

Prop. 136 S

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til deltakelse i en beslutning
i EØS-komiteen om innlemmelse
i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU
og direktiv (EU) 2018/2002 om
energieffektivitet

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 136 S

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til deltakelse i en beslutning
i EØS-komiteen om innlemmelse
i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU
og direktiv (EU) 2018/2002 om
energieffektivitet

Innhold

1	Innledning	5	Vedlegg	
2	Om energieffektivitets-		1	EØS-komiteens beslutning
	direktivene	7		nr. [...] av [...] om endring
2.1	Energieffektivitetsdirektivet			av EØS-avtalens vedlegg II
	av 2012	7		(Tekniske forskrifter, standarder,
2.2	Direktivet av 2018	9		prøving og sertifisering) og
				vedlegg IV (Energi)
3	EØS-komiteens beslutning	11	2	Europaparlaments- og råds-
4	Forholdet til norsk rett	13		direktiv 2012/27/EU av
5	Økonomiske og administrative			25. oktober 2012 om energi-
	konsekvenser	14		effektivitet, endring av direktiv
6	Konklusjon og tilrådning	16		2009/125/EF og 2010/30/EU
				og oppheving av direktiv
				2004/8/EF og 2006/32/EF
			3	Europaparlaments- og råds-
				direktiv (EU) 2018/2002 av
				11. desember 2018 om endring
				av direktiv 2012/27/EU om
				energieffektivitet
				69
	Forslag til vedtak om samtykke			
	til deltakelse i en beslutning			
	i EØS-komiteen om innlemmelse			
	i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU			
	og direktiv (EU) 2018/2002			
	om energieffektivitet	17		

Prop. 136 S

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 10. april 2025,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU om energieffektivitet, endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF ble vedtatt i EU 25. oktober 2012. Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2002 av 11. desember 2018 endrer direktiv (EU) 2012/27/EU. Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2023/1791 av 13. september 2023 opphever og erstatter direktivene av 2012 og 2018 for EU-statene. EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering) og vedlegg IV (Energi) endres.

Direktiv 2012/27/EU satte et mål om 20 prosent energieffektivitet i EU innen 2020. Endringsdirektivet (EU) 2018/2002 setter et mål om minimum 32,5 prosent energieffektivitet innen

2030 i EU, og krav om at medlemsstatene setter egne nasjonale veiledende bidrag som skal legge til rette for at EU når sitt felles mål. I tillegg er det krav til årlig energisparing i den enkelte medlemsstat.

Direktiv 2012/27/EU legger en overordnet ramme for hvordan medlemsstatene i EU skal legge til rette for energieffektivitet, og gir statene stor frihetsgrad ved valg av virkemidler for å fremme målet om energieffektivitet.

Norge har et nasjonalt mål vedtatt av Stortinget på forbedring av energiintensiteten med 30 prosent innen 2030, sammenlignet med 2015. Dette målet ble stadfestet i regjeringens handlingsplan for energieffektivitet, som ble lagt fram høsten 2023. Energidepartementet vurderer at dette målet egner seg som et innrapportert vei-

ledende nasjonalt mål for Norge. Når det gjelder direktivets krav om årlig energisparing, er det gjort beregninger som viser at dette nås med eksisterende virkemidler.

Det er inntatt en tilpasning i EØS-komiteens beslutning som slår fast at EUs mål ikke gjelder for EFTA-statene. Dette er gjort for å unngå at det etableres en juridisk forbindelse mellom Norges nasjonale mål og EUs mål. Utover dette har det ikke vært behov for annet enn mindre tekniske tilpasninger.

Direktivet krever ikke lovendring, og dagens politikk og eksisterende virkemidler kan i all hovedsak videreføres. Departementets vurdering er derfor at saken ikke er av særlig stor viktighet slik dette forstås etter Grunnloven § 26 andre ledd. Da arbeidet med å vurdere innlemmelse av energieffektivitetsdirektivet i EØS-avtalen tok til, ble det foreløpig lagt til grunn at Stortingets sam-

tykke skulle innhentes. Energiministeren har derfor i ulike sammenhenger under arbeidet gitt uttrykk for at saken ville bli lagt fram for Stortinget. I lys av dette har departementet besluttet å innhente Stortingets samtykke til deltakelse i EØS-komiteens beslutning selv om dette ikke er påkrevet etter Grunnloven.

For at EØS-komiteens beslutning skal kunne tre i kraft så tidlig som mulig, legges det opp til at Stortingets samtykke innhentes før beslutningen treffes i EØS-komiteen. Det er ikke ventet at det vil bli vesentlige endringer til den endelige beslutningen i EØS-komiteen. Dersom den endelige beslutningen skulle avvike vesentlig fra utkastet som er lagt fram i denne proposisjonen, vil saken bli lagt fram for Stortinget på nytt.

Utkastet til beslutning i EØS-komiteen og direktivene i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2 Om energieffektivitetsdirektivene

I det følgende gis en omtale av hovedinnholdet i energieffektivitetsdirektivet av 2012 og endringsdirektivet av 2018.

2.1 Energieffektivitetsdirektivet av 2012

Direktivet har som mål å gjøre EU mindre import-avhengig, øke forsyningssikkerheten, redusere klimagassutslipp og hjelpe økonomien etter finanskrisen. Et skifte mot en mer energieffektiv økonomi skal også akselerere innovative teknologiske løsninger, og bidra til økonomisk vekst og arbeidsplasser.

Direktivet har et overordnet mål om 20 prosent energieffektivitet i EU innen 2020. Medlemsstatene skal fastsette veiledende nasjonale energieffektivitetsmål for 2020. Medlemsstatene skal ta hensyn til EUs overordnede mål når de setter nasjonale mål.

For å redusere energibruk i bygg stiller direktivet flere krav. Medlemsstatene skal etablere en langsiktig strategi for å mobilisere investeringer i rehabilitering av boliger, næringsbygg og offentlige bygg, og strategien skal oppdateres hvert tredje år.

Medlemsstatene skal rehabilitere tre prosent av det totale gulvarealet i oppvarmede og/eller nedkjølte bygninger som eies og brukes av sentralforvaltningen. Dette omfatter i første omgang bygninger med totalt gulvareal større enn 500 m². Fra og med 2015 utvides dette til å gjelde bygninger med totalt gulvareal større enn 250 m². Kravet kan alternativt oppfylles ved overføring av midler til et energieffektivitetsfond tilsvarende hva det ellers ville kostet å gjennomføre tiltak for energieffektivisering. Det er unntak for noen kategorier av bygninger, f.eks. bygninger som er vernet, som brukes til nasjonalt forsvar eller religiøs virksomhet.

Videre skal medlemsstatene sørge for at sentralforvaltningen anskaffer varer, tjenester og bygninger med høy energieffektivitet, så fremt dette er kostnadseffektivt, økonomisk gjennomførbart, bærekraftig, teknisk mulig og sikrer til-

strekkelig konkurranse. Vedlegg III til direktivet oppstiller nærmere detaljer om kravene til energieffektivitet med henvisning til bl.a. energimerkeordningen for produkter og dekkmerkeforordningen.

Etter *artikkel 7* skal hver medlemsstat etablere en obligatorisk energieffektivitetsordning. Ordningen skal sikre at alle distributører av energi eller alle selgere av energi til sluttbrukere i perioden 2014–2020, oppnår ny energisparing tilsvarende 1,5 prosent av årlige energisalg til sluttbrukere. Energisparingen skal oppnås hos sluttbrukere, men ikke nødvendigvis hos egne kunder. Energisalg til transportformål kan ekskluderes. Medlemsstatene kan også ekskludere energibruken i industrien som er omfattet av kvoteordningen. Tiltak som er gjennomført etter 2008, og som fortsatt gir resultater i 2020, kan medregnes. Som et alternativ til en obligatorisk energieffektivitetsordning, kan medlemsstatene iverksette en kombinasjon av en rekke alternative tiltak. Den årlige energisparingen som oppnås gjennom alternative tiltak skal tilsvare kravet om energisparing fastsatt gjennom den obligatoriske energieffektivitetsordningen. Blant alternative tiltak som nevnes i direktivet, er innføring av energi og CO₂-avgifter som bidrar til en reduksjon av sluttbruken av energi, og opprettelsen av et nasjonalt fond for energieffektivisering. Reglene for et slikt fond er nærmere regulert i *artikkel 20*.

Direktivet har flere bestemmelser som skal bidra til mer informasjon og bevissthet om energibruk. Etter *artikkel 8* skal medlemsstatene sikre at foretak som ikke er definert som små- og mellomstore bedrifter, gjennomfører en energikartlegging hvert fjerde år. Kartleggingen skal utføres på en uavhengig måte av kvalifiserte og/eller akkrediterte eksperter, eller av en uavhengig offentlig myndighet i henhold til nasjonal lovgivning. Medlemsstatene skal også utvikle programmer med sikte på å øke husholdningers bevissthet om fordelene med å foreta en energikartlegging. Det skal også legges til rette for at små- og mellomstore bedrifter og husholdninger får tilgang til en energikartlegging. *Vedlegg VI* til direktivet oppstiller minimumskriteriene for en

energikartlegging, herunder krav til oppdaterte og sporbare data og beregning av lønnsomheten ved identifiserte tiltak.

For å forbedre informasjonen til sluttbruker er det i *artikkel 9* oppstilt krav til måling av energibruk. Gitt at det er teknisk mulig og økonomisk forsvarlig, skal medlemsstatene sørge for at sluttbrukere av elektrisitet, naturgass, fjernvarme eller -kjøling og varmtvann, er forsynt med individuelle målere som gjenspeiler faktisk energibruk og brukstid.

Etter *artikkel 10* skal fakturering av sluttbrukere være basert på faktisk forbruk og med utfyllende informasjon om forbruk og kostnader. *Vedlegg VII* til direktivet oppstiller ytterligere minimumskrav for måling og fakturering, herunder hvilken informasjon som skal presenteres i fakturaen.

Det følger av *artikkel 11* at medlemsstatene skal sørge for at fakturering og informasjon til sluttbrukere gjøres på en kostnadsfri måte.

I henhold til *artikkel 12* skal medlemsstatene igangsette hensiktsmessige tiltak for å fremme og tilrettelegge for effektiv bruk av energi blant kunder med relativt lavt forbruk, herunder husholdningskunder.

I *artikkel 13* er det krav om at medlemsstatene skal fastsette regler om sanksjoner ved manglende overholdelse av nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til nærmere angitte artikler, dvs. *artiklene 7 til 11* om henholdsvis ordninger for energieffektivitetsforpliktelser, energikartlegging og energistyringssystemer, måling, fakturaopplysninger, tilgang til opplysninger om målere og faktura og *artikkel 18 nr. 3* om levering av energitjenester.

I henhold til *artikkel 14* skal medlemsstatene innen utgangen av 2015 utarbeide en vurdering av potensialet for bruk av høyeffektiv kraftvarme og effektiv fjernvarme og fjernkjøling. Til dette formålet skal medlemsstatene utarbeide kost-nytteanalyser som tar for seg klimatiske forhold, økonomisk gjennomførbarhet og teknisk hensiktsmessighet. *Vedlegg I og II* til direktivet angir konverteringsfaktorer og metoder som skal benyttes i utregning av effektiviteten i kraftvarme/kjøling. Videre skal medlemsstatene sikre at det gjennomføres kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme ved planlegging av nye anlegg. *Vedlegg IX* beskriver generelle prinsipper for kost-nytteanalyse. *Vedlegg VIII* beskriver minimumskravene til vurderingen som skal foretas i henhold til *artikkel 14*. *Vedlegg X* beskriver krav til opprinnelsesgarantier for elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme.

Det følger av *artikkel 15* at medlemsstatene skal ta hensyn til energieffektivitet når det tas beslutninger om drift av infrastruktur for gass og elektrisitet. Medlemsstatene skal sørge for at nasjonale reguleringsmyndigheter gjennom fastsettelse av tariffer og nettregulering gir nettoperatorene insentiver til at brukere av nettet gjennomfører tiltak for energieffektivisering i forbindelse med videre utbygging av smarte nett. *Vedlegg XI* til direktivet beskriver energieffektivitetskriterier for nettregulering og tariffer, og *vedlegg XII* oppstiller energieffektivitetskrav til nettselskaper.

I henhold til *artikkel 16* skal medlemsstatene, dersom de anser at tilbydere av energitjenester har manglende kompetanse, sørge for at sertifiseringsordninger eller opplæringsprogrammer gjøres tilgjengelig innen utgangen av 2014.

Medlemsstatene skal i henhold til *artikkel 17* sørge for at informasjon om tilgjengelige energieffektivitetsordninger, finansielle støtteordninger og lovverk er lett tilgjengelig for alle relevante markedsaktører.

Etter *artikkel 18* skal medlemsstatene fremme markedet for energitjenester og at små og mellomstore bedrifter har tilgang til dette markedet. Medlemsstatene skal blant annet publisere en oversikt over energitjenestetilbydere og tilgjengelige maler for energitjenestekontrakter. *Vedlegg XIII* til direktivet beskriver minimumskravene for energitjenestekontrakter i offentlige anbud.

Etter *artikkel 19* skal medlemsstatene fjerne hindringer for energieffektivisering, for eksempel regler eller praksis for offentlige innkjøp, budsjettering og regnskapsføring som hindrer offentlige organer fra å investere i tiltak for energieffektivisering.

I *artikkel 20* er det bestemmelser om energieffektivitetsfond, finansiering og teknisk bistand. Medlemsstatene skal legge til rette for etablering av finansieringsordninger, og kan ved bidrag til et nasjonalt energieffektivitetsfond oppfylle kravet om tre prosent rehabilitering av offentlige bygg, jf. *artikkel 5*. Kravet om en obligatorisk energispareordning i *artikkel 7* kan også oppfylles ved årlige bidrag til et slikt fond. Beløp som tilsvarer investeringene som kreves for å oppfylle forpliktelsene i *artiklene 5 og 7* skal i så fall skytes inn i fondet.

Artikkel 21 har en bestemmelse om omregningsfaktor for å kunne sammenligne energibesparelser. Omregningsfaktorene angitt i *vedlegg IV* til direktivet skal tas i bruk av medlemsstatene, med mindre bruk av andre faktorer kan begrunnes.

Medlemsstatene skal rapportere om framdriften for å nå målene for energieffektivitet og gjennomføringen av kravene i direktivet, og *vedlegg XIV* har nærmere bestemmelser om rapportering. EU-kommisjonen skal også opprette en nettbasert plattform for å fremme den praktiske gjennomføringen av direktivet, herunder utveksling av praktiske erfaringer.

2.2 Direktivet av 2018

2018-direktivet viderefører i all hovedsak bestemmelsene i 2012-direktivet for perioden 2021 til 2030. Noen bestemmelser er flyttet til annet regelverk, og noen bestemmelser er justert og forenklet for å klargjøre innholdet.

Rapporteringsforpliktelsene knyttet til energieffektivitetsdirektivet er flyttet til forordning (EU) 2018/1999 om styringen av energiunionen og klimatiltakene (styringssystemforordningen). Formålet med styringssystemforordningen er å samordne planer og rapportering bl.a. knyttet til energiregelverk som energieffektivitetsdirektivet, bygnings- og energidirektivet og fornybardirektivet. I 2019 ble Norge, Island og EU enige om felles oppfyllelse av utslippsmålene for 2030, og utvalgte bestemmelser i styringssystemforordningen knyttet til klima ble innlemmet i EØS-avtalen.

I det følgende gjennomgås vesentlige endringer i 2018-direktivet sammenholdt med 2012-direktivet.

EUs samlede energieffektivitetsmål settes til 32,5 % på EU-nivå innen 2030. Medlemsstatene skal sette sine egne veiledende nasjonale bidrag mot det samlede målet.

Artikkel 3 om energieffektivitetsmål er justert i lys av 2030-målsettingen. Energieffektivitetsmålene for 2020 og 2030 på EU-nivå er ikke bindende for medlemsstatene, men de veiledende nasjonale bidragene skal notifiseres i medlemsstatenes nasjonale energi- og klimaplaner. Det øvre taket på energibruk på EU-nivå er ett av elementene det skal tas hensyn til når medlemsstatene setter sine mål. Planene skal vurderes og følges opp av EU-kommisjonen med tanke på hvordan de nasjonale målene sikrer at energiunionens samlede mål under energiunionen nås, herunder 2030-målene. EU-kommisjonen skal også evaluere utviklingen i medlemsstatenes energieffektivitet og foreslå ytterligere tiltak hvis EU samlet ikke ligger an til å nå 2030-målet.

Artikkel 4 om en langsiktig strategi for renoivering av bygninger er flyttet til det reviderte

byggningsenergidirektivet av 2018, og er omtalt i en egen samtykkeproposisjon.

Artikkel 7 om krav til energieffektivitet videreføres til 2030 med noen justeringer. Artikkelen forplikter medlemsstatene til energisparing tilsvarende 0,8 % av årlig sluttbruk av energi. Beregningsgrunnlaget er gjennomsnittsförbruket for årene 2016–2018. Selv om det årlige sparemålet reduseres fra 1,5 % i perioden 2014–2020 til 0,8 % i perioden 2021–2030, gjøres det justeringer i beregningsmetoden som medfører at kravet i realiteten er om lag 11 % mer ambisiöst. Bakgrunnen for dette er at energibruk i transport kan trekkes fra i beregningen for perioden 2014–2020, men ikke i perioden 2021–2030. Muligheten til å trekke fra energibruk i kvotepliktig sektor inntil 25 % av total energibruk er også fjernet. Installasjon av ny fornybar energiteknologi på eller i bygninger kan godskrives som sparing til en viss grad. I *vedlegg V* er beregningsmetoden forenklet sammenlignet med 2012-direktivet, og det er klargjort hvilke tiltak som kan inkluderes i måloppnåelsen.

En ny bestemmelse i *artikkel 7* innebærer at medlemsstatene skal fortsette å oppnå ny årlig sparing tilsvarende 0,8 % for tiårsperioder etter 2030, med mindre EU-kommisjonen mener det ikke er nødvendig for å nå EUs energi- og klimamål for 2050.

I *artiklene 9 og 10* er bestemmelsene om måling og fakturering noe endret. *Artikkel 9* viderefører kravet om at slutt kunder for fjernvarme, fjernkjøling og tappevann skal ha målere som reflekterer deres faktiske energiforbruk. Kravet om målere omfatter også bygg med sentralvarme eller egne systemer for kjøling. For flerbolighus og andre bygg med flere bruksenheter som mottar fjernvarme, fjernkjøling eller har sentralvarme eller egne systemer for kjøling, skal myndighetene fastsette regler om individuell måling som tar hensyn til følgende elementer: varmtvannsforbruk, varmeavgivelse fra bygget, varme og kjøling til fellesarealer og varme- og kjøleforbruk hos den enkelte enhet. Dersom installasjon av individuelle målere ikke er teknisk gjennomførbart eller kostnadseffektivt, kan det gjøres unntak fra kravet om installasjon av målere. Det skilles også mellom eksisterende og nye bygg. I nye flerbolighus skal det installeres målere for varmt tappevann. Hensikten med reglene er økt transparens og mer nøyaktig energikostnad for den enkelte konsument. I *artikkel 10* er det satt nye minimumskrav til fakturering av varme, kjøling og tappevann. Målet er at kunden skal motta bedre informasjon om sitt

faktiske forbruk. Dette inkluderer blant annet tilgang til historiske forbruksdata. Kravene til fakturering er spesifisert nærmere i *vedlegg VII*. Målere som ikke kan fjernavleses skal få denne funksjonaliteten eller erstattes med nye målere som kan fjernavleses innen 1. januar 2027, forutsatt at dette er kostnadseffektivt.

Vedlegg IV angir hvilke oppdaterte omregningsfaktorer som skal brukes for å kunne sammenligne energisparing fra ulike energibærere og omregne til en sammenlignbar enhet, med mindre bruk av andre faktorer kan begrunnes.

3 EØS-komiteens beslutning

Utkastet til EØS-komiteens beslutning inneholder en fortale, fem artikler og en erklæring fra EFTA-statene.

I *fortalen* vises det til EØS-avtalen, særlig til artikkel 98, som gjør det mulig å endre vedleggene til avtalen gjennom beslutningen i EØS-komiteen.

Artikkel 1 slår fast at det i EØS-avtalen vedlegg II kapittel IV nr. 6 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF) skal gjøres følgende tilføyelse: «, endret ved: europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 (EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1)».

Artikkel 2 slår fast at det er EØS-talens vedlegg IV som skal endres.

Artikkel 2. nr. 1 angir at teksten i nr. 24 skal endres til følgende ordlyd:

- «– **32012 L 0027:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivitet, endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1), endret ved:
- **32018 L 2002:** Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2002 av 11. desember 2018 (EUT L 328 av 21.12.2018, s. 210).»

Artikkel 2 nr. 1 bokstav a) slår fast at artiklene 1(1), 3(1)a og artikkel 7(1) tredje ledd ikke får anvendelse for EFTA-statene.

Artikkel 2 nr. 1 bokstav b) slår fast at følgende ledd skal tilføyes i artikkel 3(5): «Hver EFTA-stat skal fastsette et nasjonalt veiledende energieffektivitetsmål for 2030, basert enten på primærenergiforbruket eller sluttforbruket av energi, eller energiintensitet, som del av sin integrerte nasjonale energi- og klimaplan i samsvar med artikkel 3 og artikkel 7–12 i forordning (EU) 2018/1999.»

Artikkel 2 nr. 1 bokstav c) slår fast at det i artikkel 5, etter formuleringen «artikkel 4 i direktiv 2010/31/EU», skal føyes til følgende formulering: «, eller forpliktelser i samsvar med nasjonal lovgivning på Island».

Artikkel 2 nr. 1 bokstav d) slår fast at følgende formulering skal føyes til i artikkel 7(1)(b): «Som unntak fra kravet i første punktum i denne bokstaven skal Island oppnå ny sparing hvert år fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030 som tilsvarer 0,24 % av det årlige sluttforbruket av energi, som et gjennomsnitt for den seneste treårsperioden før 1. januar 2019.»

Artikkel 2 nr. 1 bokstav e) slår fast at artikkel 9 ikke får anvendelse for Island hva angår måling av gass.

Artikkel 2 nr. 1 bokstav f) slår fast at det i artikkel 9a (1), etter formuleringen «faktiske energibruk», skal tilføyes følgende formulering: «, eller det tilsvarende energiforbruket med hensyn til Island».

Artikkel 2 nr. 1 bokstav g) slår fast at artiklene 9a og 9c ikke får anvendelse for fjernvarmeanlegg på Island med færre enn 1500 sluttbrukere.

Artikkel 2 nr. 1 bokstav h) slår fast at artikkel 9b ikke får anvendelse for Island.

Artikkel 2 nr. 1 bokstav i) slår fast at artikkel 10 ikke får anvendelse for Island hva angår fakturering av gass.

Artikkel 2 nr. 1 bokstav j) slår fast at henvisningen i artikkel 20(5) til artikkel 5(1) skal erstattes med en henvisning til artikkel 5.

Artikkel 2 nr. 1 bokstav k) slår fast at artiklene 14 og 15 ikke får anvendelse for Island hva angår geotermisk varme.

Artikkel 2 nr. 2 slår fast at følgende tilføyes i nr. 26:

«, endret ved:

- **32012 L 0027:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 (EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1).»

Artikkel 3 fastsetter at teksten til direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 4 slår fast at beslutningen trer i kraft når alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103(1) er inngitt. Dvs. meddelelse om at ev. forfatningsrettslige krav er oppfylt.

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet

Artikkel 5 slår fast at beslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

I *erklæringen* fra EFTA-statene angis deres respektive veiledende nasjonale mål for energi-

effektivitet. For Norge er målet angitt å være redusert energiintensitet (energibruk/BNP) med 30 prosent innen 2030 sammenlignet med 2015. Dette med henvisning til Meld. St. 25 (2015–2016) *Kraft til endring*.

4 Forholdet til norsk rett

Ved Stortingets behandling av Prop. 100 L (2022–2023), jf. Innst. 360 L (2022–2023), ble det gjort endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) og lov 28. juni 2002 nr. 61 om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassloven). Lovendringene gir hjemmel for å fastsette forskrifter til oppfyllelse av kravene i direktivene. Det er derfor ikke behov for lovendringer for å gjennomføre energieffektivitetsdirektivene fra 2012 og 2018 i norsk rett. Det er også fastsatt forskrifter med hjemmel i energiloven: Forskrift 25. september 2024 nr. 2262 om energikartlegging og forskrift 25. september 2024 nr. 2263 om kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme.

Direktivet krever at det innføres krav om måling og fakturering av fjernvarme og fjernkjøling. I tillegg, dersom vurderinger viser at det er kostnadseffektivt, krever direktivene av 2012 og 2018 individuell måling av varmt tappevann for eksisterende flerbolighus. I nye flerbolighus skal det installeres målere for varmt tappevann. Det er også krav om individuell måling og fakturering av varme og kjøling i bygg dersom vurderinger viser at det er kostnadseffektivt. Det kan i tillegg være behov for mindre endringer i forskrift 14. november 2003 nr. 1342 til lov om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassforskriften) for å innføre krav om måling og fakturering. Energidepartementet vil utarbeide de nødvendige forskrifter.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Som påpekt i omtalen ovenfor i punkt 4 er det allerede gjennomført endringer i lover og utarbeidet forskrifter som oppfyller de fleste kravene i direktivene. Det er redegjort for de økonomiske og administrative konsekvensene for offentlige og private aktører i Prop. 100 L (2022–2023) *Endringer i energiloven og naturgassloven (overskuddsvarme, energikartlegging, måling og fakturering)*. Det er der lagt til grunn at alle aktiviteter i det offentlige vil dekkes innenfor gjeldende rammer.

Når det gjelder kostnader ved kost-nytteanalyser for å utnytte overskuddsvarme skriver Energidepartementet i ovennevnte proposisjon at det for myndighetene vil påløpe kostnader knyttet til blant annet utarbeiding av metodikk for kost-nytteanalyser, mal for rapportering og løsninger for mottak og validering av analyser. For virksomhetene vil gjennomføring av kost-nytteanalysen kunne gjøres internt i foretaket eller ved hjelp av konsulenter. Dette vil medføre noen kostnader. Samtidig kan foretakene ha fordeler av å identifisere muligheter for utnyttelse av overskuddsvarme. Analysene kan også bringe prosjektutviklere i kontakt med aktuelle avtakere av overskuddsvarmen og dermed ha en positiv effekt. Energidepartementet skriver videre at kost-nytteanalyser forventes å trekke i retning av bedre utnyttelse av energiressursene, ved at anvendbar overskuddsvarme ikke går tapt, og på marginen redusere behovet for ny energiproduksjon. Energieffektivisering ved gjenbruk av overskuddsvarme vil kunne bidra til å begrense naturinngrep som følge av nettutbygging og energiproduksjon. Nyten vil imidlertid avhenge av at kost-nytteanalysene avdekker lønnsomme prosjekter, og at de gjennomføres.

Når det gjelder krav til energikartlegging skriver Energidepartementet i ovennevnte proposisjon at de administrative kostnadene for myndighetene ville være knyttet til utarbeidelse av lov og forskrifter og senere forvaltning av ordningen, først og fremst tilsyn. Det er vist til at Energidepartementet vil søke å utforme ordningen og tilsynet slik at det blir minst mulig byrdefullt både for virksomhetene og myndighetene. Energidepartementet la til grunn at de fleste store

norske foretak har et godt grunnlag å bygge på for å oppfylle plikten til energikartlegging. Mange foretak har allerede gjennomført den første kartleggingen helt eller delvis gjennom frivillige ordninger. Departementet viste samtidig til at en god del foretak nok likevel ville få en tilleggskostnad, og at departementet i arbeidet med forskrift ville vurdere ulike fritak fra den første energikartleggingen. Departementet antok at kostnaden for den første energikartleggingen ville være høyere enn kostnaden for senere oppdateringer. Departementet viste til at det var vanskelig å nøyaktig anslå de økonomiske konsekvensene for pliktige foretak. Erfaringer fra andre land i Europa viser at kostnadene for energikartleggingen varierer betydelig, og er avhengig av flere faktorer, slik som sektor, type aktivitet, størrelse på foretaket og grad av egeninnsats. En energikartlegging kan avdekke lønnsomme energieffektivitetstiltak. Både Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Enova har opplyst at mange foretak, etter deres erfaring, relativt enkelt kan innføre tiltak med meget lav tilbakebetalingstid og redusere energikostnadene betydelig. I tillegg kan foretaket få en bedre miljøprofil og derav styrket konkurranseevne.

Om måling skriver Energidepartementet at riktig måling av forbruk av energi er en forutsetning for gode energieffektivitetsløsninger. Samtidig har måling en kostnadsside. For myndighetene vil det være administrative kostnader i forbindelse med utarbeidelse av lov og forskrifter og senere forvaltning av regelverket, først og fremst tilsyn. For fjernvarmebransjen vil ikke forslaget føre til betydelige kostnader, ettersom det allerede er etablert praksis at fjernvarme måles ved levering til kunde. For forbrukerne vil kostnadene avhenge av kravene som stilles i forskrift, og Energidepartementet vil legge vekt på at kostnadene skal være rimelige og stå i forhold til de potensielle besparelsene. Krav om individuell måling bør ikke stilles med mindre det er kostnadseffektivt.

Når det gjelder eventuelle krav til måling og fakturering vil Energidepartementet vurdere tekniske muligheter og kostnadseffektivitet

nærmere, og utarbeide forslag til forskriftsbestemmelser. Økonomiske og administrative konsekvenser for private som følge av forskriftskrav vil bli beskrevet i offentlige høringsnotater.

Innlemmelse av direktivene om energieffektivitet i EØS-avtalen innebærer at Norge må oppfylle en forpliktelse om årlig energisparing, jf. artikkel 7 i direktivet av 2018. Energisparingsforpliktelsen må nås gjennom konkrete virkemidler. Forpliktelsen innebærer dermed at Norge må ha virkemidler som i perioden 2021–2030 akkumulert bidrar til energisparing i Norge tilsvarende om lag 100 TWh. Det vil si en energibesparelse

hvor det sammenlignes med et forbruk uten virkemidler for energisparing (kontrafaktisk utfall). NVE har gjort beregninger som viser at Norge når energispareforpliktelsen i direktivene med eksisterende virkemidler, og beregningene til NVE viser at vi når kravet på om lag 100 TWh med god margin. Direktivene gir stor frihetsgrad ved valg av virkemidler for å fremme energieffektivitet. I beregningen har ikke NVE inkludert alle relevante virkemidler. Energispareforpliktelsen innebærer at Norge må sikre at virkemidlene innen klima- og energipolitikken bidrar til energieffektivitet.

6 Konklusjon og tilrådning

Energidepartementet tilrår samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet.

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet, i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til vedtak om samtykke til deltakelse i en beslutning
i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av
direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002
om energieffektivitet

I

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet.

Vedlegg 1**EØS-komiteens beslutning nr. [...] av [...] om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering) og vedlegg IV (Energi)**

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt EØS-avtalen, særlig artikkel 98,

og ut fra følgende betraktninger:

- 1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivitet, endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF¹ skal innlemmes i EØS-avtalen.
- 2) Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2002 av 11. desember 2018 om endring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet² skal innlemmes i EØS-avtalen.
- 3) EFTA-statene er ikke inkludert i EUs overordnede mål for energieffektivitet på 20 % innen 2020. Artikkel 3 i direktiv 2012/27/EU bør få anvendelse for EFTA-statene med unntak av bestemmelsene i artikkel 3 nr. 1 bokstav a) og artikkel 3 nr. 5.
- 4) EFTA-statene er ikke inkludert i EUs overordnede mål for energieffektivitet på minst 32,5 % innen 2030. Artikkel 1 nr. 1 i direktiv 2012/27/EU, endret ved direktiv (EU) 2018/2002, bør derfor ikke få anvendelse for EFTA-statene. EFTA-statene skal i stedet fastsette nasjonale veiledende energieffektivitetsmål for 2030.
- 5) Unntakene for Island har til formål å sikre at energieffektivitetstiltak gjennomføres på en kostnadseffektiv og hensiktsmessig måte med tanke på Islands situasjon med et isolert og tilnærmet fossilfritt energisystem med høye nivåer av forsyningssikkerhet og energi-uavhengighet. Island har en omfattende utbygging av fornybar geotermisk energi med særlige egenskaper, som blant annet gjør det nødvendig for Island å fravike visse krav med hensyn til måling i artikkel 9a, 9b og 9c.
- 6) Artikkel 5 i direktiv 2012/27/EU, som endret ved direktiv (EU) 2018/2002, viser til minstekrav til energiytelse omhandlet i artikkel 4 i direktiv 2010/31/EU om bygningers energiytelse. Island er gitt unntak fra anvendelse av direktiv 2010/31/EU i samsvar med EØS-komiteens beslutning nr. 135/2022. Forpliktelser vedrørende minstekrav til energiytelse i bygninger skal derfor følge av nasjonal lovgivning på Island.
- 7) Island har en uforholdsmessig stor andel energiintensiv industri, noe som medfører en forpliktelse til sparing som er flere ganger høyere enn gjennomsnittet for EU. 88 % av primærenergien på Island er fornybar, og kostnaden ved elektrisitet og varme er lav, noe som innebærer færre kostnadsoptimale besparelser. I samsvar med artikkel 7 nr. 1 bør Island derfor oppnå en ny årlig energisparing fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030 som tilsvarer 0,24 % av sluttforbruket av energi beregnet som et gjennomsnitt for den seneste treårsperioden før 1. januar 2019.
- 8) Island har ingen naturgassinfrastruktur og er unntatt fra direktiv 2009/73/EF om det indre marked for naturgass i samsvar med EØS-komiteens beslutning nr. 93/2017. Artikkel 9 og 10 får derfor ikke anvendelse for Island med hensyn til måling for naturgass og fakturaopplysninger for naturgass.
- 9) Direktiv 2004/8/EF om fremming av kraftvarme basert på etterspørsel etter nyttbar varme på det indre marked for energi får ikke anvendelse for Island med hensyn til geotermisk kraftvarme i samsvar med EØS-komiteens beslutning nr. 151/2006. Artikkel 14 og 15 om kraftvarme i direktiv 2012/27/EU, som endret ved direktiv (EU) 2018/2002, er korrelert med artiklene om kraftvarme i direktiv 2004/8/EF. Island dekker allerede 90 % av den samlede etterspørselen etter varme med geotermisk energi og fortsetter å fremme utviklingen av geotermisk kraftvarme innenfor sin

¹ EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1.

² EUT L 328 av 21.12.2018, s. 210.

nasjonale rettslige ramme der dette er teknisk mulig. Artikkel 14 og 15 får derfor ikke anvendelse for Island med hensyn til geotermisk kraftvarme.

- 10) Det er enighet om å sikre ytterligere fleksibilitet i anvendelsen av artikkel 5 og 20 i direktiv 2012/27/EU, som endret ved direktiv (EU) 2018/2002. I artikkel 20 nr. 5 bør henvisningen til artikkel 5 nr. 1 erstattes med en henvisning til artikkel 5 for å tillate at forpliktelsene i artikkel 5 som helhet oppfylles gjennom bidrag til et fond.
- 11) Direktiv 2012/27/EU opphever direktiv 2004/8/EF³, som er innlemmet i EØS-avtalen, og som følgelig skal oppheves i EØS-avtalen.
- 12) EØS-avtalens vedlegg II og IV bør derfor endres –

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

I EØS-avtalens vedlegg II kapittel IV nr. 6 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF) tilføyes følgende:

«, endret ved:

- **32012 L 0027:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 (EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1).»

Artikkel 2

I EØS-avtalens vedlegg IV gjøres følgende endringer:

1. Teksten i nr. 24 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/8/EF) skal lyde:

«**32012 L 0027:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivitet, endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1), endret ved:

 - **32018 L 2002:** Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2002 av 11. desember 2018 (EUT L 328 av 21.12.2018, s. 210).

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasninger:

 - a) Artikkel 1 nr. 1, artikkel 3 nr. 1 bokstav a) og artikkel 7 nr. 1 tredje ledd får ikke anvendelse for EFTA-statene.

- b) I artikkel 3 nr. 5 skal nytt ledd lyde:

‘Hver EFTA-stat skal fastsette et nasjonalt veiledende energieffektivitetsmål for 2030, basert enten på primærenergiforbruket eller sluttforbruket av energi, eller energiintensitet, som del av sin integrerte nasjonale energi- og klimaplan i samsvar med artikkel 3 og artikkel 7–12 i forordning (EU) 2018/1999.’

- c) I artikkel 5 skal ordene ‘, eller forpliktelser i samsvar med nasjonal lovgivning på Island’ tilføyes etter ordene ‘artikkel 4 i direktiv 2010/31/EU’.
- d) I artikkel 7 nr. 1 bokstav b) skal nytt punktum lyde:

‘Som unntak fra kravet i første punktum i denne bokstaven skal Island oppnå ny sparing hvert år fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030 som tilsvarer 0,24 % av det årlige sluttforbruket av energi, som et gjennomsnitt for den seneste treårsperioden før 1. januar 2019.’

- e) Artikkel 9 får ikke anvendelse for Island med hensyn til måling for gass.
- f) I artikkel 9a nr. 1 skal ordene ‘, eller det tilsvarende energiforbruket med hensyn til Island’ tilføyes etter ordene ‘faktiske energiforbruk’.
- g) Artikkel 9a og 9c får ikke anvendelse på fjernvarmeanlegg på Island med færre enn 1500 sluttbrukere.
- h) Artikkel 9b får ikke anvendelse for Island.
- i) Artikkel 10 får ikke anvendelse for Island med hensyn til fakturaopplysninger for gass.
- j) I artikkel 20 nr. 5 skal henvisningen til artikkel 5 nr. 1 erstattes med en henvisning til artikkel 5.
- k) Artikkel 14 og 15 får ikke anvendelse for Island med hensyn til geotermisk kraftvarme.»

2. I nr. 26 (europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF) tilføyes følgende:

«, endret ved:

- **32012 L 0027:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 (EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1).»

Artikkel 3

Teksten til direktiv 2012/27/EU og (EU) 2018/2002 på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i

³ EUT L 52 av 21.2.2004, s. 50.

EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 4

Denne beslutning trer i kraft [...], forutsatt at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt⁴.

Artikkel 5

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel [...]

For EØS-komiteen

Formann

[...]

EØS-komiteens

sekretærer

[...]

Erklæring fra EFTA-statene i forbindelse med beslutning nr. [...] som innlemmer europa-parlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU i EØS-avtalen [skal vedtas sammen med beslutningen og kunngjøres i EUT]

Innlemmelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU i EØS-avtalen utvider den felles rammen av tiltak for å fremme energieffektivitet til å omfatte EFTA-statene. EFTA-statene er ikke

inkludert i EUs overordnede mål for energieffektivitet. Imidlertid har de enkelte EFTA-statene fastsatt følgende veiledende nasjonale energieffektivitetsmål:

- Den islandske regjeringen har fastsatt et nasjonalt mål om 25 % mer effektiv energibruk innen 2030 sammenlignet med 2015. Målet er uttrykt som et tverrsektorielt mål om å redusere energiintensiteten, dvs. forholdet mellom (slutt)forbruket av energi og reelt BNP målt i kjøpekraftsstandard (PPS). Indikatoren er en del av energiprognozen som hvert år offentliggjøres av det islandske miljø- og energibyrået.
- Det liechtensteinske parlamentet (Landtag) vedtok 6. november 2020 sin energistrategi for 2030 og fastsatte et nasjonalt mål for energieffektivitet på 20 % sammenlignet med 2008. Sentrale elementer i effektivitetsøkningen i perioden fram til 2030 er renovering av bygninger, høyeffektive nye bygninger og effektivitetsforbedringer innen belysning, motordrift og husholdningsapparater. Både elektriske varmepumper til varmforsyning og elektrifiseringen av transport vil i betydelig grad erstatte fossile brenslere i framtiden. Rapportering om måloppnåelse finner sted årlig (som del av en overvåkingsrapport som legges fram for parlamentet).
- Det norske Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 30 % mer effektiv energibruk innen 2030 sammenlignet med 2015 (Stortingsmelding 25 (2015–2016)). Målet er uttrykt som et tverrsektorielt mål om å redusere energiintensiteten, dvs. forholdet mellom (primært) energiforbruk og reelt BNP. Energidepartementet framlegger årlige rapporter om oppnåelsen av målet i meldingen til Stortinget om nasjonalbudsjettet.

⁴ [Ingen forfatningsrettslige krav angitt.] [Forfatningsrettslige krav angitt.]

Vedlegg 2**Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivitet, endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF****EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR**

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 194 nr. 2, under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité¹,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen²,

etter den ordinære regelverksprosedyren³ og ut fra følgende betraktninger:

- 1) Unionen står overfor nye utfordringer som følge av økt avhengighet av importert energi og knappe energiressurser samt behovet for å begrense klimaendringer og overvinne den økonomiske krisen. Energieffektivitet er et virkningsfullt middel for å håndtere disse utfordringene. Det forbedrer Unionens forsyningssikkerhet ved å redusere forbruket av primærenergi og redusere importen av energi. Det bidrar til å redusere klimagassutslippene på en kostnadseffektiv måte og dermed til å motvirke klimaendringene. En overgang til en mer energieffektiv økonomi bør også framskynde spredningen av nyskapende teknologiske løsninger samt øke konkurranseevnen til industrien i Unionen, styrke økonomisk vekst og skape arbeidsplasser av høy kvalitet i flere sektorer knyttet til energieffektivitet.
- 2) I konklusjonene fra Det europeiske råd av 8. og 9. mars 2007 ble det understreket at det var nødvendig å øke energieffektiviteten i Unionen for å nå målet om å redusere

Unionens forbruk av primærenergi med 20 % innen 2020 sammenlignet med prognosene. I konklusjonene fra Det europeiske råd av 4. februar 2011 ble det understreket at målet for energieffektivitet på 20 % for 2020, som vedtatt av Det europeiske råd i juni 2010, må oppfylles selv om man hittil ikke er kommet så langt som planlagt. Prognoser fra 2007 viste et forbruk av primærenergi i 2020 på 1 842 millioner tonn oljeekvivalenter (Mtoe). En reduksjon på 20 % gir 1 474 Mtoe i 2020, det vil si en reduksjon på 368 Mtoe sammenlignet med prognosene.

- 3) I konklusjonene fra Det europeiske råd av 17. juni 2010 ble det bekreftet at målet for energieffektivitet er et av de overordnede målene for Unionens nye strategi for sysselsetting og smart, bærekraftig og inkluderende vekst («Europa 2020-strategien»). Denne prosessen og gjennomføringen av dette målet på nasjonalt plan krever at medlemsstatene fastsetter nasjonale mål i tett dialog med Kommisjonen og angir i sine nasjonale reformprogrammer hvordan de har tenkt å oppfylle dem.
- 4) Kommisjonsmelding av 10. november 2010 om Energi 2020 setter energieffektivitet i sentrum for Unionens energistrategi for 2020 og redegjør for behovet for en ny strategi for energieffektivitet som skal sikre at alle medlemsstatene kan bryte forbindelsen mellom energibruk og økonomisk vekst.
- 5) I sin resolusjon av 15. desember 2010 om revisjon av handlingsplanen for energieffektivitet oppfordret Europaparlamentet Kommisjonen til å ta med i sin reviderte handlingsplan for energieffektivitet de tiltakene som sikrer at Unionens overordnede energieffektivitetsmål nås i 2020.
- 6) Et av initiativene i Europa 2020-strategien er flaggskipinitiativet om et ressurseffektivt Europa vedtatt av Kommisjonen 26. januar 2011. I dette initiativet identifiseres energi-

¹ EUT C 24 av 28.1.2012, s. 134.

² EUT C 54 av 23.2.2012, s. 49.

³ Europaparlamentets holdning av 11. september 2012 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 4. oktober 2012.

effektivitet som et viktig element for å sikre bærekraftig bruk av energiresurser.

- 7) I konklusjonene fra Det europeiske råd av 4. februar 2011 ble det fastslått at man hittil ikke er kommet så langt som planlagt med hensyn til Unionens mål for energieffektivitet, og at det kreves en målrettet innsats for å utnytte det betydelige potensialet for høyere energisparing med hensyn til bygninger, transport, produkter og prosesser. I disse konklusjonene fastsettes det også at gjennomføringen av Unionens mål for energieffektivitet skal gjennomgås på nytt innen 2013, og at ytterligere tiltak vurderes dersom det er nødvendig.
- 8) 8. mars 2011 vedtok Kommisjonen sin melding om en energieffektivitetsplan 2011. I meldingen ble det bekreftet at Unionen ikke er på rett vei for å nå sitt mål for energieffektivitet. Dette kan fastslås til tross for framskrittene som er gjort i nasjonal energieffektivitetspolitikk angitt i de første nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet, som medlemsstatene har lagt fram for å oppfylle kravene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/32/EF av 5. april 2006 om effektiv sluttbruk av energi og energitjenester⁴. En første vurdering av annet sett med handlingsplaner bekrefter at Unionen ikke er på rett vei. For å bøte på dette er det i energieffektivitetsplan 2011 presisert en rekke energieffektivitetsstrategier og -tiltak som omfatter hele energikjeden, herunder produksjon, overføring og distribusjon av energi, offentlig sektors viktige rolle innen energieffektivitet, bygninger og apparater, industri og behovet for å gjøre det mulig for sluttbrukere å håndtere sitt energiforbruk. Energieffektivitet i transportsektoren ble behandlet parallelt i hvitboken om transport som ble vedtatt 28. mars 2011. Særlig blir det i initiativ nr. 26 i hvitboken etterlyst hensiktsmessige standarder for CO₂-utslipp fra kjøretøyer innenfor alle transportformer, om nødvendig supplert med krav om energieffektivitet som omfatter alle typer framdriftssystemer.
- 9) 8. mars 2011 vedtok Kommisjonen også et veikart for overgang til en konkurransedyktig lavutslippsøkonomi i 2050, der det fastslås at det er nødvendig med mer fokus på energieffektivitet.
- 10) I denne sammenheng er det nødvendig å ajourføre Unionens rettslige ramme for energieffektivitet med et direktiv som tar sikte

på å oppnå det overordnede målet for energieffektivitet om å redusere Unionens forbruk av primærenergi med 20 % innen 2020, og å gjennomføre ytterligere energieffektivisering etter 2020. For dette formål bør det i dette direktiv fastsettes en felles ramme for å fremme energieffektivitet i Unionen og fastsette særlige tiltak for å gjennomføre noen av de forslagene som inngår i energieffektivitetsplan 2011, og utnytte det betydelige potensialet for energisparing som er identifisert i planen.

- 11) Europaparlaments- og rådsvedtak nr. 406/2009/EF av 23. april 2009 om medlemsstatenes innsats for å redusere sine klimagassutslipp med henblikk på å oppfylle Felleskapets forpliktelser til å redusere klimagassutslippene fram til 2020⁵ krever at Kommisjonen innen 2012 skal vurdere og rapportere om de framskrittene Unionen og dens medlemsstater har gjort når det gjelder målet om å redusere energiforbruket med 20 % innen 2020, sammenlignet med prognosene. Det fastslås også at Kommisjonen innen 31. desember 2012 skal legge fram forslag om styrkede eller nye tiltak for å framskynde energieffektiviseringen, med henblikk på å hjelpe medlemsstatene med å oppfylle Unionens forpliktelser til å redusere klimagassutslippene. Dette direktiv er et resultat av dette kravet. Det bidrar også til å oppfylle målene fastsatt i veikartet for overgang til en konkurransedyktig lavutslippsøkonomi i 2050, særlig ved å redusere klimagassutslippene fra energisektoren, og for å oppnå nullutslipp i produksjonen av elektrisk kraft innen 2050.
- 12) En integrert metode må tas i bruk for å utnytte hele det eksisterende potensialet for energisparing, som omfatter sparing i energiforsyningen og sluttbrukersektorene. Samtidig bør bestemmelsene i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/8/EF av 11. februar 2004 om fremming av kraftvarme basert på etterspørsel etter nyttbar varme på det indre marked for energi⁶ og direktiv 2006/32/EF styrkes.
- 13) Det ville være en fordel om målet for energieffektivitet på 20 % kunne oppnås som et resultat av en samlet gjennomføring av særlige nasjonale og europeiske tiltak for å fremme energieffektivitet på ulike områder. Det bør kreves at medlemsstatene fastsetter vei-

⁴ EUT L 114 av 27.4.2006, s. 64.

⁵ EUT L 140 av 5.6.2009, s. 136.

⁶ EUT L 52 av 21.1. 2004, s. 50.

ledende nasjonale mål, ordninger og programmer for energieffektivitet. Disse målene og den enkelte innsatsen i hver medlemsstat, sammen med opplysninger om de framskrittene som er gjort, bør evalueres av Kommisjonen for å vurdere sannsynligheten for at Unionens overordnede mål kan oppnås, og om den individuelle innsatsen er tilstrekkelig for å oppfylle det felles målet. Kommisjonen bør derfor nøye overvåke gjennomføringen av nasjonale programmer for energieffektivitet på bakgrunn av den reviderte rettslige rammen og Europa 2020-prosessen. Ved fastsettelse av veiledende nasjonale mål for energieffektivitet bør medlemsstatene kunne ta hensyn til nasjonale omstendigheter som påvirker forbruket av primærenergi, for eksempel resterende potensial for kostnadseffektiv energisparing, endringer i import og eksport av energi, utvikling av alle fornybare energikilder, kjernekraft, CO₂-fangst og -lagring og tidlige tiltak. I forbindelse med modellberegningene bør Kommisjonen på en egnet og åpen måte rådspørre medlemsstatene om modellantakelser og utkast til modellresultater. Det er behov for en bedre modellberegning av den innvirkningen som energieffektivitetstiltak har, av beholdningen av teknikker og av deres ytelse.

- 14) I europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 om å fremme bruk av energi fra fornybare kilder⁷ angis det at Kypros og Malta, fordi de er øyer med perifer beliggenhet, er avhengige av luftfart som transportform, noe som er avgjørende for deres borgere og økonomi. Som følge av dette har Kypros og Malta et brutto sluttforbruk av energi i nasjonal lufttransport som er uforholdsmessig høyt, det vil si mer enn tre ganger så høyt som fellesskapsgjennomsnittet i 2005, og de påvirkes derfor uforholdsmessig av nåværende teknologiske og lovgivningsmessige begrensninger.
- 15) De samlede offentlige utgiftene tilsvarer 19 % av Unionens bruttonasjonalprodukt. Av denne grunn utgjør offentlig sektor en viktig drivkraft for å stimulere markedet i retning av mer effektive produkter, bygninger og tjenester, samt for å utløse endringer i borgernes og foretakenes atferd når det gjelder energiforbruk. Dessuten kan et redusert energiforbruk som følge av tiltak for energieffektivisering frigjøre offentlige midler for andre formål. Offentlige organer på nasjonalt, regionalt og

lokalt plan bør gå foran med et godt eksempel når det gjelder energieffektivitet.

- 16) Med tanke på at det i Rådets konklusjoner av 10. juni 2011 om energieffektivitetsplan 2011 ble understreket at bygninger står for 40 % av Unionens sluttforbruk av energi, og for å fange opp vekst- og sysselsettingsmuligheter i håndverks-, bygg- og anleggssektoren, byggevareindustrien og innen frie yrker i arkitekt-, konsulent- og ingeniørbransjen, bør medlemsstatene fastsette en langsiktig strategi for tiden etter 2020 for å få i stand investeringer i forbindelse med renovering av bygninger som brukes til boligformål, og forretningsbygg, med sikte på å forbedre energiytelsen i bygningsmassen. Denne strategien bør behandle spørsmålet om en kostnadseffektiv totalrenovering som fører til en oppgradering, som med en signifikant prosentandel reduserer både den leverte energien til og sluttforbruket i en bygning sammenlignet med nivået før renoveringen, slik at det oppnås en svært høy energiytelse. En slik totalrenovering kan også utføres etappevis.
- 17) Renoveringsprosenten for bygninger må økes ettersom den eksisterende bygningsmassen utgjør den største enkeltstående mulige sektoren for energisparing. Videre er bygninger av avgjørende betydning for å nå Unionens mål om å redusere klimagassutslippene med 80–95 % innen 2050 sammenlignet med 1990. Bygninger som eies av offentlige organer, står for en betydelig andel av bygningsmassen og er svært synlige i det offentlige liv. Det er derfor hensiktsmessig å angi at en bestemt andel av bygninger som eies og benyttes av sentralforvaltningen på territoriet til en medlemsstat, hvert år renoveres for å oppgradere deres energiytelse. Denne renoveringsprosenten bør ikke berøre forpliktelsene med hensyn til nesten energinøytrale bygninger som fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/31/EU av 19. mai 2010 om bygningers energiytelse⁸. Forpliktelsen i henhold til dette direktiv til å renovere bygninger som tilhører sentralforvaltningen, utfyller nevnte direktiv som krever at medlemsstatene, når eksisterende bygninger gjennomgår en større renovering, sikrer at bygningenes energiytelse oppgraderes slik at de oppfyller minstekravene til energiytelse. Det bør være mulig for medlemsstatene å treffe alternative kostnadseffektive tiltak for å oppnå en tilsvarende

⁷ EUT L 140 av 5.6.2009, s. 16.

⁸ EUT L 153 av 18.6.2010, s. 13.

forbedring av energiytelsen for bygninger som tilhører sentralforvaltningen. Forpliktelsen til å renovere gulvarealet i bygninger som tilhører sentralforvaltningen, bør gjelde for de forvaltningsorganene hvis ansvarsområde omfatter hele territoriet i en medlemsstat. Når det i en bestemt medlemsstat og for et gitt ansvarsområde ikke finnes et slikt relevant forvaltningsorgan som omfatter hele territoriet, bør forpliktelsen gjelde for de forvaltningsorganene hvis ansvarsområde til sammen omfatter hele territoriet.

- 18) En rekke kommuner og andre offentlige organer i medlemsstatene har allerede innført integrerte strategier for energisparing og energiforsyning, for eksempel via bærekraftige handlingsplaner for energi, for eksempel slike som er utarbeidet i henhold til Borgermesteravtalen, og integrerte strategier for byplanlegging som strekker seg lenger enn de enkelte inngrepene i bygninger eller transportformer. Medlemsstatene bør oppmuntre kommuner og andre offentlige organer til å vedta integrerte og bærekraftige energieffektivitetsplaner med klare mål og involvere borgerne i utarbeidingen og gjennomføringen av dem, samt informere dem på en egnet måte om innholdet i dem og om framskrittene som er gjort for å nå målene. Slike planer kan gi betydelig energisparing, særlig dersom de gjennomføres ved hjelp av energistyringssystemer som gir berørte offentlige organer muligheten til å håndtere sitt energiforbruk på en bedre måte. Byer, tettsteder og andre offentlige organer bør oppmuntres til å utveksle sine mer innovative erfaringer.
- 19) Når det gjelder kjøp av visse varer og tjenester samt kjøp og leie av bygninger, bør en sentralforvaltning som inngår offentlige kontrakter om bygge- og anleggsarbeid, levering av varer eller tjenester, gå foran med et godt eksempel og treffe beslutninger om innkjøp med tanke på energieffektivitet. Dette bør gjelde for de forvaltningsorganene hvis ansvarsområde omfatter hele territoriet til en medlemsstat. Når det i en bestemt medlemsstat og for et gitt ansvarsområde ikke finnes et slikt relevant forvaltningsorgan som omfatter hele territoriet, bør forpliktelsen gjelde for de forvaltningsorganene hvis ansvarsområde til sammen omfatter hele territoriet. Bestemmelsene i Unionens direktiver om offentlige innkjøp bør imidlertid ikke bli berørt. For andre varer enn dem som er omfattet av energieffektivitets-

kravene til innkjøp i dette direktiv, bør medlemsstatene oppmuntre offentlige organer til å ta hensyn til energieffektiviteten i forbindelse med innkjøp.

- 20) En vurdering av muligheten til å opprette en ordning med «hvitt sertifikat» på unionsplan har vist at et slikt system under rådende omstendigheter vil kunne medføre uforholdsmessige administrasjonskostnader, og at det er en risiko for at energisparing vil kunne bli konsentrert i enkelte medlemsstater, og ikke innføres i hele Unionen. Formålet med en slik ordning på unionsplan vil bedre kunne oppnås, i hvert fall på det nåværende tidspunkt, ved hjelp av nasjonale ordninger for energieffektivitetsforpliktelser for energiforetak eller andre alternative politiske tiltak som gir tilsvarende energisparing. Ambisjonsnivået for slike ordninger bør fastsettes i en felles ramme på unionsplan, samtidig som medlemsstatene gis betydelig fleksibilitet til å ta fullt hensyn til den nasjonale organiseringen av markedsdeltakere, de særlige forholdene i energisektoren og sluttkunders vaner. Den felles rammen bør gi energiforetak mulighet til å tilby energitjenester til alle sluttkunder, ikke bare til dem som de selger energi til. Dette øker konkurransen i energimarkedet ettersom energiforetak kan differensiere sine produkter ved å levere supplerende energitjenester. Den felles rammen bør gi medlemsstatene mulighet til å stille krav i sin nasjonale ordning som har et sosialt formål, særlig for å sikre at sårbare kunder drar nytte av fordelene ved høyere energieffektivitet. Medlemsstatene bør på grunnlag av objektive kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, beslutte hvilke energidistributører eller foretak som selger energi på detaljistnivå, som bør være forpliktet til å oppnå målet om energisparing ved sluttbruk fastsatt i dette direktiv.

Medlemsstatene bør særlig få tillatelse til å unnlate å pålegge små energidistributører, små foretak som selger energi på detaljistnivå, og små energisektorer denne forpliktelsen for å unngå uforholdsmessige administrative byrder. I kommisjonsmelding av 25. juni 2008 fastsettes prinsipper som bør tas i betraktning av medlemsstater som bestemmer seg for å avstå fra å benytte denne muligheten. For å støtte nasjonale initiativ til energieffektivitet vil de pliktige partene i henhold til nasjonale ordninger for energieffektivitetsforpliktelser kunne oppfylle sine forpliktelser ved å yte et årlig bidrag til et nasjonalt energieffektivitets-

fond som tilsvarer de investeringene som kreves i henhold til ordningen.

- 21) Med tanke på det overordnede kravet om å gjenopprette bærekraftige offentlige finanser og budsjettkonsolidering bør det i forbindelse med gjennomføringen av bestemte tiltak som hører inn under dette direktivs virkeområde, på medlemsstatsplan tas behørig hensyn til kostnadseffektiviteten ved gjennomføring av energieffektivitetstiltak på grunnlag av et passende omfang av analyse og evaluering.
- 22) Kravet om å oppnå sparing i det årlige energisalget til slutt kunder sammenlignet med hva energisalget kunne ha vært, utgjør ikke en øvre grense for salg eller energiforbruk. Medlemsstatene bør kunne utelukke hele eller en del av energisalget, målt i volum, som brukes i den industrivirksomheten som er oppført i vedlegg I til europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF av 13. oktober 2003 om opprettelse av en ordning for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet⁹, for beregning av salget av energi til slutt kunder, ettersom det erkjennes at visse sektorer eller delsektorer som utfører en slik virksomhet, kan være utsatt for en betydelig risiko for karbonlekkasje. Medlemsstatene bør være oppmerksomme på kostnadene ved ordningene for å kunne foreta en korrekt vurdering av kostnadene ved tiltakene.
- 23) Uten at det berører kravene i artikkel 7 og med sikte på å begrense den administrative byrden, kan hver medlemsstat gruppere alle individuelle politiske tiltak for å gjennomføre bestemmelsene i artikkel 7 i et samlet nasjonalt program for energieffektivitet.
- 24) For å utnytte potensialet for energisparing i bestemte markedssegmenter der det vanligvis ikke tilbys energirevisjon på kommersiell basis (f.eks. i små og mellomstore bedrifter (SMB-er)), bør medlemsstatene utarbeide programmer for å oppmuntre SMB-er til å gjennomgå energirevisjoner. Energirevisjoner bør være obligatoriske og gjennomføres regelmessig for store foretak ettersom energisparing kan være betydelig. Energirevisjonene bør ta hensyn til relevante europeiske eller internasjonale standarder, for eksempel EN ISO 50001 (Energiledningssystemer), eller EN 16247-1 (Energirevisjoner), eller dersom energirevisjon inngår, EN ISO 14000 (Miljøledningssystemer), og dermed også være i samsvar med bestemmelsene i vedlegg VI til dette direktiv ettersom disse

bestemmelsene ikke går utover kravene i disse relevante standardene. En spesifikk europeisk standard for energirevisjoner er for øyeblikket under utarbeiding.

- 25) Dersom energirevisjoner utføres av interne eksperter, innebærer kravet om nødvendig uavhengighet at disse ekspertene ikke skal være direkte involvert i den virksomheten som gjennomgår en revisjon.
- 26) I forbindelse med utarbeidingen av tiltak for energieffektivisering bør det tas hensyn til effektivitetsgevinster og sparing som oppnås ved utstrakt bruk av en kostnadseffektiv teknisk nyskaping, som for eksempel smartmålere. Dersom det er montert smartmålere, bør foretak ikke bruke dem til uberettiget tilbakefakturerings.
- 27) Når det gjelder elektrisk kraft, og i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft¹⁰, skal minst 80 % av forbrukerne være utstyrt med intelligente målesystemer innen 2020 dersom innføringen av smartmålere vurderes å være positiv. Når det gjelder gass, og i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for naturgass¹¹, skal medlemsstatene eller enhver vedkommende myndighet som de utpeker, utarbeide en tidsplan for gjennomføringen av intelligente målesystemer, dersom innføringen av intelligente målesystemer vurderes å være positiv.
- 28) Bruk av individuelle målere eller varmefordelingsmålere til måling av individuelt varmekonsum i bygninger med flere leiligheter som har fjernvarme eller felles sentralvarme, er nyttig når slutt kunder har mulighet til å kontrollere sitt eget individuelle forbruk. Derfor egner de seg utelukkende til bruk i bygninger der radiatorer er utstyrt med termostatregulerte radiatorventiler.
- 29) I noen bygninger med flere leiligheter som har fjernvarme eller felles sentralvarme, vil det være teknisk komplisert og kostbart å bruke nøyaktige individuelle varmemålere fordi det varmtvannet som brukes til oppvarming, føres inn i og ut av leilighetene på flere steder. Individuell måling av varmekonsum i bygninger med flere leiligheter kan antas å være teknisk mulig når montering av individuelle målere ikke krever endring av eksisterende rørled-

⁹ EUT L 275 av 25.10. 2003, s. 32.

¹⁰ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 55.

¹¹ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 94.

ninger til oppvarming av varmtvann i bygningen. I slike bygninger kan målinger av det individuelle varmemeforbruket utføres ved hjelp av individuelle varmemefordelingsmålere som er montert på hver radiator.

- 30) I henhold til direktiv 2006/32/EF skal medlemsstatene sikre at sluttkunder er utrustet med individuelle målere til en konkurransedyktig pris, som nøyaktig gjenspeiler deres faktiske energiforbruk og gir informasjon om faktisk brukstid. I de fleste tilfellene er dette kravet underlagt vilkår om at det bør være teknisk mulig, økonomisk forsvarlig og stå i et rimelig forhold til den mulige energisparingen. Når det opprettes en tilkøpling i en ny bygning eller en bygning gjennomgår en større renovering i henhold til direktiv 2010/31/EU, bør det alltid monteres slike målere. I henhold til direktiv 2006/32/EF kreves det også at faktureringen skal være forståelig og basert på faktisk energiforbruk, og den skal utføres så ofte at forbrukerne kan regulere sitt eget energiforbruk.
- 31) I henhold til direktiv 2009/72/EF og 2009/73/EF skal medlemsstatene sikre gjennomføringen av intelligente målesystemer for å bidra til at forbrukerne deltar aktivt på markedet for elektrisitets- og gassforsyning. Når det gjelder elektrisk kraft, skal minst 80 % av forbrukerne være utrustet med intelligente målesystemer innen 2020 dersom innføringen av smartmålere vurderes å være kostnadseffektiv. Når det gjelder naturgass, er det ikke gitt noen tidsfrist, men det kreves at det blir utarbeidet en tidsplan. I henhold til nevnte direktiver skal sluttkunder også bli behørig informert om det faktiske elektrisitets- og gassforbruket og om kostnadene ved det, ofte nok til at de kan regulere sitt eget forbruk.
- 32) Bestemmelsene om måling og fakturering i direktiv 2006/32/EF, 2009/72/EF og 2009/73/EF har gitt begrensede resultater når det gjelder energisparing. I mange deler av Unionen har ikke disse bestemmelsene ført til at kunder mottar ajourførte opplysninger om sitt energiforbruk, eller fakturaer basert på faktisk forbruk så ofte som det i henhold til undersøkelser kreves for at kunder skal kunne regulere sitt energiforbruk. Når det gjelder oppvarming av rom og varmtvann i bygninger med flere leiligheter, har den manglende klarheten i disse bestemmelsene også ført til en rekke klager fra borgerne.
- 33) For å styrke sluttkundenes stilling med hensyn til tilgang til opplysninger om måling og

fakturering av eget energiforbruk, idet det tas hensyn til mulighetene i forbindelse med gjennomføringen av intelligente målesystemer og innføringen av smartmålere i medlemsstatene, er det viktig at kravene i unionsretten tydeliggjøres på dette området. Dette bør bidra til å redusere kostnadene ved gjennomføringen av intelligente målesystemer utstyrt med funksjoner som øker energisparingen og støtter utviklingen av markeder for energitjenester og styring av etterspørsel. Gjennomføringen av intelligente målesystemer gjør det mulig å fakturere ofte, basert på faktisk forbruk. Det er imidlertid også behov for å tydeliggjøre kravene om tilgang til opplysninger og en rettferdig og nøyaktig fakturering basert på faktisk forbruk i de tilfellene der smartmålere ikke vil bli tilgjengelige innen 2020, herunder i forbindelse med måling og fakturering av individuelt forbruk av varme, kjøling og varmtvann i bygninger med flere leiligheter som forsynes med fjernvarme eller fjernkjøling eller har et eget felles varmeanlegg som er installert i slike bygninger.

- 34) Når medlemsstatene utformer tiltak for energieffektivisering, bør de ta behørig hensyn til behovet for å sikre at det indre marked fungerer korrekt, og at gjeldende unionsrett gjennomføres på en ensartet måte i samsvar med traktaten om Den europeiske unions virkemåte.
- 35) Høyeffektiv kraftvarme samt fjernvarme og fjernkjøling har et betydelig potensial for primærenergisparing som for en stor del er uutnyttet i Unionen. Medlemsstatene bør foreta en omfattende vurdering av potensialet for høyeffektiv kraftvarme samt fjernvarme og fjernkjøling. Disse vurderingene bør ajourføres på anmodning fra Kommisjonen for å gi investorer opplysninger om nasjonale utviklingsplaner og bidra til et stabilt og støttende investeringsmiljø. Nye anlegg for produksjon av elektrisk kraft og eksisterende anlegg som har gjennomgått vesentlig oppgradering, eller hvis tillatelse eller lisens er ajourført, bør på grunnlag av en nytte- og kostnadsanalyse som viser et nytte- og kostnadsoverskudd, utrustes med høyeffektive kraftvarmeverk for å gjenvinne spillvarme fra produksjon av elektrisitet. Denne spillvarmen kan deretter overføres til steder der det er behov, gjennom fjernvarmenett. Hvilke hendelser som utløser et krav om at tillatelseskriterier skal benyttes, vil generelt være hendelser som også fører til krav om tillatelse i henhold til europaparlaments- og rads-

direktiv 2010/75/EU av 24. november 2010 om industriutslipp¹² og om tillatelse i henhold til direktiv 2009/72/EF.

- 36) Det kan være hensiktsmessig å plassere kjernekraftverk eller anlegg for produksjon av elektrisk kraft som er beregnet på å benytte en slik geologisk lagring som er tillatt i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/31/EF av 23. april 2009 om geologisk lagring av karbondioksid¹³, på steder der det ikke er kostnadseffektivt med gjenvinning av spillvarme gjennom høyeffektiv kraftvarme eller forsyning til et nett for fjernvarme eller fjernkjøling. Medlemsstatene bør derfor kunne frita disse anleggene fra forpliktelsen til å utføre en nytte- og kostnadsanalyse for å forsyne anlegget med utstyr som gjør det mulig å gjenvinne spillvarme ved hjelp av et høyeffektivt kraftvarmeverk. Det bør også være mulig å frita toppbelastnings- og reserveanlegg for produksjon av elektrisk kraft som planlegges å være i drift mindre enn 1 500 driftstimer per år som et glidende gjennomsnitt for et tidsrom på fem år, fra kravet om også å produsere varme.
- 37) Medlemsstatene bør oppmuntre til innføring av tiltak og framgangsmåter som fremmer kraftvarmeverk med en samlet nominell tilført termisk effekt på under 20 MW, for å fremme distribuert energiproduksjon.
- 38) Høyeffektiv kraftvarme bør defineres av den energisparing som oppnås ved kombinert produksjon i stedet for separat produksjon av varme og elektrisitet. Definisjonene av kraftvarme og høyeffektiv kraftvarme i Unionens regelverk bør ikke berøre bruken av ulike definisjoner i nasjonal lovgivning for andre formål enn dem som er angitt i Unionens aktuelle regelverk. For å optimere energisparing og unngå at muligheter for energisparing går tapt, bør det legges størst mulig vekt på hvordan kraftvarmeverkene drives.
- 39) For å gi sluttkunden bedre oversikt i valget mellom elektrisitet fra kraftvarme og elektrisitet produsert med andre teknikker, bør det utstedes opprinnelsesgaranti for høyeffektiv kraftvarme på grunnlag av harmoniserte referanseverdier for virkningsgrad. Ordninger for opprinnelsesgarantier innebærer ikke i seg selv en rett til å nyte godt av nasjonale støtteordninger. Det er viktig at alle former for elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme kan omfattes av opprinnelsesgarantier. Opp-

rinnelsesgarantier bør skilles fra omsettelige sertifikater.

- 40) Den særskilte strukturen for kraftvarme samt fjernvarme og fjernkjøling, som omfatter mange små og mellomstore produsenter, bør tas i betraktning, særlig ved gjennomgåelse av den forvaltningsmessige behandlingen for å innvilge tillatelse til å oppføre kraftvarmeverk eller tilhørende nett, i henhold til «tenk smått først»-prinsippet.
- 41) De fleste foretak i Unionen er små og mellomstore bedrifter. De utgjør et enormt potensial for energisparing for Unionen. For å hjelpe dem med å treffe energieffektivitetstiltak bør medlemsstatene fastsette gunstige rammer som skal gi SMB-er teknisk bistand og målrettet informasjon.
- 42) Direktiv 2010/75/EU omfatter energieffektivitet som et av kriteriene for å fastsette beste tilgjengelige teknikker, som bør brukes som referanse for å fastsette vilkår for tillatelser til anlegg som omfattes av direktivets virkeområde, herunder forbrenningsanlegg med en samlet nominell tilført termisk effekt på 50 MW eller mer. Nevnte direktiv gir imidlertid medlemsstatene mulighet til ikke å fastsette krav til energieffektivitet for forbrenningsanlegg eller andre enheter som slipper ut karbondioksid på anleggsstedet, når det gjelder virksomhet oppført i vedlegg I til direktiv 2003/87/EF. Medlemsstatene kunne ta med opplysninger om energieffektivitetsnivåer i sin rapportering i henhold til direktiv 2010/75/EU.
- 43) På grunnlag av objektive og oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, bør medlemsstatene fastsette regler for hvordan kostnader skal bæres og fordeles ved nettilkoplinger og nettførsterkninger samt for tekniske tilpasninger som kreves for å kunne integrere nye produsenter av elektrisitet fra høyeffektiv kraftvarme, idet det tas hensyn til retningslinjer og koder som er utarbeidet i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene¹⁴ og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til transmisjonsnett for naturgass¹⁵. Produsenter av elektrisitet fra høyeffektiv kraftvarme bør få tillatelse til å sende ut anbudsinnbydelse for til-

¹² EUT L 334 av 17.12.2010, s. 17.

¹³ EUT L 140 av 5.6.2009, s. 114.

¹⁴ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 15.

¹⁵ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 36.

koplingsarbeidet. Tilgangen til nettet for elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme, særlig for små kraftvarmeverk og mikrokraftvarmeverk, bør forenkles. I samsvar med artikkel 3 nr. 2 i direktiv 2009/72/EF og artikkel 3 nr. 2 i direktiv 2009/73/EF kan medlemsstatene pålegge foretak med virksomhet innen elektrisitets- og gasssektoren forpliktelser til å yte offentlige tjenester, blant annet med hensyn til energieffektivitet.

- 44) Etterspørselsfleksibilitet er et viktig middel for å forbedre energieffektiviteten ettersom det gjør at forbrukere eller tredjemann utpekt av dem får vesentlig bedre muligheter til å treffe tiltak med hensyn til forbruks- og fakturaopplysninger, og dermed tilbyr en ordning for redusert eller endret forbruk som fører til energisparing, både når det gjelder sluttforbruk og produksjon, overføring og distribusjon av energi som følge av bedre utnyttelse av nett og produksjonseiendeler.
- 45) Etterspørselsfleksibilitet kan baseres på slutt-kunders svar på prissignaler eller automatisering av bygninger. Vilkårene for og tilgangen til etterspørselsfleksibilitet bør forbedres, blant annet for små sluttforbrukere. Idet det tas hensyn til den løpende utbyggingen av smarte nett bør medlemsstatene derfor sørge for at nasjonale reguleringsmyndigheter i energisektoren kan sikre at nettariffer og nettregulering stimulerer til energieffektivisering og støtter dynamisk prissetting for slutt-kunders tiltak for etterspørselsfleksibilitet. Markedsintegrasjon og like muligheter for markedstilgang for ressurser på etterspørsels-siden (forsyning og forbrukslast) bør etterstrebes parallelt med produksjon. I tillegg bør medlemsstatene sikre at nasjonale reguleringsmyndigheter i energisektoren benytter en integrert metode som omfatter potensiell sparing i energiforsyningen og sluttbruker-sektorene.
- 46) Et tilstrekkelig antall pålitelige fagfolk med kompetanse på området energieffektivitet bør være tilgjengelig for å sikre en effektiv og rettidig gjennomføring av dette direktiv, for eksempel når det gjelder å overholde kravene til energirevisjon og å gjennomføre ordninger for energieffektivitetsforpliktelser. Medlemsstatene bør derfor innføre sertifiseringsordninger for leverandører av energitjenester, energirevisjon og andre tiltak for energieffektivisering.
- 47) Det er nødvendig å fortsette å utvikle markedet for energitjenester for å sikre at energi-

tjenester både blir etterspurt og tilbudt. Åpenhet, for eksempel ved hjelp av lister over leverandører av energitjenester, kan bidra til dette. Standardkontrakter, utveksling av beste praksis og retningslinjer, særlig med hensyn til kontrakter om energiytelse, kan også bidra til å stimulere etterspørselen. Som ved andre former for ordninger med tredjemannsfinansiering unngår mottakeren av en energitjeneste investeringskostnader når det foreligger en kontrakt om energiytelse, ved å bruke en del av den økonomiske verdien av energisparingen til å betale den investeringen som helt eller delvis finansieres av tredjemann.

- 48) Det er nødvendig å identifisere og fjerne lovgivningsmessige hindringer og andre hindringer for bruken av kontrakter om energiytelse og andre ordninger for energisparing som finansieres av tredjemann. Disse hindringene omfatter regnskapsregler og -praksis som hindrer at kapitalinvesteringer og årlige finansielle besparelser som følge av tiltak for energieffektivisering, gjenspeiles korrekt i regnskapet for hele investeringsens levetid. Hindringer for renovering av eksisterende bygningsmasse basert på en fordeling av stimulerings tiltak mellom de forskjellige berørte aktørene bør også håndteres på nasjonalt plan.
- 49) Medlemsstater og regioner bør oppmuntres til fullt ut å utnytte strukturfondene og utjevningfondet til å utløse investeringer i tiltak for energieffektivisering. Investeringer i energieffektivitet har potensial til å bidra til økonomisk vekst, sysselsetting, nyskaping og en reduksjon av energifattigdom i husholdningene, og er derfor et positivt bidrag til økonomisk, sosial og territorial utjevning. Energieffektivitetstiltak for offentlige bygninger og boliger samt utvikling av ny kompetanse for å fremme sysselsetting i energieffektivitets-sektoren er potensielle områder for finansiering.
- 50) Medlemsstatene bør oppmuntre til bruk av finansieringsordninger for å fremme målene i dette direktiv. Slike finansieringsordninger kan omfatte finansielle bidrag og bøter i forbindelse med manglende oppfyllelse av visse bestemmelser i dette direktiv, midler avsatt til energieffektivitet i henhold til artikkel 10 nr. 3 i direktiv 2003/87/EF, midler avsatt til energieffektivitet i den flerårige finansielle rammen, særlig utjevningfondet, strukturfond og fond til utvikling av landdistrikter, samt europeiske finansieringsorganer til bestemte formål, for

eksempel det europeiske energieffektivitetsfondet.

- 51) Finansieringsordningene kunne eventuelt baseres på midler avsatt til energieffektivitet fra Unionens prosjektobligasjoner, midler avsatt til energieffektivitet fra Den europeiske investeringsbank og andre europeiske finansinstitusjoner, særlig Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling og Europarådets utviklingsbank, midler som er lånefinansiert i finansinstitusjoner, nasjonale midler, herunder gjennom innføring av rammeregler og skattemessige rammer som oppmuntrer til å gjennomføre initiativ og programmer for energieffektivitet, samt inntekter fra årlige utslippstildelinger i samsvar med vedtak nr. 406/2009/EF.
- 52) Finansieringsordningene kunne bruke disse bidragene, midlene og inntektene for å tillate og oppmuntre til private investeringer, særlig ved å trekke på institusjonelle investorer, og benytte kriterier som sikrer at de tildelte midlene fører til at det oppnås både miljømessige og sosiale mål, benytte innovative finansieringsordninger (f.eks. lånegarantier for privat kapital, lånegarantier for å fremme kontrakter om energiytelse, tilskudd, subsidierte lån og særskilte kredittlinjer og systemer for tredjemannsfinansiering) som reduserer risikoen i forbindelse med energieffektivitetsprosjektene, og legger til rette for en kostnads effektiv renovering, også blant husholdninger med lav og middels inntekt, være tilknyttet programmer eller byråer som samler og vurderer kvaliteten på energisparingsprosjekter, yter teknisk bistand, fremmer markedet for energitjenester og bidrar til å skape etterspørsel etter energitjenester blant forbrukerne.
- 53) Finansieringsordningene kunne også stille til rådighet tilstrekkelig med midler for å støtte opplærings- og sertifiseringsprogrammer som forbedrer og attesterer ferdigheter innen energieffektivitet, stille til rådighet midler til forskning på samt demonstrasjon og framskyndelse av bruken av småskala-teknologi og mikroteknologi til energiproduksjon og for optimal nettilslutning av disse produsentene, være tilknyttet programmer som fremmer energieffektivitet i alle boliger for å hindre energifattigdom, og stimulere utleiende til å gjøre sine eiendommer så energieffektive som mulig, stille til rådighet tilstrekkelig med midler for å støtte dialogen mellom partene i arbeidslivet og fastsettelsen av standarder for

å forbedre energieffektiviteten og sikre gode arbeidsvilkår samt helse og sikkerhet på arbeidsplassen.

- 54) Unionens tilgjengelige finansielle instrumenter og innovative finansieringsordninger bør benyttes for å oppfylle målet om å forbedre energiytelsen i bygninger som tilhører offentlige organer. I den forbindelse kan medlemsstatene bruke sine inntekter fra årlige utslippstildelinger i samsvar med vedtak nr. 406/2009/EF i utarbeidningen av slike ordninger på frivillig basis, idet det tas hensyn til nasjonale budsjettregler.
- 55) Gjennomføringen av målet for energieffektivitet på 20 % krever at Kommisjonen følger med på hvilke virkninger nye tiltak får for direktiv 2003/87/EF om opprettelse av en ordning for handel med utslippskvoter (ETS) i Unionen, for å holde fast ved ordningens stimulerings tiltak som belønner investeringer i lavutslippsteknologi, og forbereder ETS-sektorene på den nyskapingen som kreves i framtiden. Den må følge med på hvordan dette påvirker de industrisektorene som er utsatt for en betydelig risiko for karbonlekkasje i samsvar med kommisjonsbeslutning 2010/2/EU av 24. desember 2009 om opprettelse i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF av en liste over sektorer og delsektorer som anses for å være utsatt for en betydelig risiko for karbonlekkasje¹⁶, for å sikre at dette direktiv fremmer og ikke hindrer utviklingen av disse sektorene.
- 56) I henhold til direktiv 2006/32/EF skal medlemsstatene vedta og etterstrebe et samlet nasjonalt veiledende mål for energisparing på 9 % innen 2016 som oppnås ved hjelp av energitjenester og andre tiltak for energieffektivisering. I henhold til nevnte direktiv skal den annen energieffektivitetsplan som er vedtatt av medlemsstatene, eventuelt etterfølges, dersom det er nødvendig, av forslag fra Kommisjonen om ytterligere tiltak, herunder om en forlengelse av anvendelsesperioden for målene. Dersom en rapport konkluderer med at det ikke er gjort tilstrekkelige framskritt for å nå de nasjonale veiledende målene fastsatt i nevnte direktiv, skal disse forslagene rette søkelyset mot målenes nivå og type. Den konsekvensanalysen som ledsager dette direktiv, viser at medlemsstatene er på vei til å nå målet på 9 %, hvilket er betydelig mindre ambisiøst enn det energisparingsmålet på 20 % som

¹⁶ EUT L 1 av 5.1. 2010, s. 10.

senere ble vedtatt for 2020, og det er derfor ikke behov for å røre målenes nivå.

- 57) Programmet «Intelligent energi for Europa» som ble opprettet ved europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1639/2006/EF av 24. oktober 2006 om opprettelse av et rammeprogram for konkurranseevne og nyskaping (2007–2013)¹⁷, har vært avgjørende for å skape et gunstig klima for riktig gjennomføring av Unionens politikk for bærekraftig energi, ved å fjerne markedshindringer, som for eksempel mangelfull kjennskap og kapasitet hos markedsdeltakere og institusjoner, nasjonale tekniske og administrative hindringer mot et velfungerende indre energimarked eller underutviklede arbeidsmarkeder når det gjelder håndteringen av den utfordringen som en lavutslippsøkonomi innebærer. Mange av disse hindringene er fortsatt relevante.
- 58) For å kunne utnytte det betydelige potensialet for energisparing i forbindelse med energirelaterte produkter bør gjennomføringen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/125/EF av 21. oktober 2009 om fastsettelse av en ramme for å fastsette krav til miljøvennlig utforming av energirelaterte produkter¹⁸ og europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/30/EU av 19. mai 2010 om merking av og standardiserte vareopplysninger på energirelaterte produkt, som viser forbruket deira av energi og andre ressursar¹⁹ framskyndes og utvides. Det bør gis prioritet til produkter som har høyest potensial for energisparing i henhold til arbeidsplanen for miljøvennlig utforming, og eventuelt revisjonen av eksisterende tiltak.
- 59) For å klargjøre vilkårene for at medlemsstatene kan fastsette krav til energiytelse i henhold til direktiv 2010/31/EU, samtidig som direktiv 2009/125/EF og dets gjennomførings tiltak overholdes, bør direktiv 2009/125/EF endres.
- 60) Ettersom målet for dette direktiv, som er å nå Unionens mål for energieffektivitet på 20 % innen 2020 og bane vei for ytterligere energieffektivisering etter 2020, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene uten å treffe ytterligere energieffektivitetstiltak, og bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholds-

messighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.

- 61) For å muliggjøre tilpasning til den tekniske utviklingen og endringer i fordelingen av energikilder bør myndigheten til å vedta rettsakter i samsvar med artikkel 290 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte delegeres til Kommisjonen når det gjelder gjennomgåelsen av de harmoniserte referanseverdiene for virkningsgrad som er fastsatt på grunnlag av direktiv 2004/8/EF, og med hensyn til verdier, beregningsmetoder, standardkoeffisienten for primærenergi og kravene i vedleggene til dette direktiv. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, også på ekspertnivå. Kommisjonen bør ved forberedelse og utarbeiding av delegerede rettsakter sikre at relevante dokumenter oversendes Europaparlamentet og Rådet samtidig, til rett tid og på en egnet måte.
- 62) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av dette direktiv bør Kommisjonen gis gjennomføringsmyndighet. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet²⁰.
- 63) Alle vesentlige bestemmelser i direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF bør oppheves, med unntak av artikkel 4 nr. 1–4 i, samt vedlegg I, III og IV til direktiv 2006/32/EF. Sistnevnte bestemmelser bør fortsatt gjelde fram til fristen for å nå målet på 9 %. Artikkel 9 nr. 1 og 2 i direktiv 2010/30/EU, som fastsetter en forpliktelse for medlemsstatene om at de må bestrebe seg på bare å kjøpe produkter som tilhører den klassen som er mest mulig energieffektiv, bør utgå.
- 64) Forpliktelsen til å innarbeide dette direktiv i nasjonal rett bør begrenses til de bestemmelsene som utgjør en vesentlig endring sammenlignet med direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF. Forpliktelsen til å innarbeide de bestemmelsene som er uendret, følger av nevnte direktiver.
- 65) Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristene for innarbeiding i nasjonal rett og anvendelsen av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF.

¹⁷ EUT L 310 av 9.11.2006, s. 15.

¹⁸ EUT L 285 av 31.10.2009, s. 10.

¹⁹ EUT L 153 av 18.6.2010, s. 1.

²⁰ EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13.

66) I samsvar med den felles politiske erklæringen fra medlemsstatene og Kommisjonen av 28. september 2011 om forklarende dokumenter har medlemsstatene forpliktet seg til at underretningen om innarbeidings tiltakene i berettede tilfeller skal følges av et eller flere dokumenter som forklarer sammenhengen mellom et direktivs bestanddeler og de tilsvarende delene av de nasjonale innarbeidingsdokumentene. Med hensyn til dette direktiv anser regelgiiveren at oversendingen av slike dokumenter er berettiget.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Kapittel I

Formål, virkeområde, definisjoner og mål for energieffektivitet

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. I dette direktiv fastsettes en felles ramme av tiltak for å fremme energieffektivitet innenfor Unionen for å sikre at Unionens overordnede mål for energieffektivitet på 20 % innen 2020 nås, og for å bane vei for ytterligere energieffektivisering deretter.

Det fastsetter bestemmelser beregnet på å fjerne hindringer på energimarkedet og overvinne markedssvikt som hindrer effektiv forsyning og bruk av energi, og krever at det fastsettes veiledende nasjonale mål for energieffektivitet for 2020.

2. Kravene fastsatt i dette direktiv er minstekrav og skal ikke være til hinder for at en medlemsstat opprettholder eller innfører strengere tiltak. Slike tiltak skal være forenlige med unionsretten. Dersom nasjonal lovgivning fastsetter strengere tiltak, skal medlemsstaten underrette Kommisjonen om denne lovgivningen.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med

1) «energi» alle former for energiprodukter, brenslers, varme, fornybar energi, elektrisk kraft eller andre former for energi, som definert i artikkel 2 bokstav d) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1099/2008 av 22. oktober 2008 om energistatistikk²¹,

- 2) «forbruk av primærenergi» innenlands bruttoforbruk, unntatt annen ikke-energi relatert bruk,
- 3) «sluttforbruk av energi» all energi til industri, transport, husholdninger, tjenester og landbruk. Omfatter ikke leveranser til energiomdanningssektoren og energiindustrien selv,
- 4) «energieffektivitet» forholdet mellom den ytelsen, tjenesten, varen eller energien som oppnås, og den energien som tilføres,
- 5) «energisparing» en mengde spart energi som fastsettes ved å måle og/eller beregne forbruket før og etter gjennomføringen av et tiltak for energieffektivisering, idet det korrigeres for ytre forhold som påvirker energiforbruket,
- 6) «energieffektivisering» økt energieffektivitet som følge av tekniske, atferdsmessige og/eller økonomiske endringer,
- 7) «energitjeneste» fysisk gevinst, nytte eller gode som oppnås ved å kombinere energi med energieffektiv teknologi eller tiltak som kan omfatte drifts-, vedlikeholds- og kontrollaktiviteter som er nødvendige for å yte tjenesten, som leveres på grunnlag av en kontrakt, og som under normale omstendigheter har vist seg å føre til energieffektivisering eller primærenergisparing, som kan verifiseres, måles eller beregnes,
- 8) «offentlige organer» «offentlige oppdragsgivere» som definert i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/18/EF av 31. mars 2004 om samordning av framgangsmåtene ved tildeling av offentlige bygge- og anleggskontrakter, kontrakter om offentlige varekjøp og kontrakter om offentlig tjenesteyting²²,
- 9) «sentralforvaltning» alle forvaltningsorganer hvis ansvarsområde dekker hele territoriet til en medlemsstat,
- 10) «samlet bruksareal» gulvarealet i en bygning eller en del av en bygning, der det brukes energi for å påvirke inn klimaet,
- 11) «energistyringssystem» en samling av sammenhengende elementer eller elementer som påvirker hverandre, som inngår i en plan med et fastsatt mål for energieffektivitet og en strategi for å nå dette målet,
- 12) «europaisk standard» en standard som er vedtatt av Den europeiske standardiseringsorganisasjon, Den europeiske komité for elektroteknisk standardisering eller Det europeiske standardiseringsinstitutt for telekommunikasjon.

²¹ EUT L 304 av 14.11.2008, s. 1.

²² EUT L 134 av 30.4.2004, s. 114.

- sjon, og som er gjort tilgjengelig for offentligheten,
- 13) «internasjonal standard» en standard som er vedtatt av Den internasjonale standardiseringsorganisasjon, og som er gjort tilgjengelig for offentligheten,
 - 14) «pliktig part» en energidistributør eller et foretak som selger energi på detaljistnivå, og som er underlagt nasjonale ordninger for energieffektivitetsforpliktelser som nevnt i artikkel 7,
 - 15) «bemyndiget part» et rettssubjekt med delegert myndighet fra en offentlig myndighet eller et annet offentlig organ til å utarbeide, forvalte eller håndtere en finansieringsordning på vegne av denne myndigheten eller et annet offentlig organ,
 - 16) «deltakende part» et foretak eller et offentlig organ som har forpliktet seg til å nå visse mål innenfor rammen av en frivillig avtale, eller som er omfattet av et nasjonalt reguleringsinstrument,
 - 17) «offentlig gjennomføringsmyndighet» et offentligrettslig organ som er ansvarlig for å utføre eller overvåke energi- eller karbonbeskatning, finansielle ordninger og instrumenter, skattemessige oppmuntringer, standarder og normer, ordninger for energimerking, opplæring eller utdanning,
 - 18) «politisk tiltak» et lovgivningsmessig, økonomisk, skattemessig, frivillig eller informasjonsformidlende instrument som formelt opprettes og gjennomføres i en medlemsstat for å skape gunstige rammer, krav eller stimulerings tiltak, som kan få markedsdeltakere til å levere og kjøpe energitjenester og treffe andre tiltak for energieffektivisering,
 - 19) «enkeltiltak» et tiltak som fører til energieffektivisering, som kan verifiseres, måles eller beregnes, og som treffes som følge av et politisk tiltak,
 - 20) «energidistributør» en fysisk eller juridisk person, herunder en operatør av distribusjonsnett, som er ansvarlig for å frakte energi med henblikk på levering til sluttbruker og fordelingsstasjoner som selger energi til sluttbruker,
 - 21) «operatør av distribusjonsnett» «operatør av distribusjonsnett» som definert i henholdsvis direktiv 2009/72/EF og direktiv 2009/73/EF,
 - 22) «foretak som selger energi på detaljistnivå» en fysisk eller juridisk person som selger energi til sluttbruker,
 - 23) «sluttkunde» en fysisk eller juridisk person som kjøper energi til eget sluttbruk,
 - 24) «leverandør av energitjenester» en fysisk eller juridisk person som leverer energitjenester eller andre tiltak for energieffektivisering til en sluttkundes anlegg eller lokaler,
 - 25) «energirevisjon» en systematisk framgangsmåte for å oppnå tilstrekkelig kunnskap om den nåværende energiforbruksprofilen til en bygning eller en gruppe bygninger, en industriprosess, en kommersiell virksomhet, et industrianlegg eller et kommersielt anlegg, eller private eller offentlige tjenester, som utpeker og kvantifiserer kostnadseffektive muligheter for energisparing, og som rapporterer om resultatene,
 - 26) «små og mellomstore bedrifter» eller «SMB-er» foretak som definert i avdeling I i vedlegget til kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter²³; kategorien svært små, små og mellomstore bedrifter består av bedrifter som sysselsetter færre enn 250 personer og har en årsomsetning som ikke overstiger 50 millioner euro, og/eller en samlet årsbalanse som ikke overstiger 43 millioner euro,
 - 27) «kontrakt om energiytelse» en avtalefestet ordning mellom mottaker og leverandør av et tiltak for energieffektivisering som verifiseres og overvåkes i hele kontraktens løpetid, der investeringene (arbeidet, varen eller tjenesten) i dette tiltaket betales i forhold til et avtalefestet nivå av energieffektivisering eller andre avtalte kriterier for energiytelse, for eksempel finansielle besparelser,
 - 28) «smart målesystem» eller «intelligent målesystem» et elektronisk system som kan måle energiforbruket, gir flere opplysninger enn en tradisjonell måler og kan sende og motta data gjennom en form for elektronisk kommunikasjon,
 - 29) «operatør av transmisjonsnett» «operatør av transmisjonsnett» som definert i henholdsvis direktiv 2009/72/EF og direktiv 2009/73/EF,
 - 30) «kraftvarme» samtidig produksjon i én prosess av termisk energi og elektrisk kraft eller mekanisk energi,
 - 31) «økonomisk forsvarlig etterspørsel» den etterspørselen som ikke overstiger behovet for oppvarming eller kjøling, og som ellers ville kunne imøtekommes på markedsvilkår gjennom andre energiproduksjonsprosesser enn kraftvarme,

²³ EUT L 124 av 20.5. 2003, s. 36.

- 32) «nyttbar varme» den varmen som produseres i en kraftvarmeprosess for å imøtekomme en økonomisk forsvarlig etterspørsel etter varme eller kjøling,
- 33) «elektrisitet fra kraftvarme» elektrisitet produsert i en prosess knyttet til produksjonen av nyttbar varme og beregnet etter metoden angitt i vedlegg I,
- 34) «høyeffektiv kraftvarme» kraftvarme som oppfyller kriteriene fastsatt i vedlegg II,
- 35) «samlet virkningsgrad» den årlige summen av produksjon av elektrisk kraft og mekanisk energi samt produksjon av nyttbar varme dividert med brenselforbruk til varmeproduksjon i en kraftvarmeprosess og til bruttoproduksjon av elektrisk kraft og mekanisk energi,
- 36) «forhold kraft/varme» forholdet mellom elektrisitet fra kraftvarme og nyttbar varme ved full kraftvarmeproduksjon med bruk av driftsdata for det bestemte kraftvarmeverket,
- 37) «kraftvarmeverk» en enhet som kan brukes til kraftvarmeproduksjon,
- 38) «små kraftvarmeverk» kraftvarmeverk med installert kapasitet på under 1 MW_e,
- 39) «mikrokraftvarmeverk» et kraftvarmeverk med en største kapasitet på under 50 kW_e,
- 40) «utnyttelsesgrad» forholdet mellom bygningens gulvareal og landarealet på et bestemt territorium,
- 41) «effektiv fjernvarme og fjernkjøling» et anlegg for fjernvarme eller fjernkjøling som bruker minst 50 % fornybar energi, 50 % spillvarme, 75 % kraftvarme eller 50 % av en blanding av slik energi og varme,
- 42) «effektiv oppvarming og kjøling» en mulighet for oppvarming og kjøling som sammenlignet med et referansescenario, som gjenspeiler en situasjon der man fortsetter som før, målbart reduserer tilførselen av primærenergi som kreves for å forsyne én enhet av levert energi innenfor en relevant systemgrense på en kostnadseffektiv måte, som vurdert i nytte- og kostnadsanalysen nevnt i dette direktiv, idet det tas hensyn til energien som kreves i forbindelse med utvinning, konvertering, transport og distribusjon,
- 43) «effektiv individuell oppvarming og kjøling» en forsyningsmulighet innenfor individuell oppvarming og kjøling som sammenlignet med effektiv fjernvarme og fjernkjøling, målbart reduserer tilførselen av ikke-fornybar primærenergi som er nødvendig for å forsyne én enhet av levert energi innenfor en relevant systemgrense, eller som krever samme tilførsel av ikke-fornybar primærenergi, men til

- en lavere kostnad, idet det tas hensyn til den energien som kreves i forbindelse med utvinning, konvertering, transport og distribusjon,
- 44) «vesentlig oppgradering» en oppgradering til en kostnad som overstiger 50 % av investeringskostnadene for en ny tilsvarende enhet,
- 45) «aggregator» en tjenesteleverandør på etterspørselssiden som kombinerer flere kortvarige forbrukslaster for å selge eller auksjonere dem bort på organiserte energimarkeder.

Artikkel 3

Mål for energieffektivitet

1. Hver medlemsstat skal fastsette et veiledende nasjonalt mål for energieffektivitet på grunnlag av enten primærenergiforbruket eller sluttforbruket av energi, primærenergisparing eller endelig energisparing, eller energiintensitet. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om disse målene i samsvar med artikkel 24 nr. 1 og vedlegg XIV del 1. Når de gjør dette, skal de også angi disse målene som et absolutt nivå for forbruk av primærenergi og sluttforbruk av energi i 2020 og forklare hvordan og på grunnlag av hvilke data dette er blitt beregnet.

Når disse målene fastsettes, skal medlemsstatene ta hensyn til

- a) at Unionens energiforbruk for 2020 skal være høyst 1 474 Mtoe primærenergi eller 1 078 Mtoe sluttenergi,
- b) de tiltakene som er fastsatt i dette direktiv,
- c) de tiltakene som er vedtatt for å nå de nasjonale energisparingsmålene som vedtas i henhold til artikkel 4 nr. 1 i direktiv 2006/32/EF, og
- d) andre tiltak for å fremme energieffektivitet i medlemsstatene og på unionsplan.

Når disse målene fastsettes, kan medlemsstatene også ta hensyn til nasjonale omstendigheter som påvirker forbruket av primærenergi, for eksempel

- a) resterende potensial for kostnadseffektiv energisparing,
- b) BNP-utvikling og BNP-prognoser,
- c) endringer i import og eksport av energi,
- d) utvikling av alle fornybare energikilder, kjernekraft, CO₂-fangst og -lagring, og
- e) tidlige tiltak.

2. Innen 30. juni 2014 skal Kommisjonen vurdere de framskrittene som er gjort, og om Unionen vil kunne nå et energiforbruk på høyst 1 474 Mtoe primærenergi og/eller høyst 1 078 Mtoe sluttenergi i 2020.

3. I forbindelse med vurderingen nevnt i nr. 2 skal Kommisjonen
- summere de nasjonale veiledende målene for energieffektivitet som medlemsstatene har innrapportert,
 - vurdere hvorvidt summen av disse målene kan anses som en pålitelig pekepinn på om Unionen som helhet er på rett vei, idet det tas hensyn til vurderingen av den første årsrapporten i samsvar med artikkel 24 nr. 1 og vurderingen av de nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet i samsvar med artikkel 24 nr. 2,
 - ta hensyn til ytterligere analyser som følger av
 - en vurdering av de framskrittene som er gjort med hensyn til energiforbruk, og energiforbruket i forhold til økonomisk virksomhet på unionsplan, herunder framskritt som er gjort med hensyn til effektiviteten i energiforsyningen i medlemsstater som har basert sine nasjonale veiledende mål på sluttforbruk av energi eller endelig energisparing, herunder framskritt som er gjort som følge av disse medlemsstatenes overholdelse av kapittel III i dette direktiv,
 - resultater av modellberegninger i forbindelse med framtidige tendenser for energiforbruk på unionsplan,
 - sammenligne resultatene nevnt i bokstav a)–c) med størrelsen på det energiforbruket som ville være nødvendig for å oppnå et energiforbruk på høyst 1 474 Mtoe primærenergi og/eller høyst 1 078 Mtoe sluttenergi i 2020.

Kapittel II

Effektivitet i energibruken

Artikkel 4

Renovering av bygninger

Medlemsstatene skal fastsette en langsiktig strategi for å få i stand investeringer i renovering av den nasjonale massen av bygninger som brukes til boligformål, og forretningsbygg, både offentlige og private. Denne strategien skal omfatte

- en oversikt over den nasjonale bygningsmassen, eventuelt basert på statistisk prøvetaking,
- identifisering av kostnadseffektive renoveringsmetoder som er relevante for bygnings-typen og klimasonen,

- strategier og tiltak for å fremme en kostnads-effektiv totalrenovering av bygninger, herunder totalrenovering som utføres etappevis,
- et framtidsrettet perspektiv som skal veilede privatpersoner, byggebransjen og finansinstitusjoner i deres investeringsbeslutninger,
- et evidensbasert overslag over forventet energisparing og generelle fordeler.

En første versjon av strategien skal offentliggjøres innen 30. april 2014 og ajourføres hvert tredje år og legges fram for Kommisjonen som en del av de nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet.

Artikkel 5

Offentlige organers bygninger som forbilde

- Uten at det berører artikkel 7 i direktiv 2010/31/EU, skal hver medlemsstat sikre at 3 % av det samlede gulvarealet i oppvarmede og/eller avkjølte bygninger som eies og benyttes av medlemsstatens sentralforvaltning, renoveres årlig fra og med 1. januar 2014 for minst å oppfylle de minstekravene til energiytelse som den har fastsatt i henhold til artikkel 4 i direktiv 2010/31/EU.

De 3 % skal beregnes av det samlede gulvarealet i bygninger med et samlet bruksareal på mer enn 500 m² som eies og benyttes av sentralforvaltningen i den berørte medlemsstaten, og som 1. januar hvert år ikke oppfyller de nasjonale minstekravene til energiytelse fastsatt i henhold til artikkel 4 i direktiv 2010/31/EU. Denne terskelen skal senkes til 250 m² fra og med 9. juli 2015.

Dersom en medlemsstat krever at forpliktelsen til å renovere 3 % av det samlede gulvarealet hvert år, utvides til å omfatte gulvareal som eies og benyttes av forvaltningsorganer på et lavere nivå enn sentralforvaltningen, skal de 3 % beregnes av det samlede gulvarealet i bygninger med et samlet bruksareal på mer enn 500 m², og på mer enn 250 m² fra og med 9. juli 2015, som eies og benyttes av sentralforvaltningen og av disse forvaltningsorganene i den berørte medlemsstaten, og som per 1. januar hvert år ikke oppfyller de nasjonale minstekravene til energiytelse fastsatt i henhold til artikkel 4 i direktiv 2010/31/EU.

Medlemsstatene kan når de gjennomfører tiltak for totalrenovering av bygninger som tilhører sentralforvaltningen i samsvar med første ledd, velge å se hele bygningen som en helhet, herunder bygningens klimaskjerm, utstyr, drift og vedlikehold.

Medlemsstatene skal kreve at de av sentralforvaltningens bygninger som har dårligst energiytelse, prioriteres høyest i forbindelse med energieffektivitetstiltak dersom dette er kostnadseffektivt og teknisk gjennomførbart.

2. Medlemsstatene kan vedta ikke å fastsette eller anvende kravene nevnt i nr. 1 for følgende kategorier av bygninger:

- a) Bygninger som er offisielt vernet som en del av et fredet miljø eller på grunn av sin særlige arkitektoniske eller historiske verdi, i den grad overholdelse av visse minstekrav til energiytelse ville endre deres karakter eller utseende på en uakseptabel måte.
- b) Bygninger som eies av de væpnede styrkene eller sentralforvaltningen, og som benyttes til nasjonale forsvarsmål, bortsett fra bygninger til innkvartering med enkeltværelser eller kontorbygninger til de væpnede styrkene og annet personale ansatt av de nasjonale forsvarsmyndighetene.
- c) Bygninger som brukes til gudstjeneste og annen religiøs virksomhet.

3. Dersom en medlemsstat renoverer mer enn 3 % av det samlede gulvarealet i bygninger som tilhører sentralforvaltningen i et gitt år, kan den medregne det overskytende i den årlige renoveringsprosenten for et av de tre foregående eller etterfølgende årene.

4. Medlemsstatene kan i den årlige renoveringsprosenten for bygninger som tilhører sentralforvaltningen, medregne nye bygninger som benyttes og eies som erstatning for bestemte bygninger som tilhører sentralforvaltningen og som er revet i et av de to foregående årene, eller bygninger som er solgt, revet eller tatt ut av bruk i et av de to foregående årene som følge av økt bruk av andre bygninger.

5. Ved anvendelse av nr. 1 skal medlemsstatene innen 31. desember 2013 utarbeide og offentliggjøre en fortegnelse over oppvarmede og/eller avkjølte bygninger som tilhører sentralforvaltningen, med et samlet bruksareal på mer enn 500 m², og på mer enn 250 m² fra og med 9. juli 2015, bortsett fra bygninger som er fritatt på grunnlag av nr. 2. Fortegnelsen skal inneholde følgende opplysninger:

- a) Gulvarealet i m².
- b) Energiytelsen i hver bygning eller relevante energiopplysninger.

6. Uten at det berører artikkel 7 i direktiv 2010/31/EU, kan medlemsstatene velge en alternativ metode for nr. 1–5 i denne artikkel, i henhold til hvilken de treffer andre kostnadseffek-

tive tiltak, herunder totalrenovering og tiltak for å endre beboernes atferd, for innen 2020 å oppnå energisparing i relevante bygninger som eies og benyttes av deres sentralforvaltning, og som minst tilsvare det som kreves i henhold til nr. 1, rapportert på årsbasis.

Med henblikk på den alternative metoden kan medlemsstatene beregne den energisparingen som nr. 1–4 vil kunne generere ved hjelp av egnede standardverdier for energiforbruket til referansebygninger som tilhører sentralforvaltningen, før og etter renovering, og i henhold til overslag over bygningsmassens areal. De kategoriene av referansebygninger som tilhører sentralforvaltningen, skal være representative for bygningsmassen for slike bygninger.

Medlemsstater som velger den alternative metoden, skal innen 31. desember 2013 underrette Kommisjonen om hvilke alternative tiltak de planlegger å treffe, og vise hvordan de vil oppnå en tilsvarende forbedring av energiytelsen i bygninger som tilhører sentralforvaltningen.

7. Medlemsstatene skal oppmuntre offentlige organer, også på regionalt og lokalt plan, og offentligrettslige organer for sosialboliger, idet det tas behørig hensyn til deres respektive kompetanse og administrative struktur til

- a) å vedta en energieffektivitetsplan, frittstående eller som en del av en mer omfattende klima- eller miljøplan, som inneholder konkrete mål og tiltak for energisparing og energieffektivitet for at bygninger som tilhører sentralforvaltningen, kan gå foran med et godt eksempel i henhold til nr. 1, 5 og 6,
- b) å innføre et energistyringssystem, herunder energirevisjoner, som ledd i gjennomføringen av planen,
- c) eventuelt å bruke foretak som leverer energitjenester, og kontrakter om energiytelse for å finansiere renoveringer og gjennomføre planer for å opprettholde eller forbedre energieffektiviteten på lang sikt.

Artikkel 6

Offentlige organers innkjøp

1. Medlemsstatene skal sikre at sentralforvaltningen bare kjøper produkter, tjenester og bygninger som oppfyller høye krav til energieffektivitet, forutsatt at dette er forenlig med kostnadseffektivitet, økonomisk gjennomførbarhet, bærekraft i videre forstand, teknisk

egnethet samt tilstrekkelig konkurranse som nevnt i vedlegg III.

Forpliktelsen fastsatt i første ledd gjelder for kontrakter om offentlige organers kjøp av varer, tjenester og bygninger, forutsatt at slike kontrakter har en verdi som er lik eller høyere enn terskelverdiene, fastsatt i artikkel 7 i direktiv 2004/18/EF.

2. Forpliktelsen nevnt i nr. 1 gjelder for de væpnede styrkenes kontrakter, forutsatt at anvendelsen ikke kommer i konflikt med arten av og hovedmålet med de væpnede styrkenes virksomhet. Forpliktelsen gjelder ikke for kontrakter om levering av militært utstyr som definert i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/81/EF av 13. juli 2009 om samordning av framgangsmåtene ved oppdragsgiveres eller offentlige oppdragsgiveres tildeling av visse bygge- og anleggskontrakter, varekontrakter og tjenestekontrakter på forsvars- og sikkerhetsområdet²⁴.
3. Medlemsstatene skal oppmuntre offentlige organer, også på regionalt og lokalt plan, idet det tas behørig hensyn til deres respektive kompetanse og administrative struktur, og sentralforvaltningens rolle som forbilde, til bare å kjøpe produkter, tjenester og bygninger som oppfyller høye krav til energiytelse. Medlemsstatene skal oppmuntre offentlige organer når det gjelder anbud på tjenestekontrakter med et betydelig energiinnslag, til å vurdere muligheten til å inngå langsiktige kontrakter om energiytelse som gir langsiktig energisparing.
4. Uten at det berører nr. 1, kan medlemsstatene når de kjøper en produktpakke som i sin helhet er omfattet av en delegert rettsakt vedtatt i henhold til direktiv 2010/30/EU, kreve at den samlede energieffektiviteten skal prioriteres framfor energieffektiviteten hos de enkelte produktene i denne pakken, ved å kjøpe den produktpakken som oppfyller kriteriet om å tilhøre den klassen som er mest mulig energieffektiv.

Artikkel 7

Ordninger for energieffektivitetsforpliktelser

1. Hver medlemsstat skal utarbeide en ordning for energieffektivitetsforpliktelser. Denne ordningen skal sikre at energidistributører og/eller foretak som selger energi på detaljstnivå, som er utpekt som pliktige parter i henhold til

nr. 4, og som utfører virksomhet på hver medlemsstats territorium, når et kumulativt mål om energisparing ved sluttbruk innen 31. desember 2020, uten at dette berører nr. 2.

Dette målet skal minst tilsvare at det oppnås en ny årlig sparing fra 1. januar 2014 til 31. desember 2020 på 1,5 % av det årlige salget av energi til slutt kunder fra alle energidistributører eller alle foretak som selger energi på detaljstnivå, målt i volum, som et gjennomsnitt for den seneste treårsperioden før 1. januar 2013. Salget av energi, målt i volum, som brukes til transport, kan helt eller delvis unntas fra denne beregningen.

Medlemsstatene skal bestemme hvordan den beregnede mengden av en slik ny sparing som nevnt i annet ledd skal fordeles over perioden.

2. Med forbehold for nr. 3 kan hver medlemsstat
 - a) utføre den beregningen som kreves i nr. 1 annet ledd ved hjelp av verdier på 1 % i 2014 og 2015, verdier på 1,25 % i 2016 og 2017 og verdier på 1,5 % i 2018, 2019 og 2020,
 - b) utelukke fra beregningen hele eller en del av salget av energi, målt i volum, som brukes i industrivirksomhet oppført i vedlegg I til direktiv 2003/87/EF,
 - c) tillate at den energisparingen som oppnås i sektorene for omdanning, distribusjon og overføring av energi, herunder infrastruktur for effektiv fjernvarme og fjernkjøling, som følge av gjennomføringen av kravene fastsatt i artikkel 14 nr. 4, artikkel 14 nr. 5 bokstav b) og artikkel 15 nr. 1–6 og nr. 9, medregnes i den mengden energisparing som kreves i henhold til nr. 1, og
 - d) medregne energisparing som følge av enkelttiltak som er gjennomført siden 31. desember 2008, som fortsetter å få innvirkning i 2020, og som kan måles og verifiseres i den mengden energisparing som kreves i henhold til nr. 1.
3. Anvendelsen av nr. 2 skal ikke føre til en reduksjon på mer enn 25 % av den mengden energisparing som er nevnt i nr. 1. Medlemsstater som benytter seg av nr. 2, skal underrette Kommisjonen om dette innen 5. juni 2014 og vedlegge elementene oppført i nr. 2 som skal anvendes, og en beregning som viser deres virkning på den mengden energisparing som er nevnt i nr. 1.
4. Med forbehold for beregningen av energisparing til bruk for målet i samsvar med nr. 1 annet ledd skal hver medlemsstat med henblikk på nr. 1 første ledd utpeke, på grunnlag

²⁴ EUT L 216 av 20.8. 2009, s. 76.

av objektive kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, pliktige parter blant energidistributører og/eller foretak som selger energi på detaljstnivå, og som utfører virksomhet på medlemsstatens territorium, og som kan omfatte distributører eller forhandlere av drivstoff som utfører virksomhet på medlemsstatens territorium. Den mengden energisparing som kreves for å oppfylle forpliktelsen, skal de pliktige partene oppnå hos sluttbrukere som medlemsstaten eventuelt har utpekt, uavhengig av beregningen utført i henhold til nr. 1 eller, dersom medlemsstatene beslutter det, ved hjelp av sertifisert sparing fra andre parter som beskrevet i nr. 7 bokstav b).

5. Medlemsstatene skal uttrykke den mengden energisparing som kreves for hver pliktig part med hensyn til enten sluttforbruk av energi eller forbruk av primærenergi. Den valgte metoden for å uttrykke den nødvendige mengden energisparing skal også brukes for å beregne den sparingen som de pliktige partene hevder å ha oppnådd. Omregningsfaktorene fastsatt i vedlegg IV skal gjelde.
6. Medlemsstatene skal sikre at den sparingen som følger av nr. 1, 2 og 9 i denne artikkel og artikkel 20 nr. 6, beregnes i samsvar med nr. 1 og 2 i vedlegg V. De skal innføre systemer for måling, kontroll og verifisering som innebærer at minst en statistisk signifikant andel og et representativt utvalg av de tiltakene for energieffektivisering som er iverksatt av de pliktige partene, er verifisert. Denne målingen, kontrollen og verifiseringen skal gjennomføres uavhengig av de pliktige partene.
7. Innenfor rammen av ordningen for energieffektivitetsforpliktelser kan medlemsstatene
 - a) ta med krav med et sosialt formål i de forpliktelsene til sparing som de stiller, herunder ved å kreve at en del av energieffektivitetstiltakene som skal gjennomføres, skal prioriteres i husholdninger som er berørt av energifattigdom, eller i sosialboliger,
 - b) tillate pliktige parter å medregne sertifisert energisparing som er oppnådd av leverandører av energitjenester eller tredjemann, også i de tilfellene der pliktige parter gjennom andre statlig godkjente organer eller gjennom offentlige myndigheter fremmer tiltak som eventuelt innebærer formelle partnerskap, og som kan være i kombinasjon med andre finansieringskilder. Dersom medlemsstatene tillater dette, skal de sikre at det finnes en godkjenningssprosess

som er tydelig, gjennomsliktig og åpen for alle markedsdeltakere, og som sikter mot å redusere kostnadene ved sertifisering,

- c) tillate pliktige parter å medregne sparing som er oppnådd i et gitt år, som om de isteden var oppnådd i et av de fire foregående eller tre etterfølgende årene.
8. Medlemsstatene skal én gang i året offentliggjøre den energisparing som er oppnådd av hver pliktig part, eller av hver underkategori av pliktige parter, og samlet sett innenfor rammen av ordningen.

Medlemsstatene skal sikre at pliktige parter på anmodning legger fram

- a) aggregerte statistiske opplysninger om sine sluttbrukere (med identifisering av betydelige endringer i tidligere innsendte opplysninger), og
- b) aktuelle opplysninger om sluttbrukernes forbruk, herunder om nødvendig forbruksprofiler, kundesegmenter og kundenes geografiske beliggenhet, samtidig som det påses at opplysningene som enten er av privat karakter eller er forretningsmessig følsomme, behandles konfidensielt og deres integritet ivaretas i samsvar med gjeldende unionsrett.

En slik anmodning skal framsettes høyst én gang i året.

9. Som et alternativ til å utarbeide en ordning for energieffektivitetsforpliktelser i henhold til nr. 1, kan medlemsstatene velge å ta i bruk andre politiske tiltak for å oppnå energisparing hos sluttbrukere, forutsatt at disse politiske tiltakene oppfyller kriteriene fastsatt i nr. 10 og 11. Den årlige nye energisparing som oppnås med disse tiltakene, skal tilsvare den mengden ny energisparing som kreves i henhold til nr. 1–3. Forutsatt at likeverdigheten opprettholdes, kan medlemsstatene kombinere ordninger med forpliktelser med alternative politiske tiltak, herunder nasjonale programmer for energieffektivisering.

De politiske tiltakene nevnt i første ledd kan omfatte, men er ikke begrenset til, følgende politiske tiltak eller kombinasjoner av disse:

- a) Energi eller CO₂-avgifter som har den virkningen at de fører til lavere sluttbruk av energi.
- b) Finansieringsordninger og -instrumenter eller skattemessige oppmuntringer som fører til bruk av energieffektiv teknologi eller energieffektive metoder, og har den virkningen at de gir lavere sluttbruk av energi.

- c) Regler eller frivillige avtaler som fører til bruk av energieffektiv teknologi eller energieffektive metoder, og har den virkningen at de gir lavere sluttbruk av energi.
 - d) Standarder og normer som har som mål å forbedre energieffektiviteten for produkter og tjenester, herunder bygninger og kjøretøyer, med mindre disse standardene er obligatoriske og gjelder i medlemsstatene i samsvar med unionsretten.
 - e) Ordninger for energimerking, med unntak av dem som er obligatoriske og gjelder i medlemsstatene i samsvar med unionsretten.
 - f) Opplæring og utdanning, herunder energirådgivningsprogrammer, som fører til bruk av energieffektiv teknologi eller energieffektive metoder, og har den virkningen at de gir lavere sluttbruk av energi.
- Medlemsstatene skal melde fra til Kommisjonen innen 5. desember 2013 om hvilke politiske tiltak de planlegger å ta i bruk med henblikk på første ledd og artikkel 20 nr. 6, i samsvar med den rammen som er fastsatt i vedlegg V nr. 4, og som viser hvordan de skal oppnå den mengden sparing som kreves. Når det gjelder de politiske tiltakene som er nevnt i annet ledd og i artikkel 20 nr. 6, skal denne meldingen vise hvordan kriteriene i nr. 10 er oppfylt. Når det gjelder andre politiske tiltak enn dem som er nevnt i annet ledd eller i artikkel 20 nr. 6, skal medlemsstatene redegjøre for hvordan et tilsvarende nivå for sparing, overvåking og verifisering oppnås. Kommisjonen kan i en periode på tre måneder etter meldingen foreslå endringer.
10. Uten at det berører nr. 11, skal kriteriene for politiske tiltak som treffes i henhold til nr. 9 annet ledd og artikkel 20 nr. 6, være som følger:
- a) I de politiske tiltakene skal det være minst to mellomliggende perioder innen 31. desember 2020, og tiltakene skal føre til at ambisjonsnivået i nr. 1 nås.
 - b) Ansvar til hver bemyndiget part, deltakende part eller offentlig gjennomføringsmyndighet, alt etter hva som er relevant, skal defineres.
 - c) Den energisparing som skal oppnås, skal fastsettes på en oversiktlig måte.
 - d) Den mengden energisparing som kreves, eller som skal oppnås med det politiske tiltaket, skal uttrykkes enten som sluttforbruk av energi eller forbruk av primærenergi, ved hjelp av omregningsfaktorene angitt i vedlegg IV.
 - e) Energisparing skal beregnes ved hjelp av metodene og prinsippene angitt i vedlegg V nr. 1 og 2.
 - f) Energisparing skal beregnes ved hjelp av metodene og prinsippene angitt i vedlegg V nr. 3.
 - g) En årsrapport om den energisparing som oppnås, skal legges fram av deltakende parter, med mindre det ikke er gjennomførbart, og gjøres offentlig tilgjengelig.
 - h) Overvåkingen av resultatene skal sikres, og hensiktsmessige tiltak skal treffes dersom det ikke gjøres tilfredsstillende framskritt.
 - i) Et kontrollsystem, som også omfatter uavhengig verifisering av en statistisk signifikant andel av tiltak for energieffektivisering, skal innføres.
 - j) Opplysninger om den årlige utviklingen av energisparing offentliggjøres én gang i året.
11. Medlemsstatene skal sikre at de avgiftene som er nevnt i nr. 9 annet ledd bokstav a), oppfyller kriteriene i nr. 10 bokstav a), b), c), d), f), h) og j).
- Medlemsstatene skal sikre at de reglene og frivillige avtalene som er nevnt i nr. 9 annet ledd bokstav c), oppfyller kriteriene i nr. 10 bokstav a), b), c), d), e), g), h), i) og j).
- Medlemsstatene skal sikre at de andre politiske tiltakene som er nevnt i nr. 9 annet ledd, og de nasjonale energieffektivitetsfondene som er nevnt i artikkel 20 nr. 6, oppfyller kriteriene i nr. 10 bokstav a), b), c), d), e), h), i) og j).
12. Medlemsstatene skal sikre at energisparing ikke medregnes to ganger, når virkningen av politiske tiltak eller enkelttiltak overlapper hverandre.

Artikkel 8

Energirevisjon og energistyringssystemer

1. Medlemsstatene skal arbeide for at alle sluttbruker får mulighet til å få utført energirevisjoner av høy kvalitet som er kostnadseffektive, og
- a) utføres på en uavhengig måte av kvalifiserte og/eller akkrediterte eksperter i henhold til kvalifikasjonskriterier eller
 - b) gjennomføres og overvåkes av uavhengige myndigheter i henhold til nasjonal lovgivning.
- De energirevisjonene som er nevnt i første ledd, kan utføres av interne eksperter eller energirevisorer, forutsatt at den berørte med-

lemsstaten har innført en ordning for å sikre og kontrollere kvaliteten på disse, herunder eventuelt et årlig tilfeldig utvalg av minst en statistisk signifikant prosentandel av alle de energirevisjonene som de utfører.

For å sikre høy kvalitet på energirevisjonene og energistyringssystemene skal medlemsstatene fastsette oversiktlige minstekriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, for energirevisjoner som bygger på vedlegg VI.

Energirevisjonene skal ikke inneholde klausuler som forhindrer at resultatene av revisjonene blir overført til en kvalifisert/akkreditert leverandør av energitjenester, forutsatt at kunden ikke har noen innvendinger.

2. Medlemsstatene skal utarbeide programmer for å oppmuntre SMB-er til å gjennomgå energirevisjoner og den etterfølgende gjennomføringen av anbefalingene fra disse revisjonene.

På grunnlag av oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, og uten at det berører Unionens rettspraksis i forbindelse med statsstøtte, kan medlemsstatene opprette støtteordninger for SMB-er, også om de har inngått frivillige avtaler, for å dekke kostnadene ved en energirevisjon og gjennomføringen av svært kostnadseffektive anbefalinger fra energirevisjoner, forutsatt at de planlagte tiltakene gjennomføres.

Medlemsstatene skal, blant annet gjennom deres respektive bransjeorganisasjoner, gjøre SMB-er oppmerksomme på konkrete eksempler som viser hvordan energistyringssystemer kunne bidra til deres virksomhet. Kommisjonen skal bistå medlemsstatene ved å støtte utvekslingen av beste praksis på dette området.

3. Medlemsstatene skal også utarbeide programmer for å øke bevisstheten blant husholdninger om fordelene ved slike revisjoner gjennom egnede rådgivningstjenester.

Medlemsstatene skal fremme programmer for utdanning av energirevisorer for å sikre at det er tilstrekkelig tilgang på eksperter.

4. Medlemsstatene skal sikre at foretak som ikke er SMB-er, underlegges en energirevisjon som utføres på en uavhengig og kostnadseffektiv måte av kvalifiserte og/eller akkrediterte eksperter, eller gjennomføres og overvåkes av uavhengige myndigheter i henhold til nasjonal lovgivning innen 5. desember 2015 og minst hvert fjerde år fra datoen for forrige energirevisjon.
5. Energirevisjoner skal anses for å oppfylle kravene i nr. 4 dersom de er utført på en uav-

hengig måte, på grunnlag av minstekriteriene i henhold til vedlegg VI, og gjennomføres i henhold til frivillige avtaler inngått mellom interesseorganisasjoner og et utpekt organ, som den berørte medlemsstaten eller Kommisjonen overvåker, eller andre organer som vedkommende myndigheter har delegert det aktuelle ansvaret til.

Tilgang for markedsdeltakere som tilbyr energitjenester, skal bygge på oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling.

6. Foretak som ikke er SMB-er, og som innfører et energistyringssystem eller en miljøstyringsordning som er sertifisert av et uavhengig organ i samsvar med relevante europeiske eller internasjonale standarder, skal unntas fra kravene i nr. 4, forutsatt at medlemsstatene sikrer at den aktuelle styringsordningen omfatter en energirevisjon på grunnlag av de minstekriteriene som er basert på vedlegg VI.
7. Energirevisjoner kan være frittstående eller utgjøre en del av en bredere miljørevisjon. Medlemsstatene kan kreve at en vurdering av den tekniske og økonomiske gjennomførbarheten av tilkopling til et eksisterende eller planlagt nett for fjernvarme eller fjernkjøling, skal være en del av energirevisjonen.

Uten at det berører Unionens rettspraksis i forbindelse med statsstøtte, kan medlemsstatene innføre stimulerings tiltak og støtteordninger for gjennomføring av anbefalingene fra energirevisjoner og lignende tiltak.

Artikkel 9

Måling

1. Medlemsstatene skal sikre at sluttkunder som forbruker elektrisk kraft, naturgass, fjernvarme, fjernkjøling og varmtvann til husholdningsbruk, så sant det er teknisk mulig, økonomisk forsvarlig og står i et rimelig forhold til mulig energisparing, utrustes med individuelle målere til en konkurransedyktig pris, som nøyaktig gjenspeiler sluttkundens faktiske energiforbruk og gir informasjon om faktisk brukstid.

En slik individuell måler til konkurransedyktig pris skal alltid stilles til rådighet når

- a) en eksisterende måler skal skiftes ut, forutsatt at dette er teknisk mulig og kostnadseffektivt i forhold til beregnet potensiell sparing på lang sikt,
- b) en ny tilkopling opprettes i en ny bygning eller i en bygning som gjennomgår en

større renovering, i henhold til direktiv 2010/31/EU.

2. Dersom, og i den utstrekning medlemsstatene gjennomfører intelligente målesystemer og innfører smartmålere for naturgass og/eller elektrisk kraft i samsvar med direktiv 2009/72/EF og 2009/73/EF, skal de
 - a) sikre at målesystemene gir sluttkundene informasjon om faktisk brukstid, og at målene for energieffektivitet og fordelene for sluttkundene fullt ut tas hensyn til ved fastsettelse av minstekravene til målerfunksjoner og forpliktelser for markedsdeltakere,
 - b) sørge for at smartmålerne er sikre og at dataoverføringen gjennomføres på en sikker måte, og at personvernet for sluttkundene overholdes i samsvar med relevant unionsregelverk om vern av personopplysninger og personvern,
 - c) når det gjelder elektrisk kraft, og på anmodning fra sluttkunden, kreve at måleoperatørene sikrer at måleren eller målerne kan registrere den elektriske kraften som sendes ut i nettet fra sluttkundens lokaler,
 - d) på anmodning fra sluttkundene, sikre at måledata om deres produksjon og forbruk av elektrisk kraft gjøres tilgjengelige for dem eller en tredjemann som opptrer på vegne av sluttkunden, i et lettfattelig format som de kan bruke for å sammenligne avtaler på et likeverdig grunnlag,
 - e) kreve at kundene mottar passende rådgivning og informasjon på tidspunktet for montering av smartmålere, særlig om deres fulle potensial med hensyn til måleravlesning og overvåking av energiforbruket.
3. Dersom oppvarming og kjøling eller varmtvann leveres til en bygning fra et fjernvarmenett eller fra en sentral kilde som betjener flere bygninger, skal det monteres en varme- eller varmtvannsmåler ved varmeveksleren eller på leveringsstedet.

I bygninger med flere leiligheter og flere bruksområder som har en sentral varme- og kjølekilde, eller forsyning fra et fjernvarmenett eller en sentral kilde som betjener flere bygninger, skal det også monteres individuelle forbruksmålere innen 31. desember 2016, som måler forbruket av varme, kjøling eller varmtvann i hver enhet, når det er teknisk mulig og kostnadseffektivt. Dersom bruk av individuelle målere ikke er teknisk mulig eller

kostnadseffektivt til å måle varmemeforbruket, skal det brukes individuelle varmemefordelingsmålere til å måle varmemeforbruket i hver radiator, med mindre den berørte medlemsstaten godtgjør at det ikke vil være kostnadseffektivt å montere slike varmemefordelingsmålere. I disse tilfellene kan alternative kostnadseffektive metoder for måling av varmemeforbruk tas i betraktning.

Dersom bygninger med flere leiligheter forsynes med fjernvarme eller fjernkjøling, eller når egne felles varme- eller kjøleanlegg for slike bygninger er utbredt, kan medlemsstatene innføre gjennomsliktige regler for fordeling av kostnadene ved varme- eller varmtvannsforbruk i disse bygningene for å sikre åpenhet og korrekt beregning av individuelt forbruk. Når det er hensiktsmessig, skal nevnte regler omfatte retningslinjer for fordeling av kostnadene til forbruk av varme- og/eller varmtvann for følgende:

- a) Varmtvann til husholdningsbruk.
- b) Varme fra bygningens installasjon og med henblikk på oppvarming av fellesområder (dersom trapper og korridorer er utstyrt med radiatorer).
- c) Oppvarming av leiligheter.

Artikkel 10

Fakturaopplysninger

1. Dersom sluttkunder ikke har smartmålere som nevnt i direktiv 2009/72/EF og 2009/73/EF, skal medlemsstatene innen 31. desember 2014 sikre at fakturaopplysningene er nøyaktige og basert på faktisk forbruk i samsvar med vedlegg VII nr. 1.1, for alle sektorer som er omfattet av dette direktiv, herunder energidistributører, operatører av distribusjonsnett og foretak som selger energi på detaljistnivå, når dette er teknisk mulig og økonomisk forsvarelig.

Denne forpliktelsen kan oppfylles ved å innføre et system der sluttkundene selv regelmessig foretar avlesningen og informerer energileverandøren om avlesningen av sin måler. Bare i de tilfellene der sluttkunden ikke har informert om en måleravlesning for en gitt faktureringsperiode, skal fakturering baseres på beregnet forbruk eller en fast sats.

2. De målerne som monteres i samsvar med direktiv 2009/72/EF og 2009/73/EF, skal gjøre det mulig å få nøyaktige fakturaopplysninger basert på faktisk forbruk. Medlemsstatene skal sikre at sluttkunder på en enkel

måte kan få tilgang til supplerende opplysninger om historisk forbruk som gjør at de kan foreta detaljerte egenkontroller.

Supplerende opplysninger om historisk forbruk skal omfatte

- a) samlede opplysninger for minst de tre foregående årene eller for perioden fra leveringskontrakten begynte å løpe, dersom denne er kortere. Disse opplysningene skal svare til de periodene der det er framskaffet hyppige fakturaopplysninger, og
 - b) detaljerte opplysninger om tidspunktet for bruk per dag, uke, måned og år. Disse opplysningene skal gjøres tilgjengelige for sluttkunden via internett eller målerens grensesnitt for en periode som minst omfatter de siste 24 månedene, eller perioden fra leveringskontrakten begynte å løpe, dersom denne er kortere.
3. Uavhengig av om smartmålere er montert eller ikke
- a) skal medlemsstatene kreve at opplysningene på sluttkundenenes energifaktura og historisk forbruk, i den utstrekning slike opplysninger er tilgjengelige, stilles til rådighet på anmodning fra sluttkunden for en leverandør av energitjenester som er utpekt av sluttkunden,
 - b) skal medlemsstatene sikre at sluttkundene får mulighet til å velge elektroniske fakturaopplysninger og e-fakturaer, og at de på anmodning får en klar og tydelig forklaring på hvordan fakturaen er opprettet, særlig dersom fakturaer ikke er basert på faktisk forbruk,
 - c) skal medlemsstatene sikre at fakturaen ledsages av relevante opplysninger, som gir sluttkundene en fullstendig oversikt over de faktiske energikostnadene i samsvar med vedlegg VII,
 - d) kan medlemsstatene fastsette at opplysningene på disse fakturaene på anmodning fra sluttkunden ikke skal anses for å utgjøre et betalingskrav. I slike tilfeller skal medlemsstatene sikre at leverandørene av energikilder tilbyr fleksible ordninger for faktiske betalinger,
 - e) skal medlemsstatene kreve at opplysninger og overslag over energikostnader tilbys forbrukerne på anmodning, i rett tid og på en lettfattelig måte, som gjør at forbrukerne kan sammenligne avtaler på et likeverdig grunnlag.

Artikkel 11

Kostnader for tilgang til måler- og fakturaopplysninger

1. Medlemsstatene skal sikre at sluttkunder mottar alle sine fakturaer og fakturaopplysninger om energiforbruk kostnadsfritt, og at sluttkunder også har tilgang til opplysninger om eget forbruk på en hensiktsmessig og kostnadsfri måte.
2. Uten hensyn til nr. 1 skal fordelingen av kostnader for fakturaopplysninger for individuelt forbruk av oppvarming og kjøling i bygninger med flere leiligheter og flere bruksområder i henhold til artikkel 9 nr. 3 utføres på et ideelt grunnlag. Kostnader som følge av overdragelse av denne oppgaven til tredjemann, for eksempel en tjenesteyter eller den lokale energileverandøren, som omfatter måling, fordeling og beregning av faktisk individuelt varmekonsum i slike bygninger, kan overføres til sluttkundene i den grad disse kostnadene er rimelige.

Artikkel 12

Program for forbrukeropplysning og økt forbrukermakt

1. Medlemsstatene skal treffe hensiktsmessige tiltak for å fremme og legge til rette for effektiv energibruk hos små energikunder, herunder privatkunder. Disse tiltakene kan være en del av en nasjonal strategi.
2. Med henblikk på nr. 1 skal disse tiltakene omfatte et eller flere av følgende elementer som er angitt i bokstav a) eller b):
 - a) En rekke instrumenter og strategiske tiltak for å fremme atferdsendring som kan omfatte
 - i) skattemessige oppmuntringer,
 - ii) tilgang til finansiering, tilskudd eller subsidier,
 - iii) formidling av opplysninger,
 - iv) prosjektmodeller,
 - v) aktiviteter på arbeidsplassen.
 - b) Metoder og midler for å engasjere forbrukere og forbrukerorganisasjoner under den mulige innføringen av smartmålere gjennom formidling av
 - i) kostnadseffektive endringer i energibruk som er lette å gjennomføre,
 - ii) opplysninger om energieffektivitetstiltak.

Artikkel 13

Sanksjoner

Medlemsstatene skal fastsette regler for sanksjoner som får anvendelse ved manglende overholdelse av nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til artikkel 7–11 og artikkel 18 nr. 3, og skal treffe de tiltakene som er nødvendige for å sikre at de gjennomføres. De fastsatte sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende. Medlemsstatene skal innen 5. juni 2014 underrette Kommisjonen om disse bestemmelsene og umiddelbart underrette den om eventuelle senere endringer som påvirker disse opplysningene.

Kapittel III

Effektiv energiforsyning

Artikkel 14

Fremming av effektivitet under oppvarming og kjøling

1. Innen 31. desember 2015 skal medlemsstatene foreta og underrette Kommisjonen om en omfattende vurdering av potensialet for bruk av høyeffektiv kraftvarme og effektiv fjernvarme og fjernkjøling, som inneholder opplysningene angitt i vedlegg VIII. Dersom de allerede har foretatt en tilsvarende vurdering, skal de underrette Kommisjonen om den.

Den omfattende vurderingen skal fullt ut ta hensyn til analysen av det nasjonale potensialet for høyeffektiv kraftvarme som er foretatt i henhold til direktiv 2004/8/EF.

På anmodning fra Kommisjonen skal vurderingen ajourføres og sendes til Kommisjonen hvert femte år. Kommisjonen skal framsette en slik anmodning minst ett år før gjeldende frist.

2. Medlemsstatene skal vedta strategier som oppmuntrer til at det på lokalt og regionalt plan tas behørig hensyn til potensialet for å bruke effektive varme- og kjøleanlegg, særlig dem som bruker høyeffektiv kraftvarme. Det skal tas hensyn til muligheten for å utvikle lokale og regionale varmemarkeder.
3. Med henblikk på vurderingen nevnt i nr. 1 skal medlemsstatene foreta en nytte- og kostnadsanalyse som omfatter eget territorium, på grunnlag av klimaforhold, økonomisk gjennomførbarhet og teknisk egnethet i samsvar med vedlegg IX del 1. Nytte- og kostnadsanalysen skal kunne gjøre det lettere å identifisere de mest ressurs- og kostnadseffektive løsningene for å oppfylle behovene for opp-

varming og kjøling. Denne nytte- og kostnadsanalysen kan være en del av en miljøvurdering i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/42/EF av 27. juni 2001 om vurdering av miljøvirkningene av visse planer og programmer²⁵.

4. Dersom vurderingen nevnt i nr. 1 og analysen nevnt i nr. 3 påviser et potensial for å bruke høyeffektiv kraftvarme og/eller effektiv fjernvarme og fjernkjøling der fordelene er større enn kostnadene, skal medlemsstatene treffe hensiktsmessige tiltak for å utvikle en effektiv infrastruktur for fjernvarme og fjernkjøling og/eller for å håndtere utviklingen av høyeffektiv kraftvarme og bruken av oppvarming og kjøling fra spillvarme og fornybare energikilder i samsvar med nr. 1, 5 og 7.

Dersom vurderingen nevnt i nr. 1 og analysen nevnt i nr. 3 ikke påviser et potensial der fordelene er større enn kostnadene, herunder administrasjonskostnadene ved å foreta den nytte- og kostnadsanalysen som er nevnt i nr. 5, kan den berørte medlemsstaten frita anleggene fra kravene i nevnte nummer.

5. Medlemsstatene skal sikre at en nytte- og kostnadsanalyse i samsvar med vedlegg IX del 2 foretas etter 5. juni 2014 når
 - a) et nytt termisk kraftverk med en samlet tilført termisk effekt på over 20 MW planlegges, for å vurdere kostnadene og fordelene ved å sikre driften av anlegget som et høyeffektivt kraftvarmeverk,
 - b) et eksisterende termisk kraftverk med en samlet tilført termisk effekt på over 20 MW gjennomgår en vesentlig oppgradering, for å vurdere kostnadene og fordelene ved å omstille det til et høyeffektivt kraftvarmeverk,
 - c) et industrianlegg med en samlet tilført termisk effekt på over 20 MW som produserer spillvarme på et nyttig temperaturnivå, planlegges eller gjennomgår en vesentlig oppgradering, for å vurdere kostnadene og fordelene ved å utnytte spillvarmen til å tilfredsstille en økonomisk forsvarlig etterspørsel, herunder gjennom kraftvarme, og ved å kople dette anlegget til et nett for fjernvarme eller fjernkjøling,
 - d) et nytt nett for fjernvarme eller fjernkjøling er planlagt oppført, eller et nytt energiproduksjonsanlegg med en samlet tilført termisk effekt på over 20 MW er planlagt oppført i et eksisterende nett for fjernvarme

²⁵ EUT L 197 av 21.7. 2001, s. 30.

og fjernkjøling, eller et slikt eksisterende anlegg skal ha gjennomgått en vesentlig oppgradering, for å vurdere kostnadene og fordelene ved å utnytte spillvarme fra nærliggende industrianlegg.

Installering av utstyr til oppsamling av karbondioksid som produseres av et forbrenningsanlegg med sikte på å lagre det geologisk i henhold til direktiv 2009/31/EF, skal ikke anses som oppgradering med henblikk på bokstav b), c) og d) i dette nummer.

Medlemsstatene kan kreve at nytte- og kostnadsanalysen nevnt i bokstav c) og d) skal foretas i samarbeid med de selskapene som er ansvarlige for driften av nettet for fjernvarme eller fjernkjøling.

6. Medlemsstatene kan unnta følgende fra nr. 5:
- a) De toppbelastnings- og reserveanleggene for produksjon av elektrisk kraft som planlegges å være i drift under 1 500 driftstimer per år som et glidende gjennomsnitt over en femårsperiode, basert på en framgangsmåte for verifisering fastsatt av medlemsstatene som skal sikre at dette unntaks-kriteriet blir oppfylt.
 - b) Kjernekraftverk.
 - c) Anlegg som må være plassert nær et geologisk lagringssted godkjent i henhold til direktiv 2009/31/EF.

Medlemsstatene kan også fastsette terskelverdier uttrykt som mengden av tilgjengelig nyttig spillvarme, etterspørselen etter varme eller avstanden mellom industrianlegg og fjernvarmenett for å unnta enkelte anlegg fra bestemmelsene i nr. 5 bokstav c) og d).

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om unntak vedtatt i henhold til dette nummer innen 31. desember 2013 og deretter om eventuelle senere endringer av dem.

7. Medlemsstatene skal vedta godkjenningskriterier som nevnt i artikkel 7 i direktiv 2009/72/EF eller tilsvarende tillatelseskriterier, som
- a) tar hensyn til resultatet av den omfattende vurderingen som er nevnt i nr. 1,
 - b) sikrer at kravene i nr. 5 oppfylles og
 - c) tar hensyn til resultatet av nytte- og kostnadsanalysen nevnt i nr. 5.
8. I henhold til godkjennings- og tillatelseskriteriene nevnt i nr. 7 kan medlemsstatene unnta enkelte anlegg fra kravet om å gjennomføre de alternativene der fordelene er større enn kostnadene, dersom det finnes tvingende rettslige, eiendomsrettslige eller finansielle grunner til dette. I slike tilfeller skal den berørte medlemsstaten senest tre måneder

etter å ha truffet sin beslutning sende Kommisjonen en begrunnelse for beslutningen.

9. Nr. 5, 6, 7 og 8 i denne artikkel får anvendelse på anlegg som omfattes av direktiv 2010/75/EU, uten at det berører kravene i nevnte direktiv.
10. På grunnlag av de harmoniserte referanseverdier for virkningsgrad som er nevnt i vedlegg II bokstav f), skal medlemsstatene sikre at opprinnelsen til elektrisitet produsert av høyeffektiv kraftvarme, kan garanteres i henhold til objektive og oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, og som er fastsatt av hver medlemsstat. De skal sikre at denne opprinnelsesgarantien oppfylles kravene og inneholder minst de opplysningene som er angitt i vedlegg X. Medlemsstatene skal gjensidig anerkjenne hverandres opprinnelsesgarantier, utelukkende som bevis på de opplysningene som er nevnt i dette nummer. En eventuell avvisning av å anerkjenne en opprinnelsesgaranti som et slikt bevis, særlig på grunn av forebygging av svindel, skal baseres på objektive og oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling. Medlemsstaten skal underrette Kommisjonen om en slik avvisning og om årsakene til avvisningen. Ved avvisning av anerkjennelse av en opprinnelsesgaranti kan Kommisjonen treffe en beslutning som tvinger den parten som vegrer seg, til å anerkjenne den, særlig idet det tas hensyn til objektive og oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, og som ligger til grunn for anerkjennelsen.

Kommisjonen skal gis myndighet til å gjennomgå, ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 23 i dette direktiv, de harmoniserte referanseverdier for virkningsgrad som er fastsatt i Kommisjonens gjennomføringsbeslutning 2011/877/EU²⁶ på grunnlag av direktiv 2004/8/EF, innen 31. desember 2014.

11. Medlemsstatene skal sikre at det er en forutsetning for eventuell støtte til kraftvarme, at den elektrisiteten som produseres, har sin opprinnelse i høyeffektiv kraftvarme, og at spillvarmen faktisk blir utnyttet til å oppnå primærenergisparing. Offentlig støtte til kraftvarme og fjernvarmeproduksjon og fjernvarmenett skal være underlagt reglene for statsstøtte, dersom det er relevant.

²⁶ EUT L 343 av 23.12. 2011, s. 91.

Artikkel 15

Omdanning, overføring og distribusjon av energi

1. Medlemsstatene skal sikre at nasjonale reguleringsmyndigheter i energisektoren tar behørig hensyn til energieffektivitet når de gjennomfører sine reguleringsoppgaver i henhold til direktiv 2009/72/EF og 2009/73/EF med hensyn til sine beslutninger om driften av gass- og elektrisitetsinfrastrukturen.

Medlemsstatene skal særlig sikre at de nasjonale reguleringsmyndighetene i energisektoren, gjennom fastsettelse av nettariffer og netregulering, innenfor rammen av direktiv 2009/72/EF og idet det tas hensyn til kostnadene og fordelene ved hvert tiltak, oppmuntrer nettoperatører til å stille systemtjenester til rådighet for nettbrukerne som gjør det mulig for dem å gjennomføre tiltak for energieffektivisering i forbindelse med den videre utbyggingen av smarte nett.

Slike systemtjenester kan bestemmes av nettoperatøren og skal ikke ha negativ innvirkning på systemets sikkerhet.

Når det gjelder elektrisk kraft, skal medlemsstatene sikre at netregulering og nettariffer oppfyller kriteriene i vedlegg XI, idet det tas hensyn til retningslinjer og koder som er utviklet i henhold til forordning (EF) nr. 714/2009.

2. Medlemsstatene skal innen 30. juni 2015 sikre at
 - a) det er foretatt en vurdering av potensialet for energieffektivitet i deres gass- og elektrisitetsinfrastruktur, særlig med hensyn til overføring, distribusjon, laststyring og samvirkingsevne, samt tilkopling til energiproduksjonsanlegg, herunder tilgangsmuligheter for mikrogeneratorer,
 - b) det er utpekt konkrete tiltak og investeringer for å innføre kostnadseffektiv energieffektivisering i nettinfrastrukturen med en tidsplan for innføringen av dem.
3. Medlemsstatene kan tillate deler av ordninger og tariffstrukturer som har et sosialt formål for overføring og distribusjon over nettet, forutsatt at eventuelle skadelige virkninger på overførings- og distribusjonssystemet begrenses mest mulig og står i forhold til det sosiale formålet.
4. Medlemsstatene skal sørge for å fjerne de stimuleringsiltakene som gjelder overførings- og distribusjonstariffer, og som er til skade for samlet virkningsgrad (herunder energieffekti-

vitet) av produksjon, overføring, distribusjon og forsyning av elektrisk kraft, eller som kan hemme deltakelse av laststyring på balansemarkedene for elektrisk kraft og ved innkjøp av tilleggstjenester. Medlemsstatene skal sikre at nettoperatørene stimuleres til å forbedre effektiviteten i utformingen og driften av infrastrukturen, og at tariffene innenfor rammen av direktiv 2009/72/EF gjør det mulig for leverandører å forbedre forbrukernes deltakelse i systemeffektiviteten, også i forbindelse med etterspørselsfleksibilitet, avhengig av nasjonale forhold.

5. Uten at det berører artikkel 16 nr. 2 i direktiv 2009/28/EF, og idet det tas hensyn til artikkel 15 i direktiv 2009/72/EF og behovet for å sikre kontinuitet i varmforsyningen, skal medlemsstatene, med forbehold for kravene til opprettholdelse av nettets pålitelighet og sikkerhet, og på grunnlag av oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling og er fastsatt av vedkommende nasjonale myndigheter, sikre at operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett, når de er ansvarlige for lastfordelingen mellom produksjonsanleggene på deres territorium,
 - a) garanterer overføring og distribusjon av elektrisitet fra høyeffektiv kraftvarme,
 - b) gir prioritet eller garantert tilgang til nettet for elektrisitet fra høyeffektiv kraftvarme,
 - c) ved lastfordeling mellom anlegg for produksjon av elektrisk kraft, gir forrang for elektrisitet fra høyeffektiv kraftvarme i den utstrekning sikker drift av det nasjonale elektrisitetssystemet tillater det.

Medlemsstatene skal sikre at reglene for rangering av de forskjellige prioriteringene når det gjelder tilgang og lastfordeling som gjøres i deres elektrisitetssystemer, er klart og utførlig beskrevet og offentliggjøres. Når medlemsstatene gir prioritert tilgang eller forrang ved lastfordeling for høyeffektiv kraftvarme, kan de foreta rangeringer mellom og innenfor ulike typer fornybar energi og høyeffektiv kraftvarme, og de skal under alle omstendigheter sikre at den prioriterte tilgangen eller forrangen ved lastfordeling for energi fra variable fornybare energikilder ikke hemmes.

I tillegg til forpliktelsene fastsatt i første ledd skal operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett oppfylle kravene angitt i vedlegg XII.

Medlemsstatene kan særlig lette tilkoplingen til nettsystemet for elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme fra små kraft-

varmeverk og mikrokraftvarmeverk. Medlemsstatene skal eventuelt treffe tiltak for å oppmuntre nettoperatører til å innføre en enkel «installasjons- og informasjonsprosess» i forbindelse med installasjon av mikrokraftvarmeverk, for å forenkle og forkorte godkjenningsprosedyren for privatpersoner og montører.

6. Med forbehold for kravene til opprettholdelse av nettets pålitelighet og sikkerhet skal medlemsstatene treffe de tiltakene som er nødvendige for å sikre, dersom det er teknisk mulig og økonomisk gjennomførbart med driftsformen til det høyeffektive kraftvarmeverket, at operatører av høyeffektiv kraftvarme kan tilby balansetjenester og andre driftstjenester til operatører av transmisjonsnett eller operatører av distribusjonsnett. Operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett skal sikre at slike tjenester inngår som en del av en anbudsprosess for tjenester, som er gjennomsliktig, ikke innebærer forskjellsbehandling og er åpen for granskning.

Dersom det er relevant, kan medlemsstatene kreve at operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett oppmuntrer til plassering av høyeffektiv kraftvarme i nærheten av områder med etterspørsel ved å redusere avgiftene for tilkopling og bruk av systemet.

7. Medlemsstatene kan tillate at produsenter av elektrisitet fra høyeffektiv kraftvarme som ønsker å bli koplet til nettet, får tillatelse til å sende ut anbudsinnbydelse for tilkoplingsarbeidet.
8. Medlemsstatene skal sikre at nasjonale reguleringsmyndigheter i energisektoren oppmuntrer ressursene på etterspørselssiden, for eksempel laststyring, til å delta på engros- og detaljistmarkedet på samme vis som ressursene på forsyningssiden.

Med forbehold for tekniske begrensninger knyttet til nettforvaltning skal medlemsstatene sikre at operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett, for å oppfylle kravene til balanse- og tilleggstjenester, behandler leverandører av laststyring, herunder aggregatører, på en måte som ikke innebærer forskjellsbehandling, på grunnlag av deres tekniske kapasitet.

Med forbehold for tekniske begrensninger knyttet til nettforvaltning skal medlemsstatene fremme tilgang til og deltakelse av laststyring på markedene for balanse- og reservesystemer samt andre systemtjenester, blant annet ved å kreve at nasjonale reguleringsmyndigheter i energisektoren eller, dersom deres nasjonale

reguleringsordninger krever det, operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett i nært samarbeid med tjenesteleverandører på etterspørselssiden samt forbrukere, fastsetter tekniske vilkår for deltakelse på disse markedene på grunnlag av de tekniske kravene i disse markedene og laststyringsressursene. Slike spesifikasjoner skal omfatte aggregatørers deltakelse.

9. Ved rapportering i henhold til direktiv 2010/75/EU og med forbehold for artikkel 9 nr. 2 i nevnte direktiv skal medlemsstatene overveie å ta med informasjon om energieffektivitetsnivåer for anlegg som foretar forbrenning av brenslers med en samlet nominell tilført termisk effekt på 50 MW eller mer, på bakgrunn av relevante beste tilgjengelige teknikker utarbeidet i samsvar med direktiv 2010/75/EU og europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/1/EF av 15. januar 2008 om integrert forebygging og begrensning av forurensning²⁷.

Medlemsstatene kan oppmuntre operatører av anlegg som nevnt i første ledd til å forbedre sitt årlige gjennomsnittlige netto driftsnivå.

Kapittel IV

Tverrgående bestemmelser

Artikkel 16

Tilgjengelige ordninger for kvalifisering, akkreditering og sertifisering

1. Dersom en medlemsstat anser at det nasjonale nivået for teknisk kompetanse, objektivitet og pålitelighet er utilstrekkelig, skal den sikre at det innen 31. desember 2014 finnes sertifiserings- og/eller akkrediteringsordninger og/eller tilsvarende kvalifiseringsordninger, herunder om nødvendig egnede opplæringsprogrammer, som gjøres eller er tilgjengelige for leverandører av energitjenester, energirevisjon, energiansvarlige og montører av energi-relaterte bygningselementer som definert i artikkel 2 nr. 9 i direktiv 2010/31/EU.
2. Medlemsstatene skal sikre at ordningene nevnt i nr. 1 gir innsyn for forbrukerne, er pålitelige og bidrar til nasjonale energieffektivitetsmål.
3. Medlemsstatene skal offentliggjøre sertifiserings- og/eller akkrediteringsordninger eller tilsvarende kvalifiseringsordninger nevnt i nr. 1 og skal samarbeide med hverandre og

²⁷ EUT L 24 av 29.1.2008, s. 8.

med Kommisjonen når det gjelder sammenligninger og anerkjennelse av ordningene.

Medlemsstatene skal treffe hensiktsmessige tiltak for å gjøre forbrukerne oppmerksomme på at kvalifiserings- og/eller sertifiseringsordninger er tilgjengelige i samsvar med artikkel 18 nr. 1.

Artikkel 17

Informasjon og opplæring

1. Medlemsstatene skal sikre at opplysninger om tilgjengelige ordninger for energieffektivitet og økonomiske og rettslige rammer er gjennomsiktige og lett tilgjengelige for alle berørte markedsdeltakere, herunder forbrukere, entreprenører, arkitekter, ingeniører, miljø- og energirevisorer og montører av bygnings-elementer som definert i direktiv 2010/31/EU. Medlemsstatene skal oppmuntre til at banker og andre finansinstitusjoner informeres om mulighetene til å delta i finansieringen av tiltak for energieffektivisering, herunder gjennom opprettelse av offentlig-private partnerskap.
2. Medlemsstatene skal fastsette hensiktsmessige vilkår for at markedsoperatører kan gi egnet og målrettet informasjon samt rådgivning til energiforbrukere om energieffektivitet.
3. Kommisjonen skal vurdere virkningen av sine tiltak for å støtte utviklingen av plattformer, som blant annet omfatter de europeiske organene til partene i arbeidslivet, i å fremme opplæringsprogrammer for energieffektivitet, og skal foreslå ytterligere tiltak dersom det er relevant. Kommisjonen skal støtte europeiske parter i arbeidslivet i deres drøftinger om energieffektivitet.
4. Medlemsstatene skal med deltakelse av berørte parter, også lokale og regionale myndigheter, fremme egnede initiativ for informasjon, økt bevisstgjøring og opplæring for å informere borgere om fordelene og de praktiske detaljene ved å treffe tiltak for energieffektivisering.
5. Kommisjonen skal oppmuntre til utveksling og vidtrekkende formidling av opplysninger om beste praksis for energieffektivitet i medlemsstatene.

Artikkel 18

Energitjenester

1. Medlemsstatene skal fremme markedet for energitjenester og SMB-ers tilgang til dette markedet ved å

- a) formidle tydelig og lett tilgjengelig informasjon om
 - i) tilgjengelige energitjenestekontrakter og klausuler som bør inngå i slike kontrakter for å sikre at det oppnås energisparing, og at sluttkundenes rettigheter ivaretas,
 - ii) finansieringsordninger, stimulerings-tiltak, tilskudd og lån for å støtte prosjekter innen energieffektivitet,
 - b) fremme utviklingen av kvalitetsmerker, blant annet gjennom bransjeorganisasjoner,
 - c) offentliggjøre og regelmessig ajourføre en liste over tilgjengelige leverandører av energitjenester som er kvalifiserte og/eller sertifiserte, og deres kvalifikasjoner og/eller sertifiseringer i samsvar med artikkel 16, eller opprette en grenseflate der leverandører av energitjenester kan gi opplysninger,
 - d) støtte offentlig sektor i forbindelse med gjennomgåelse av tilbud om energitjenester, særlig når det gjelder oppgradering av bygninger ved å
 - i) stille til rådighet standardkontrakter om energiytelse som omfatter minst de punktene som er oppført i vedlegg XIII,
 - ii) gi opplysninger om beste praksis for kontrakter om energiytelse, herunder eventuelt nytte- og kostnadsanalyse ved hjelp av et livssyklusperspektiv,
 - e) gi en kvalitativ vurdering i forbindelse med den nasjonale handlingsplanen for energieffektivitet for nåværende og framtidig utvikling av markedet for energitjenester.
2. Medlemsstatene skal bidra til at markedet for energitjenester fungerer korrekt, eventuelt ved
 - a) å identifisere og offentliggjøre kontaktpunkt(er) der sluttkundene kan få tilgang til opplysningene nevnt i nr. 1,
 - b) om nødvendig å treffe tiltak for å fjerne lovgivningsmessige hindringer og andre hindringer for bruk av kontrakter om energiytelse og andre modeller for energieffektivitetstjenester for identifisering og/eller gjennomføring av energisparingstiltak,
 - c) å overveie å innføre eller tildele en uavhengig ordning, for eksempel en ombudsmann, for å sikre effektiv behandling av klager og utenrettslig tvisteløsning i forbindelse med inngåelse av energitjenestekontrakter,
 - d) å gjøre det mulig for uavhengige markeds-mellommenn å bidra til å stimulere

markedsutviklingen på etterspørsels- og forsyningssiden.

3. Medlemsstatene skal sikre at energidistributører, operatører av distribusjonsnett og foretak som selger energi på detaljistnivå, avholder seg fra enhver aktivitet som kan hemme etterspørselen etter eller leveringen av energitjenester eller andre tiltak for energieffektivisering, eller hindre utviklingen av markeder for slike tjenester eller tiltak, herunder aktiviteter som kan utestenge konkurrenter fra markedet eller misbruke en dominerende stilling.

Artikkel 19

Andre tiltak for å fremme energieffektivitet

1. Medlemsstatene skal vurdere og dersom det er nødvendig, treffe hensiktsmessige tiltak for å fjerne lovgivningsmessige hindringer og andre hindringer for energieffektivisering, uten at det berører de grunnleggende prinsippene om medlemsstatenes eiendoms- og leierett, særlig når det gjelder
 - a) fordelingen av stimulerings tiltak mellom eier og leietaker av en bygning eller mellom eiere for å sikre at partene ikke lar seg avskrekke fra å foreta effektivitetsfremmende investeringer som de ellers ville ha gjort, på grunn av at de ikke alene kommer til å nyte godt av alle fordelene, eller på grunn av at det ikke finnes regler for hvordan kostnader og fordeler skal fordeles mellom dem, herunder nasjonale regler og tiltak som regulerer beslutningsprosesser i eiendommer med flere eiere,
 - b) lover og forskrifter samt forvaltningspraksis for offentlige innkjøp og årlig budsjettering og regnskapsføring for å sikre at de enkelte offentlige organene ikke lar seg avskrekke fra å foreta investeringer som skal forbedre energieffektiviteten og minimere forventede livssyklus kostnader, og fra å benytte kontrakter om energiytelse og andre ordninger for tredjemannsfinansiering på langsiktig kontraktfestet grunnlag.Slike tiltak for å fjerne hindringer kan omfatte stimulerings tiltak, oppheving eller endring av lover eller forskrifter, vedtakelse av retningslinjer og fortolkende meldinger eller forenkling av den forvaltningsmessige behandlingen. Tiltakene kan kombineres med tilbud om utdanning, opplæring og konkret informasjon om samt teknisk bistand til energieffektivitet.

2. Vurderingen av hindringer og tiltak som nevnt i nr. 1, skal oversendes Kommisjonen i den første nasjonale handlingsplanen for energieffektivitet som nevnt i artikkel 24 nr. 2. Kommisjonen skal i den forbindelse oppmuntre til utveksling av beste praksis.

Artikkel 20

Nasjonalt energieffektivitetsfond, finansiering og teknisk bistand

1. Uten at det berører artikkel 107 og 108 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte, skal medlemsstatene lette opprettelsen av finansierungsordninger eller bruken av eksisterende, for tiltak for energieffektivisering med henblikk på å maksimere fordelene ved de forskjellige finansierungsalternativene.
2. Kommisjonen skal eventuelt direkte eller via europeiske finansinstitusjoner bistå medlemsstatene i å utarbeide finansierungsordninger og tekniske støtteordninger med sikte på å øke energieffektiviteten i ulike sektorer.
3. Kommisjonen skal fremme utvekslingen av beste praksis mellom vedkommende nasjonale eller regionale myndigheter eller organer, for eksempel via årlige møter mellom reguleringsorganer, offentlige databaser med opplysninger om hvordan medlemsstatene gjennomfører tiltakene og sammenligning mellom ulike land.
4. Medlemsstatene kan opprette et nasjonalt energieffektivitetsfond. Formålet med dette fondet skal være å gi støtte til nasjonale energieffektivitetsinitiativ.
5. Medlemsstatene kan tillate at de forpliktelsene som er fastsatt i artikkel 5 nr. 1, oppfylles gjennom årlige bidrag til det nasjonale energieffektivitetsfondet for et beløp som tilsvarer de investeringene som kreves for å oppfylle disse forpliktelsene.
6. Medlemsstatene kan fastsette at pliktige parter kan oppfylle sine forpliktelser i henhold til artikkel 7 nr. 1 gjennom årlige bidrag til det nasjonale energieffektivitetsfondet med et beløp som tilsvarer de investeringene som kreves for å oppfylle disse forpliktelsene.
7. Medlemsstatene kan benytte sine inntekter fra årlige utslippstildelinger i samsvar med vedtak nr. 406/2009/EF til å utarbeide innovative finansierungsordninger for å oppfylle målet angitt i artikkel 5 om å forbedre energiytelsen i bygninger.

*Artikkel 21***Omregningsfaktorer**

For å kunne sammenligne energisparing og omregne til en sammenlignbar enhet, skal omregningsfaktorene oppført i vedlegg IV brukes, med mindre bruk av andre omregningsfaktorer kan begrunnes.

*Kapittel V***Sluttbestemmelser***Artikkel 22***Delegerte rettsakter**

1. Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 23 for å gjennomgå de harmoniserte referanseverdiene for virkningsgrad nevnt artikkel 14 nr. 10 annet ledd.
2. Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 23 for å tilpasse verdiene, beregningsmetodene, standardkoeffisienten for primærenergi og kravene i vedlegg I, II, III, IV, V, VII, VIII, IX, X og XII til den tekniske utviklingen.

*Artikkel 23***Utøvelse av delegert myndighet**

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 22 skal gis Kommisjonen for en periode på fem år fra 4. desember 2012.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 22 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Den får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*, eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
5. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 22 skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse mot rettsakten innen en frist på to måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom

både Europaparlamentet og Rådet før utløpet av nevnte frist har underrettet Kommisjonen om at de ikke har til hensikt å gjøre innsigelse. Denne fristen skal forlenges med to måneder på initiativ fra Europaparlamentet eller Rådet.

*Artikkel 24***Gjennomgåelse og overvåking av gjennomføring**

1. Innen 30. april hvert år fra og med 2013 skal medlemsstatene avlegge rapport om de framskrittene de har gjort for å oppfylle de nasjonale målene for energieffektivitet, i samsvar med vedlegg XIV del 1. Rapporten kan inngå i de nasjonale reformprogrammene nevnt i rådsrekommendasjon 2010/410/EU av 13. juli 2010 om overordnede retningslinjer for den økonomiske politikken i medlemsstatene og i Unionen²⁸.
2. Innen 30. april 2014 og deretter hvert tredje år skal medlemsstatene legge fram nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet. De nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet skal omfatte betydelige tiltak for energioptimalisering og forventet og/eller oppnådd energisparing, herunder innen forsyning, overføring og distribusjon av energi samt sluttbruk av energi med sikte på å nå de nasjonale målene for energieffektivitet nevnt i artikkel 3 nr. 1. De nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet skal utfylles med ajourførte overslag over forventet samlet forbruk av primærenergi i 2020, samt et overslag over nivåer av forbruk av primærenergi i sektorene angitt i vedlegg XIV del 1.

Kommisjonen skal innen 31. desember 2012 legge fram en mal som veiledning for nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet. Denne malen skal vedtas etter rådgivningsprosedyren nevnt i artikkel 26 nr. 2. De nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet skal i alle tilfeller omfatte opplysningene angitt i vedlegg XIV.

3. Kommisjonen skal vurdere årsrapportene og de nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet og vurdere i hvilket omfang medlemsstatene har gjort framskritt med hensyn til å nå de nasjonale målene for energieffektivitet som kreves i henhold til artikkel 3 nr. 1, og for gjennomføringen av dette direktiv. Kommisjonen skal oversende sin vurdering til Europaparlamentet og Rådet. På grunnlag av Kommi-

²⁸ EUT L 191 av 23.7.2010, s. 28.

sjonens vurdering av rapportene og de nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet kan den utstede rekommandasjoner til medlemsstatene.

4. Kommisjonen skal overvåke hvilke virkninger gjennomføringen av dette direktiv får på direktiv 2003/87/EF, 2009/28/EF og 2010/31/EU og vedtak nr. 406/2009/EF og for industri-sektorene, særlig dem som er utsatt for en betydelig risiko for karbonlekkasje som fastsatt i beslutning 2010/2/EU.
5. Kommisjonen skal undersøke om det fortsatt er behov for muligheten til unntak fastsatt i artikkel 14 nr. 6, første gangen i forbindelse med vurderingen av den første nasjonale handlingsplanen for energieffektivitet og deretter hvert tredje år. Dersom gjennomgåelsen viser at noen av kriteriene for disse unntakene ikke lenger er berettiget med hensyn til tilgangen til varmelast og faktiske driftsvilkår for de anleggene som er unntatt, skal Kommisjonen foreslå egnede tiltak.
6. Innen 30. april hvert år skal medlemsstatene legge fram for Kommisjonen statistikk over den nasjonale produksjonen av elektrisitet og varme fra høy- og laveffektiv kraftvarme i samsvar med metoden beskrevet i vedlegg I, sett i forhold til samlet produksjon av varme og elektrisk kraft. De skal også legge fram årlig statistikk over kapasiteten på produksjon av varme og elektrisitet fra kraftvarme, samt over hvilke brensler som brukes til kraftvarme, og over produksjonen og kapasiteten til anlegg for fjernvarme og fjernkjøling, sett i forhold til samlet kapasitet og produksjon av varme og elektrisitet. Medlemsstatene skal legge fram statistikk over den primærenergisparingen som er oppnådd ved bruk av kraftvarme, i samsvar med den metoden som er angitt i vedlegg II.
7. Innen 30. juni 2014 skal Kommisjonen legge fram den vurderingen som er nevnt artikkel 3 nr. 2 for Europaparlamentet og Rådet, eventuelt ledsaget av forslag til ytterligere tiltak.
8. Kommisjonen skal vurdere virkningen av gjennomføringen av artikkel 6 innen 5. desember 2015, idet det tas hensyn til kravene fastsatt i direktiv 2004/18/EF og legge fram en rapport for Europaparlamentet og Rådet. Rapporten skal eventuelt ledsages av forslag til ytterligere tiltak.
9. Kommisjonen skal innen 30. juni 2016 legge fram en rapport for Europaparlamentet og Rådet om gjennomføringen av artikkel 7. Denne rapporten skal eventuelt følges av et

forslag til regelverk med et eller flere av følgende formål:

- a) For å endre fristen fastsatt i artikkel 7 nr. 1.
 - b) For å gjennomgå kravene fastsatt i artikkel 7 nr. 1–3.
 - c) For å fastsette ytterligere felles krav, særlig med hensyn til de forholdene som er nevnt i artikkel 7 nr. 7.
10. Innen 30. juni 2018 skal Kommisjonen vurdere de framskrittene som er gjort av medlemsstatene for å fjerne lovgivningsmessige hindringer og andre hindringer nevnt i artikkel 19 nr. 1. Denne vurderingen skal eventuelt etterfølges av forslag til ytterligere tiltak.
 11. Kommisjonen skal gjøre rapportene nevnt i nr. 1 og 2 tilgjengelige for offentligheten.

Artikkel 25

Nettbasert plattform

Kommisjonen skal opprette en nettbasert plattform for å fremme den praktiske gjennomføringen av dette direktiv på nasjonalt, regionalt og lokalt plan. Denne plattformen skal støtte utvekslingen av erfaringer om praksis, referansemåling, nettverksaktiviteter samt nyskapende praksis.

Artikkel 26

Komitéprosedyre

1. Kommisjonen skal bistås av en komité. Nevnte komité skal være en komité i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikkel 27

Endringer og oppheving

1. Direktiv 2006/32/EF oppheves med virkning fra 5. juni 2014, unntatt dets artikkel 4 nr. 1–4 samt vedlegg I, III og IV til nevnte direktiv, uten at det berører medlemsstatenes forpliktelser med hensyn til fristen for innarbeiding av direktivet i nasjonal rett. Nevnte artikkel 4 nr. 1–4 og vedlegg I, III og IV til direktiv 2006/32/EF oppheves med virkning fra 1. januar 2017.

Direktiv 2004/8/EF oppheves med virkning fra 5. juni 2014, uten at dette berører medlemsstatenes forpliktelser når det gjelder fristen for innarbeiding av direktivet i nasjonal rett.

Henvisninger til direktiv 2006/32/EF og 2004/8/EF skal forstås som henvisninger til

dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg XV.

2. Artikkel 9 nr. 1 og 2 i direktiv 2010/30/EU utgår fra og med 5. juni 2014.
3. I direktiv 2009/125/EF gjøres følgende endringer:

- 1) Ny betraktning skal lyde:

«35a I henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/31/EU av 19. mai 2010 om bygningers energiytelse(*) skal medlemsstatene fastsette krav til energiytelse for bygningselementer som utgjør en del av bygningens klimaskjerm, samt systemkrav når det gjelder den samlede energiytelsen, korrekt installering og passende dimensjonering, justering og kontroll av de tekniske bygningssystemene som er installert i eksisterende bygninger. Det er forenlig med målene for dette direktiv at disse tiltakene under visse omstendigheter kan begrense installeringen av energirelaterte produkter som er i samsvar med dette direktiv og dets gjennomføringstiltak, forutsatt at slike tiltak ikke utgjør en uberettiget markedshindring.

(*) EUT L 153 av 18.6.2010, s. 13.»

- 2) Følgende punktum tilføyes i slutten av artikkel 6 nr. 1:

«Dette skal ikke berøre krav til energiytelse og systemkrav fastsatt av medlemsstatene i samsvar med artikkel 4 nr. 1 og artikkel 8 i direktiv 2010/31/EU.»

Artikkel 28

Innarbeiding i nasjonal rett

1. Medlemsstatene skal innen 5. juni 2014 sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv.

Uten hensyn til første ledd skal medlemsstatene sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme artikkel 4, artikkel 5 nr. 1 første ledd, artikkel 5 nr. 5 og 6, artikkel 7 nr. 9 siste ledd, artikkel 14 nr. 6, artikkel 19 nr. 2, artikkel 24 nr. 1 og 2 samt vedlegg V nr. 4 innen datoene angitt der.

De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 29

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 30

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 25. oktober 2012.

For Europaparlamentet *For Rådet*

President

Formann

M. SCHULZ

A. D. MAVROYIANNIS

Vedlegg I

Generelle prinsipper for å beregne elektrisitet fra kraftvarme

Del I

Generelle prinsipper

De verdiene som benyttes for å beregne elektrisitet fra kraftvarme, skal fastsettes på grunnlag av forventet eller faktisk drift av kraftvarmeverket under normale bruksforhold. For mikrokraftvarmeverk kan beregningen bygge på sertifiserte verdier.

- a) Produksjonen av elektrisitet fra kraftvarme anses lik kraftvarmeverkets samlede årlige produksjon av elektrisitet, målt ved hovedgeneratorenes utløp,
 - i) i kraftvarmeverk av type b), d), e), f), g) og h) som nevnt i del II, med en årlig samlet virkningsgrad fastsatt av medlemsstatene på minst 75 %, og
 - ii) i kraftvarmeverk av type a) og c) som nevnt i del II, med en årlig samlet virkningsgrad fastsatt av medlemsstatene på minst 80 %.
- b) I kraftvarmeverk med en årlig samlet virkningsgrad under verdien nevnt i bokstav a) i) (kraftvarmeverk av type b), d), e), f), g) og h) som nevnt i del II) eller med en årlig samlet virkningsgrad under verdien nevnt i bokstav a) ii) (kraftvarmeverk av type a) og c) som nevnt i del II) skal kraftvarme beregnes etter følgende formel:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} * C$$

der

E_{CHP} er mengden elektrisitet fra kraftvarme,
 C er forholdet kraft/varme,
 H_{CHP} er mengden nyttbar varme fra kraftvarme (beregnet for dette formålet som samlet varmeproduksjon minus eventuell varme produsert i separate kjeler eller ved avtapping av fri damp fra dampgeneratoren før turbinen).

Beregningen av elektrisitet fra kraftvarme må bygge på det faktiske forholdet kraft/varme. Dersom det faktiske forholdet kraft/varme i et kraftvarmeverk ikke er kjent, kan følgende standardverdier benyttes, særlig for statistiske formål, for kraftvarmeverk av type a), b), c), d) og e) som nevnt i del II, forutsatt at den beregnede elektrisiteten fra kraftvarme er mindre enn eller lik kraftvarmeverkets samlede produksjon av elektrisitet:

Type kraftvarmeverk	Standardforhold kraft/varme, C
Kombikraftverk med varmegjenvinning	0,95
Dampturbin med mottrykk	0,45
Kondensturbin med dampavtapping	0,45
Gassturbin med varmegjenvinning	0,55
Forbrenningsmotor	0,75

Dersom medlemsstatene innfører standardverdier for forholdet kraft/varme for kraftvarmeverk av type f), g), h), i), j) og k) som nevnt i del II, skal disse standardverdiene offentliggjøres og meddeles Kommisjonen.

- c) Dersom en del av energiinnholdet i brenselet som brukes til kraftvarmeprosessen, gjenvinnes som kjemikalier og resirkuleres, kan denne delen trekkes fra brenselforbruket før den samlede virkningsgraden nevnt i bokstav a) og b) beregnes.
- d) Medlemsstatene kan fastsette forholdet kraft/varme som forholdet mellom elektrisitet og nyttbar varme ved kraftvarmeproduksjon ved lavere kapasitet basert på driftsdata for det bestemte kraftvarmeverket.

- e) Medlemsstatene kan bruke andre rapporteringsperioder enn den årlige ved beregninger foretatt i henhold til bokstav a) og b).

Del II

Kraftvarmeteknologier som er omfattet av dette direktiv

- Kombikraftverk med varmegjenvinning
- Dampturbin med mottrykk
- Kondensturbin med dampavtapping
- Gassturbin med varmegjenvinning
- Forbrenningsmotor
- Mikroturbiner
- Stirlingmotor
- Brenselceller
- Dampmotorer
- Organiske Rankine-sykluser
- Annen type teknologi eller kombinasjon av teknologier som omfattes av definisjonene fastsatt i artikkel 2 nr. 30.

Når medlemsstatene gjennomfører og benytter de generelle prinsippene for beregning av elektrisitet fra kraftvarme, skal de benytte de detaljerte retningslinjene som er fastsatt ved kommisjonsvedtak 2008/952/EF av 19. november 2008 om fastsettelse av detaljerte retningslinjer for gjennomføring og anvendelse av vedlegg II til europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/8/EF²⁹.

Vedlegg II

Metode for å fastsette kraftvarmeprosessens effektivitet

De verdiene som benyttes for å beregne kraftvarmeproduksjonens effektivitet og primærenergisparingen, skal fastsettes på grunnlag av forventet eller faktisk drift av kraftvarmeverket under normal bruksforhold.

- a) Høyeffektiv kraftvarme

For dette direktivs formål skal høyeffektiv kraftvarme oppfylle følgende kriterier:

- Kraftvarmeproduksjonen fra kraftvarmeverk skal føre til primærenergisparing beregnet i samsvar med bokstav b) på minst 10 % sammenlignet med referanseverdiene for separat produksjon av varme og elektrisk kraft.
- Produksjonen fra små kraftvarmeverk og mikrokraftvarmeverk som fører til primærenergisparing, kan betegnes som høyeffektiv kraftvarme.

²⁹ EUT L 338 av 17.12.2008, s. 55.

b) Beregning av primærenergisparing

Mengden av primærenergisparing fra kraftvarmeproduksjon definert i samsvar med vedlegg I skal beregnes på grunnlag av følgende formel:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP H_{\eta}}{Ref E_{\eta}} + \frac{CHP E_{\eta}}{Ref E_{\eta}}} \right) \times 100 \%$$

der

PES er primærenergisparingen,

CHP H_η er kraftvarmeproduksjonens varmeeffektivitet, definert som årlig produksjon av nyttbar varme dividert med forbruket av brensel til produksjon av summen av nyttbar varme og elektrisitet fra kraftvarme,

Ref H_η er referanseverdien for virkningsgrad ved separat varmeproduksjon,

CHP E_η er kraftvarmeproduksjonens elektrisitetseffektivitet, definert som årlig produksjon av elektrisitet fra kraftvarme dividert med forbruket av brensel til produksjon av summen av nyttbar varme og elektrisitet fra kraftvarme. Dersom et kraftvarmeverk produserer mekanisk energi, kan den årlige produksjonen av elektrisitet fra kraftvarme økes med ytterligere en faktor som tilsvarer en like stor mengde elektrisitet som den mekaniske energien. Denne faktoren gir ingen rett til å utstede opprinnelsesgarantier i samsvar med artikkel 14 nr. 10.

Ref E_η er referanseverdien for virkningsgrad ved separat produksjon av elektrisk kraft.

c) Beregning av energisparing med alternative beregningsmetoder

Medlemsstatene kan beregne primærenergisparingen fra produksjon av varme, elektrisk kraft og mekanisk energi som angitt nedenfor, uten å anvende vedlegg I for å kunne utelukke ikke-kraftvarmeprodusert varme og elektrisitet i samme prosess. En slik produksjon kan anses som høyeffektiv kraftvarme, forutsatt at den oppfyller effektivitetskravene i bokstav a) i dette vedlegg og, for kraftvarmeverk med en elektrisk kapasitet på over 25 MW, dersom den samlede virkningsgraden er over 70 %. Med

henblikk på utstedelse av en opprinnelsesgaranti og til statistiske formål skal imidlertid den mengden kraftvarmeprodusert elektrisitet som er framstilt gjennom denne produksjonen, fastsettes i samsvar med vedlegg I.

Dersom primærenergisparingen for en prosess beregnes ved hjelp av en alternativ beregningsmetode som nevnt ovenfor, skal primærenergisparingen beregnes ved hjelp av formelen i bokstav b) i dette vedlegg, idet «CHP H_η» endres til «H_η», og «CHP E_η» endres til «E_η», der

H_η er prosessens varmeeffektivitet, definert som årlig produksjon av varme dividert med forbruket av brensel til produksjon av summen av varme og elektrisk kraft.

E_η er prosessens elektrisitetseffektivitet, definert som årlig produksjon av elektrisitet dividert med forbruket av brensel til produksjon av summen av varme og elektrisk kraft. Dersom et kraftvarmeverk produserer mekanisk energi, kan den årlige produksjonen av elektrisitet fra kraftvarme økes med ytterligere en faktor som tilsvarer en like stor mengde elektrisitet som den mekaniske energien. Denne faktoren gir ikke rett til å utstede opprinnelsesgarantier i samsvar med artikkel 14 nr. 10.

- d) Medlemsstatene kan bruke andre rapporteringsperioder enn den årlige ved beregninger i henhold til bokstav b) og c) i dette vedlegg.
- e) For mikrokraftvarmeverk kan beregningen av primærenergisparingen baseres på sertifiserte opplysninger.
- f) Referanseverdiene for virkningsgrad ved separat produksjon av varme og elektrisk kraft

De harmoniserte referanseverdiene for virkningsgrad skal bestå av en matrise med verdier som er differensiert på grunnlag av relevante faktorer, herunder byggeår og brenseltyper, og skal baseres på en veldokumentert analyse, som blant annet tar hensyn til data fra drift under realistiske forhold, sammensetningen av brenslar og klimaforhold samt den kraftvarmeteknologien som er benyttet.

Referanseverdiene for virkningsgrad ved separat produksjon av varme og elektrisk kraft i samsvar med formelen angitt i bokstav b) skal fastsette driftseffektiviteten ved separat produksjon av varme og elektrisk kraft som skal erstattes av kraftvarme.

Referanseverdiene for virkningsgrad skal beregnes i samsvar med følgende prinsipper:

1. For kraftvarmeverk skal sammenligningen med separat produksjon av elektrisk kraft ta utgangspunkt i prinsippet om at de samme brenselkategoriene sammenlignes.
2. Hvert kraftvarmeverk skal sammenlignes med den best tilgjengelige og økonomisk forsvarlige teknologien ved separat produksjon av varme og elektrisk kraft på markedet det året kraftvarmeverket ble bygget.
3. Referanseverdiene for virkningsgrad for kraftvarmeverk som er eldre enn ti år, skal fastsettes på grunnlag av referanseverdiene for kraftvarmeverk som er ti år gamle.
4. Referanseverdiene for virkningsgrad ved separat produksjon av elektrisk kraft og varme skal gjenspeile klimaforskjellene mellom medlemsstatene.

Vedlegg III

Krav til energieffektivitet for innkjøp av produkter, tjenester og bygninger til sentralforvaltningen

Dersom sentralforvaltningen kjøper produkter, tjenester eller bygninger, skal de, forutsatt at dette er forenlig med kostnadseffektivitet, økonomisk gjennomførbarhet, bærekraft i videre forstand, teknisk egnethet samt tilstrekkelig konkurranse,

- a) dersom et produkt omfattes av en delegert rettsakt vedtatt i henhold til direktiv 2010/30/EU eller et relatert gjennomføringsdirektiv vedtatt av Kommisjonen, bare kjøpe produkter som oppfyller kriteriet om å tilhøre den klassen som er mest mulig energieffektiv, på bakgrunn av behovet for å sikre tilstrekkelig konkurranse,
- b) dersom et produkt som ikke omfattes av bokstav a), omfattes av et gjennomføringstiltak i henhold til direktiv 2009/125/EF vedtatt etter at dette direktiv er trådt i kraft, bare kjøpe produkter som oppfyller standardverdiene for energieffektivitet angitt i nevnte gjennomføringstiltak,
- c) kjøpe kontorutstyr som omfattes av rådsbeslutning 2006/1005/EF av 18. desember

2006 om inngåelse av avtalen mellom De forente stater og Den europeiske union om samordning av programmer for energieffektivitetsmerking av kontorutstyr³⁰ som oppfyller energieffektivitetskrav som ikke er mindre strenge enn dem som er oppført i vedlegg C til avtalen som er vedlagt nevnte beslutning,

- d) bare kjøpe dekk som oppfyller kriteriet om å tilhøre den klassen som er mest mulig drivstoffeffektiv, som definert i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1222/2009 av 25. november 2009 om merking av dekk med hensyn til drivstoffeffektivitet og andre grunnleggende parametre³¹. Dette kravet skal ikke hindre offentlige organer i å kjøpe dekk i høyeste våtgrepsklasse eller høyeste klasse for eksternt rullestøy dersom hensynet til sikkerhet eller folkehelse berettiger dette,
- e) kreve i sine anbud om tjenestekontrakter at tjenesteytere bare bruker produkter som oppfyller kravene nevnt i bokstav a)–d), når de leverer de aktuelle tjenestene. Dette kravet gjelder bare for nye produkter som er helt eller delvis kjøpt av tjenesteytere for å levere den aktuelle tjenesten,
- f) kjøpe eller inngå nye leieavtaler bare for bygninger som minst oppfyller de minstekravene til energiytelse som er nevnt i artikkel 5 nr. 1, med mindre formålet med kjøpet er å
 - i) foreta totalrenovering eller riving,
 - ii) når det gjelder offentlige organer, å videregjelpe bygningen uten å bruke den til det offentlige organets egne formål, eller
 - iii) bevare den som en bygning som er offisielt vernet som en del av et fredet miljø, eller på grunn av sin særlige arkitektoniske eller historiske verdi.

Overholdelse av disse kravene skal verifiseres gjennom energisertifikatene nevnt i artikkel 11 i direktiv 2010/31/EU.

³⁰ EUT L 381 av 28.12.2006, s. 24.

³¹ EUT L 342 av 22.12.2009, s. 46.

Vedlegg IV

Energiinnhold i utvalgte typer drivstoff for sluttbruk – omregningstabell³²

Energiprodukt	kJ (NCV)	kgoe (NCV)	kWh (NCV)
1 kg koks	28 500	0,676	7,917
1 kg steinkull	17 200–30 700	0,411–0,733	4,778–8,528
1 kg brunkullbriketter	20 000	0,478	5,556
1 kg eldre brunkull	10 500–21 000	0,251–0,502	2,917–5,833
1 kg brunkull	5 600–10 500	0,134–0,251	1,556–2,917
1 kg oljeskifer	8 000–9 000	0,191–0,215	2,222–2,500
1 kg torv	7 800–13 800	0,186–0,330	2,167–3,833
1 kg torvbriketter	16 000–16 800	0,382–0,401	4,444–4,667
1 kg tung brennolje	40 000	0,955	11,111
1 kg lett brennolje	42 300	1,010	11,750
1 kg motordrivstoff (bensin)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafinolje	40 000	0,955	11,111
1 kg flytende petroleumsgass	46 000	1,099	12,778
1 kg naturgass ¹	47 200	1,126	13,10
1 kg flytende naturgass	45 190	1,079	12,553
1 kg tre (25 % fuktighet) ²	13 800	0,330	3,833
1 kg pelleter/trebriketter	16 800	0,401	4,667
1 kg avfall	7 400–10 700	0,177–0,256	2,056–2,972
1 MJ utvunnet varme	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektrisk kraft	3 600	0,086	1 ³

¹ 93 % metan.² Medlemsstatene kan benytte andre verdier avhengig av hvilket treslag som brukes mest i medlemsstaten.³ Gjelder når energisparingen er beregnet i primærenergi ved hjelp av en nedenfra-og-opp-strategi basert på sluttforbruket av energi. For sparing i kWh elektrisk kraft kan medlemsstatene benytte en standardkoeffisient på 2,5. Medlemsstatene kan benytte en annen koeffisient dersom det kan begrunnes.

Kilde: Eurostat.

³² Medlemsstatene kan benytte ulike omregningsfaktorer dersom det kan begrunnes.

Vedlegg V

Felles metoder og prinsipper for å beregne virkningen av ordninger for energieffektivitetsforpliktelser eller andre politiske tiltak i henhold til artikkel 7 nr. 1, 2 og 9 og artikkel 20 nr. 6

1. Metoder for å beregne energisparing i henhold til artikkel 7 nr. 1 og 2 og artikkel 7 nr. 9 annet ledd bokstav b), c), d), e) og f) og artikkel 20 nr. 6.

Pliktige, deltakende eller bemyndigede parter eller offentlige gjennomføringsmyndigheter kan benytte en eller flere av følgende metoder for å beregne energisparing:

- a) Anslått sparing, med henvisning til resultatene av tidligere energiforbedringer som er kontrollert på en uavhengig måte i lignende anlegg. Den generiske metoden kalles forhåndsvurdering «*ex-ante*».
 - b) Målt sparing, der sparingen i forbindelse med iverksetting av et tiltak, eller en tiltakspakke, bestemmes ved å registrere den faktiske reduksjonen i energibruk, idet det tas behørig hensyn til faktorer som for eksempel addisjonalitet, beboelse, produksjonsnivåer og værforhold som kan påvirke forbruket. Den generiske metoden kalles etterhåndsvurdering «*ex-post*».
 - c) Skalert sparing, der det benyttes tekniske vurderinger av sparing. Denne metoden kan bare benyttes dersom det er vanskelig eller uforholdsmessig dyrt å oppnå solide måledata for et bestemt anlegg, for eksempel i forbindelse med utskifting av en kompressor eller en elektrisk motor med en annen kWh-ytelse enn den som uavhengige opplysninger om sparing er blitt målt på, eller dersom de er basert på metoder og standardverdier fastsatt i medlemsstatene av kvalifiserte eller akkrediterte eksperter, som er uavhengige av de pliktige, deltakende eller bemyndigede partene.
 - d) Undersøkt sparing, der forbrukernes reaksjoner på rådgivning, opplysningskampanjer, merkings- eller sertifiseringsordninger eller smartmålere fastslås. Denne metoden kan bare brukes til sparing som skyldes endringer i forbrukernes atferd. Den kan ikke brukes til sparing som skyldes iverksetting av fysiske tiltak.
2. Ved fastsettelse av energisparing for et energieffektivitetstiltak i henhold til artikkel 7 nr. 1 og 2, og artikkel 7 nr. 9 annet ledd bokstav b), c), d), e) og f) og artikkel 20 nr. 6 skal følgende prinsipper gjelde:

- a) Det kan bare tas hensyn til sparing som overstiger følgende nivåer:
 - i) Unionens utslippsstandarter for nye personbiler og nye lette nyttekjøretøyer etter gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 443/2009 av 23. april 2009 om fastsettelse av utslippsstandarter for nye personbiler som del av Fellesskapets integrerte metode for å redusere CO₂-utslipp fra lette kjøretøyer³³ og europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 510/2011 av 11. mai 2011 om fastsettelse av utslippsstandarter for nye lette nyttekjøretøyer som del av Unionens integrerte metode for å redusere CO₂-utslipp fra lette kjøretøyer³⁴.
 - ii) Unionens krav som gjelder fjerning av visse energirelaterte produkter fra markedet etter gjennomføringen av gjennomføringstiltak i henhold til direktiv 2009/125/EF.
- b) For å ta hensyn til klimavariasjoner mellom regioner kan medlemsstatene velge å justere sparingen til en standardverdi eller tillate ulik energisparing i samsvar med temperaturforandringer mellom regionene.
- c) Det må kunne påvises at virksomheten til den pliktige, deltakende eller bemyndigede parten er vesentlig for å oppnå den sparingen som partene gjør krav på.
- d) Bare én part kan hevde å ha oppnådd sparing som følge av et enkelttiltak.
- e) Beregningen av energisparing skal ta hensyn til sparingens levetid. Dette kan gjøres ved å beregne den sparingen som hvert enkelttiltak kommer til å oppnå mellom gjennomføringsdatoen og 31. desember 2020. Alternativt kan medlemsstatene vedta en annen metode som antas å oppnå minst den samme samlede mengden sparing. Når det benyttes andre metoder, skal medlemsstatene sikre at den samlede mengden energisparing beregnet med disse andre metodene, ikke overstiger den mengden energisparing som ville ha vært resultatet av beregningen dersom man tar med den sparingen som hvert enkelttiltak kommer til å oppnå, mellom gjennomføringsdatoen og 31. desember 2020. Medlemsstatene skal i sin første nasjonale handlingsplan for

³³ EUT L 140 av 5.6.2009, s. 1.

³⁴ EUT L 145 av 31.5. 2011, s. 1.

energieffektivitet i samsvar med vedlegg XIV til dette direktiv i detalj beskrive hvilke andre metoder de har benyttet, og hvilke tiltak som er truffet for å sikre dette bindende kravet om beregning.

- f) Pliktige, deltakende eller bemyndigede parter tiltak som enkeltvis eller til sammen har som mål å skape vedvarende endring av produkter, utstyr eller markeder for at disse skal oppnå et høyere energieffektivitetsnivå, er tillatt.
 - g) Ved fremming av energieffektivitetstiltak skal medlemsstatene sikre at kvalitetsstandardene for produkter, tjenester og iverksetting av tiltak opprettholdes. Der som slike standarder ikke finnes, skal medlemsstatene samarbeide med pliktige, deltakende eller bemyndigede parter for å innføre dem.
3. Ved fastsettelse av energisparing som følge av politiske tiltak som iverksettes i henhold til artikkel 7 nr. 9 annet ledd bokstav a), skal følgende prinsipper gjelde:
- a) Det skal bare tas hensyn til energisparing som følge av avgiftstiltak som overstiger de minste avgiftssatsene som gjelder for brensel, som fastsatt i rådsdirektiv 2003/96/EF av 27. oktober 2003 om en omstrukturering av fellesskapsrammen for avgifter på energiprodukter og elektrisitet³⁵ eller i rådsdirektiv 2006/112/EF av 28. november 2006 om det felles merverdiavgiftssystem³⁶.
 - b) Aktuelle og representative offisielle opplysninger om priselastisitet skal brukes ved beregning av virkningene.
 - c) Den energisparing som følger av utfyllende skattepolitiske virkemidler, herunder skattemessige oppmuntringer eller innbetalinger til et fond, skal føres separat.

4. MELDING OM METODE

Medlemsstatene skal innen 5. desember 2013 melde til Kommisjonen om den detaljerte metoden som de foreslår for bruken av ordninger for energieffektivitetsforpliktelser, og med henblikk på artikkel 7 nr. 9 og artikkel 20 nr. 6. Med mindre det dreier seg om skatter og avgifter, skal denne meldingen inneholde opplysninger om

- a) pliktige, deltakende eller bemyndigede parter eller offentlige gjennomføringsmyndigheter,

- b) målsektorer,
 - c) nivået for energisparingsmål eller forventet sparing som skal oppnås i hele perioden og i de mellomliggende periodene,
 - d) varigheten av forpliktelsesperioden og de mellomliggende periodene,
 - e) berettigede tiltakskategorier,
 - f) beregningsmetoder, herunder hvordan addisjonalitet og vesentlighet skal fastsettes, og hvilke metoder og standardverdier som brukes til tekniske vurderinger,
 - g) tiltakenes levetid,
 - h) metode som er valgt for å ta hensyn til klimavariasjoner i medlemsstaten,
 - i) kvalitetsstandarder,
 - j) overvåkings- og kontrollprotokoller og hvordan deres uavhengighet av pliktige, deltakende eller bemyndigede parter er sikret,
 - k) revisjonsprotokoller og
 - l) hvordan det tas hensyn til at kravet i artikkel 7 nr. 1 annet ledd skal oppfylles.
- Når det gjelder skatter og avgifter, skal meldingen omfatte opplysninger om
- a) målsektorer og skattebetalersegment,
 - b) offentlig gjennomføringsmyndighet,
 - c) forventet sparing som skal oppnås,
 - d) varighet av avgiftstiltaket og mellomliggende perioder og
 - e) beregningsmetode, herunder hvilken priselastisitet som brukes.

Vedlegg VI

Minstekriterier for energirevisjon, også når den utføres som en del av energistyringssystemer

De energirevisjonene som er nevnt i artikkel 8, skal bygge på følgende retningslinjer:

- a) De skal baseres på ajourførte, målte og sporbare driftsdata om energiforbruk og (for elektrisitet) forbruksprofil.
- b) De skal omfatte en detaljert gjennomgåelse av energiforbruksprofilen til bygninger eller grupper av bygninger, industriell virksomhet eller anlegg, herunder transport.
- c) Når det er mulig, skal de bygge på en analyse av livssykluskostnader istedenfor på enkle tilbakebetalingsperioder for å ta hensyn til langsiktig sparing, restverdier av langsiktige investeringer og diskonteringsrenter.
- d) De skal være forholdsmessige og tilstrekkelig representative for å kunne gi et troverdig bilde av samlet energiytelse og på en pålitelig måte kunne identifisere de viktigste mulighetene til forbedringer.

³⁵ EUT L 283 av 31.10. 2003, s. 51.

³⁶ EUT L 347 av 11.12.2006, s. 1.

Energirevisjonene skal gi mulighet for detaljerte og validerte beregninger for de foreslåtte tiltakene slik at det kan oppnås nøyaktige opplysninger om potensiell sparing.

De dataene som benyttes ved energirevisjon, skal kunne oppbevares med tanke på historisk analyse og oppfølging av resultater.

Vedlegg VII

Minstekrav til fakturering og fakturaopplysninger basert på faktisk forbruk

1. Minstekrav til fakturering

1.1. Fakturering basert på faktisk forbruk

For å gi sluttkundene mulighet til å regulere sitt eget energiforbruk, bør fakturering skje på grunnlag av faktisk forbruk minst én gang i året, og fakturaopplysninger bør gjøres tilgjengelige minst hvert kvartal, på anmodning eller dersom forbrukerne har valgt å motta e-faktura, ellers to ganger i året. Gass som utelukkende brukes til matlaging, kan unntas fra dette kravet.

1.2. Minstekrav til opplysninger i fakturaen

Medlemsstatene skal, når det er relevant, sikre at følgende opplysninger gjøres tilgjengelige for sluttkunder på en klar og lettfattelig måte i eller sammen med deres fakturaer, kontrakter, transaksjoner og kvitteringer fra fordelingsstasjonene:

- Faktiske aktuelle priser og faktisk energiforbruk.
- Sammenligning av sluttkundens faktiske energiforbruk med forbruket i samme periode året før, helst vist som diagram.
- Kontaktopplysninger om forbrukerorganisasjoner, energibyråer eller tilsvarende organer, herunder adresser til nettsteder der det kan innhentes opplysninger om tilgjengelige tiltak for energieffektivisering, sammenlignende sluttbrukerprofiler og objektive tekniske spesifikasjoner for utstyr som bruker energi.

I tillegg skal medlemsstatene sikre at sluttkundene, når det er mulig og nyttig, får klare og lettfattelige opplysninger om sammenligninger med en gjennomsnittlig normalisert sluttkunde eller referansesluttkunde i samme brukerkategori i, sammen med eller som henvisninger i fakturaer, kontrakter, transaksjoner og kvitteringer fra fordelingsstasjonene.

1.3. Råd om energieffektivitet som bilag til fakturaer og annen tilbakemelding til slutt-kunder

Ved utsendelse av kontrakter og kontraktendringer og i de fakturaene kundene mottar, eller via nettsteder rettet mot privatkunder, skal energidistributører, operatører av distribusjonsnett og foretak som selger energi på detaljistnivå, gi sine kunder klare og lettfattelige opplysninger om hvordan de kan kontakte uavhengige rådgivningssentre for forbrukerspørsmål, energibyråer eller tilsvarende organer, herunder opplysninger om deres internettadresser, der de kan få råd om tilgjengelige energieffektivitetstiltak, referanseprofiler for deres energiforbruk og tekniske spesifikasjoner for apparater som bruker energi, som kan hjelpe dem å redusere energiforbruket til disse apparatene.

Vedlegg VIII

Potensial for effektivitet under oppvarming og kjøling

1. Den omfattende vurderingen av det nasjonale potensialet for oppvarming og kjøling nevnt i artikkel 14 nr. 1 skal inneholde

- en beskrivelse av varme- og kjølebehovet,
- en prognose over hvordan denne etterspørselen vil endre seg de neste ti årene, idet det tas særlig hensyn til utviklingen av etterspørsel i bygninger og de ulike industrisektorene,
- et kart over det nasjonale territoriet som samtidig med at forretningsmessige følsomme opplysninger behandles fortrolig, identifiserer
 - etterspørselspunkter for varme og kjøling, herunder
 - kommuner og andre tettbygde områder med en utnyttelsesgrad på minst 0,3 og
 - industri soner med et samlet årlig forbruk av varme og kjøling på mer enn 20 GWh,
 - eksisterende og planlagt infrastruktur for fjernvarme og fjernkjøling,
 - potensielle forsyningspunkter for varme og kjøling, herunder
 - anlegg for produksjon av elektrisk kraft med en samlet årlig produksjon av elektrisk kraft på mer enn 20 GWh og
 - avfallsforbrenningsanlegg,

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet

- eksisterende og planlagte kraftvarmeverk som bruker teknologier nevnt i vedlegg I del II, og fjernvarmeanlegg,
- d) identifisering av den etterspørselen etter varme og kjøling som kan dekkes gjennom høyeffektiv kraftvarme, herunder privat mikrokraftvarme, og gjennom fjernvarme og fjernkjøling,
- e) identifisering av potensialet for ytterligere høyeffektiv kraftvarme, herunder fra oppgradering av eksisterende og bygging av nye produksjons- og industrianlegg eller andre anlegg som produserer spillvarme,
- f) identifisering av potensialet for energieffektivitet i infrastruktur for fjernvarme og fjernkjøling,
- g) strategier, politikk og tiltak som kan vedtas fram til 2020 og fram til 2030 for å realisere potensialet i bokstav e) for å imøtekomme etterspørselen i bokstav d), herunder eventuelt forslag til å
 - i) øke andelen av kraftvarme i produksjonen av varme og kjøling og produksjonen av elektrisk kraft,
 - ii) utvikle en effektiv infrastruktur for fjernvarme og fjernkjøling for å håndtere utviklingen av høyeffektiv kraftvarme og bruken av varme og kjøling fra spillvarme og fornybare energikilder,
 - iii) oppmuntre til at nye termiske kraftverk og industrianlegg som produserer spillvarme, blir lokalisert på steder der mest mulig av den tilgjengelige spillvarmen kommer til å bli gjenvunnet for å imøtekomme eksisterende eller forventet etterspørsel etter varme og kjøling,
 - iv) oppmuntre til at nye boligområder eller nye industrianlegg som forbruker varme i sine produksjonsprosesser, blir lokalisert på steder der den tilgjengelige spillvarmen, som angitt i den omfattende vurderingen, kan bidra til å imøtekomme deres etterspørsel etter varme og kjøling. Dette kan omfatte forslag som støtter at flere industrianlegg blir lokalisert på samme sted, for å sikre en optimal matching mellom etterspørsel og forsyning når det gjelder varme og kjøling,
 - v) oppmuntre til at termiske kraftverk, industrianlegg som produserer spillvarme, avfallsforbrenningsanlegg og

andre anlegg som omdanner avfall til energi, blir koplet til lokale nett for fjernvarme eller fjernkjøling,

- vi) oppmuntre til at boligområder og industrianlegg som forbruker varme i sine produksjonsprosesser, blir koplet til lokale nett for fjernvarme eller fjernkjøling,
 - h) andelen av høyeffektiv kraftvarme og det potensialet som er fastsatt, og de framskrittene som er gjort i henhold til direktiv 2004/8/EF,
 - i) et overslag over den primærenergien som kan spares,
 - j) et overslag over eventuelle offentlige støtte tiltak til oppvarming og kjøling med opplysninger om det årlige budsjettet og identifisering av det potensielle støtteelementet. Dette skal ikke foregripe en egen melding om offentlige støtteordninger med henblikk på en vurdering av statsstøtte.
2. I den grad det er hensiktsmessig, kan den omfattende vurderingen bestå av en samling av regionale eller lokale planer og strategier.

Vedlegg IX

Nytte- og kostnadsanalyse

Del 1

Generelle prinsipper for nytte- og kostnadsanalysen

Formålet med å forberede nytte- og kostnadsanalyser i forbindelse med tiltak for å fremme effektivitet under oppvarming og kjøling som nevnt i artikkel 14 nr. 3, er å skape et beslutningsgrunnlag for kvalifisert prioritering av begrensede ressurser på samfunnsnivå.

Nytte- og kostnadsanalysen kan enten omfatte en vurdering av et prosjekt eller en gruppe prosjekter eller en bredere lokal, regional eller nasjonal vurdering for å fastsette den mest kostnadseffektive og fordelaktige muligheten for oppvarming eller kjøling for et bestemt geografisk område med tanke på varmeplanlegging.

Nytte- og kostnadsanalyser i henhold til artikkel 14 nr. 3 skal inneholde en økonomisk analyse som omfatter samfunnsøkonomiske faktorer og miljøfaktorer.

Nytte- og kostnadsanalysene skal omfatte følgende trinn og årsaker:

- a) Fastsettelse av en systemgrense og en geografisk grense

Virkeområdet for de aktuelle nytte- og kostnadsanalysene avgjør hvilket energisystem

som er relevant. Den geografiske grensen skal omfatte et egnet, klart avgrenset geografisk område, for eksempel en bestemt region eller et storbyområde, for å unngå at det velges løsninger som ikke er optimale, fra prosjekt til prosjekt.

b) Integrert metode for etterspørsels- og forsyningsmuligheter

Nytte- og kostnadsanalysen skal ved hjelp av tilgjengelige data ta hensyn til alle relevante forsyningsressurser som er tilgjengelige innenfor systemet og den geografiske grensen, blant annet spillvarme fra anlegg for produksjon av elektrisk kraft, industrianlegg og fornybar energi, samt kjennetegnene ved og utviklingen av behovene for varme og kjøling.

c) Utarbeiding av et referansescenario

Formålet med referansescenarioet er å tjene som et referansepunkt som alternative scenarioer blir vurdert i forhold til.

d) Fastsettelse av alternative scenarioer

Alle relevante alternativer til referansescenarioet skal tas i betraktning. Scenarioer som av tekniske eller økonomiske årsaker eller på grunn av nasjonale regler eller tidsbegrensninger ikke er gjennomførbare, kan utelukkes på et tidlig stadium i nytte- og kostnadsanalysen dersom det er berettiget på grunnlag av nøyaktige, tydelige og veldokumenterte vurderinger.

Bare forsyningsmuligheter innenfor høyeffektiv kraftvarme, effektiv fjernvarme og fjernkjøling eller effektiv individuell oppvarming og kjøling bør tas i betraktning i nytte- og kostnadsanalysen som alternative scenarioer sammenlignet med referansescenarioet.

e) Metode for beregning av nytte- og kostnadsoverskudd

i) De samlede langsiktige kostnadene og fordelene ved forsyningsmuligheter innenfor oppvarming eller kjøling skal vurderes og sammenlignes.

ii) Kriteriet for evaluering skal være kriteriet om netto nåverdi.

iii) Tidshorisonten skal velges slik at alle relevante kostnader og fordeler i scenarioene er omfattet. For eksempel kan 25 år være en passende tidshorisont for et gassfyrt kraftverk, 30 år for et fjernvarmeanlegg eller 20 år for oppvarmingsutstyr som for eksempel kjeler.

f) Beregning av og prognoser for priser og andre antakelser om den økonomiske analysen

i) Medlemsstatene skal med henblikk på nytte- og kostnadsanalysene anslå prisene

på de viktigste inngående og utgående faktorene og diskonteringsrenten.

ii) Den diskonteringsrenten som brukes i den økonomiske analysen for å beregne netto nåverdi, skal velges i samsvar med europeiske eller nasjonale retningslinjer³⁷.

iii) Medlemsstatene skal benytte nasjonale, europeiske eller internasjonale prognoser for utviklingen av energipriser dersom det er hensiktsmessig i den nasjonale og/eller regionale/lokale konteksten.

iv) Prisene som brukes i den økonomiske analysen, skal gjenspeile de reelle samfunnsøkonomiske kostnadene og fordelene og bør omfatte eksterne kostnader, for eksempel miljø- og helsemessige virkninger, i den grad det er mulig, det vil si når en markedspris foreligger, eller når den allerede inngår i europeiske eller nasjonale regler.

g) Økonomisk analyse: Fortegnelse over virkninger

De økonomiske analysene skal ta hensyn til alle relevante økonomiske virkninger.

Medlemsstatene kan i beslutningsprosessen vurdere og ta hensyn til kostnader og energisparing som følge av økt fleksibilitet i energiforsyningen og av en mer optimal drift av elektrisitetsnettene, herunder kostnadsbesparelser og besparelser som følge av reduserte infrastrukturinvesteringer, i de analyserte scenarioene.

De kostnadene og fordelene som det tas hensyn til, skal omfatte minst følgende:

i) Fordeler

– Produksjonsverdien for forbrukeren (varme og elektrisk kraft).

– Eksterne fordeler som for eksempel miljø- og helsemessige fordeler, i den grad det er mulig.

ii) Kostnader

– Kapitalkostnader for anlegg og utstyr.

– Kapitalkostnader for tilknyttede energinett.

– Variable og faste driftskostnader.

– Energikostnader.

– Miljø- og helsemessige kostnader, i den grad det er mulig.

h) Følsomhetsanalyse

Det skal foretas en følsomhetsanalyse for å vurdere kostnadene og fordelene ved et prosjekt eller en gruppe prosjekter på grunnlag av

³⁷ Den nasjonale diskonteringsrenten som er valgt for økonomiske analyser, bør ta hensyn til data lagt fram av Den europeiske sentralbank.

forskjellige energipriser, diskonteringsrenter og andre variable faktorer som har vesentlig innvirkning på resultatet av beregningene.

Medlemsstatene skal utpeke vedkommende myndigheter som skal ha ansvar for å foreta nytte- og kostnadsanalyser i henhold til artikkel 14. Medlemsstatene kan kreve at vedkommende lokale, regionale og nasjonale myndigheter eller operatører av de enkelte anleggene foretar den økonomiske og finansielle analysen. De skal legge fram detaljerte metoder og antakelser i samsvar med dette vedlegget og utarbeide og offentliggjøre de framgangsmåtene som benyttes for økonomisk analyse.

Del 2

Prinsipper for gjennomføring av artikkel 14 nr. 5 og 7

Nytte- og kostnadsanalyser skal gi informasjon om formålet med tiltakene nevnt i artikkel 14 nr. 5 og 7.

Dersom det planlegges et anlegg som bare produserer elektrisk kraft, eller et anlegg uten varmegjenvinning, skal det gjøres en sammenligning av de planlagte anleggene eller den planlagte oppgraderingen og et tilsvarende anlegg som produserer samme mengde elektrisk kraft eller prosessvarme, men som gjenvinner spillvarmen og leverer varmen gjennom høyeffektiv kraftvarme og/eller nett for fjernvarme eller fjernkjøling.

Innenfor en gitt geografisk grense skal vurderingen ta hensyn til det planlagte anlegget og eventuelle eksisterende eller potensielle etterspørselspunkter etter varme som kan forsynes derfra, idet det tas hensyn til rasjonelle muligheter (f.eks. teknisk gjennomførbarhet og avstand).

Systemgrensen skal omfatte det planlagte anlegget og varmelaster, for eksempel bygning(er) og industriprosesser. Innenfor denne systemgrensen skal de samlede kostnadene ved levering av varme og elektrisitet fastsettes i begge tilfeller og sammenlignes.

Varmelaster skal omfatte eksisterende varmelast, som for eksempel et industrianlegg eller et eksisterende fjernvarmeanlegg, og i byområder også den varmelasten og de kostnadene som hadde forekommet dersom en gruppe bygninger eller en bydel var blitt forsynt med og/eller koplet til et nytt fjernvarmenett.

Nytte- og kostnadsanalysen skal bygge på en beskrivelse av det planlagte anlegget og det eller

de anleggene det sammenlignes med, og eventuelt omfatte elektrisk kapasitet og varmekapasitet, brenseltype, planlagt bruk samt antall planlagte driftstimer i året, beliggenhet og etterspørsel etter elektrisk kraft og varme.

I forbindelse med sammenligningen skal det tas hensyn til etterspørselen etter termisk energi og type oppvarming og kjøling som brukes av nærliggende etterspørselspunkter for varme. Sammenligningen skal omfatte infrastrukturkostnader for det planlagte anlegget og det anlegget det sammenlignes med.

Nytte- og kostnadsanalyser i henhold til artikkel 14 nr. 5 skal omfatte en økonomisk analyse med en finansiell analyse som viser de faktiske kontantstrømtransaksjonene som følger av investering i og drift av de enkelte anleggene.

Prosjekter med positivt nytte- og kostnadsresultat er dem der summen av de diskonterte fordelene i den økonomiske og finansielle analysen overstiger summen av diskonterte kostnader (nytte- og kostnadsoverskudd).

Medlemsstatene skal fastsette retningslinjer for metoden, antakelsene og tidshorisonten for den økonomiske analysen.

Medlemsstatene kan kreve at de foretakene som er ansvarlige for driften av termiske kraftverk, industriforetak, nett for fjernvarme eller fjernkjøling eller andre parter som er berørt av den fastsatte systemgrensen og den geografiske grensen, bidrar med opplysninger til bruk i vurderingen av kostnader og fordeler ved et bestemt anlegg.

Vedlegg X

Opprinnelsesgaranti for elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme

- a) Medlemsstatene skal treffe tiltak for å sikre at
 - i) opprinnelsesgarantien for elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme,
 - gjør det mulig for produsenter å dokumentere at den elektrisiteten de selger, er produsert fra høyeffektiv kraftvarme, og er utstedt for dette formålet på anmodning fra produsenten,
 - er nøyaktig, pålitelig og sikret mot svindel,
 - utstedes, overføres og annulleres elektronisk,
 - ii) den samme energienheten fra høyeffektiv kraftvarme skal medregnes bare én gang.
- b) Den opprinnelsesgarantien som er nevnt i artikkel 14 nr. 10, skal inneholde minst følgende opplysninger:

- i) Navn, beliggenhet, type og kapasitet (varmekapasitet og elektrisk kapasitet) for det anlegget der energien er produsert.
- ii) Dato og sted for produksjonen.
- iii) Den nedre brennverdien for det brenselet som er brukt til å produsere elektrisiteten.
- iv) Mengden og bruken av den varmen som er produsert sammen med elektrisiteten.
- v) Hvor mye elektrisitet fra høyeffektiv kraftvarme i samsvar med vedlegg II som garantien representerer.
- vi) Primærenergisparingen beregnet i samsvar med vedlegg II på grunnlag av de harmoniserte referanseverdiene for virkningsgrad angitt i vedlegg II bokstav f).
- vii) Nominell elektrisk og termisk virkningsgrad for anlegget.
- viii) Hvorvidt og i hvilken grad anlegget har dratt nytte av investeringsstøtte.
- ix) Hvorvidt og i hvilken grad energienheten på annen måte har dratt nytte av en nasjonal støtteordning, og type støtteordning.
- x) Hvilken dato anlegget ble satt i drift.
- xi) Utstedelsesdato, utstedelsesstat og et entydig identifikasjonsnummer.

Standardstørrelsen for en opprinnelsesgaranti skal være 1 MWh. Den skal gjelde for nettoproduksjon av elektrisitet målt på anleggsgrensen og eksportert til nettet.

Vedlegg XI

Energieffektivitetskriterier for regulering av energinett og for tariffer for elektrisitetsnett

1. Nettariffer skal gjenspeile de kostnadsbesparelsene i nettet som oppnås gjennom tiltak på etterspørselssiden, for laststyring og distribuert produksjon, herunder besparelser som følge av lavere leveringskostnader eller nettinvesteringer og en mer optimal drift av nettet.
2. Nettregulering og nettariffer skal ikke hindre nettoperatører eller forhandlere av energi i å stille systemtjenester til rådighet for laststyringstiltak, styring av etterspørsel og distribuert produksjon på organiserte markeder for elektrisk kraft, særlig
 - a) sluttkundens overføring av last fra periode med toppbelastning til periode med lav belastning, idet det tas hensyn til tilgangen på fornybar energi, energi fra kraftvarme og distribuert produksjon,
 - b) energisparing som følge av etterspørselsfleksibilitet fra spredte forbrukere gjennom energiaggregatorer,

- c) redusert etterspørsel som følge av energieffektivitetstiltak som gjennomføres av leverandører av energitjenester, herunder foretak som leverer energitjenester,
- d) tilkopling og utsendelse fra produksjonskilder med lavere spenningsnivåer,
- e) tilkopling av produksjonskilder fra en plass som ligger nærmere forbruket, og
- f) lagring av energi.

I forbindelse med denne bestemmelse skal termen «organiserte markeder for elektrisk kraft» omfatte de såkalte OTC-markedene (over-the-counter markets) og kraftbørser for handel med energi, kapasitet, balanse- og tilleggstjenester i alle tidsrammer, herunder markeder for terminhandel, dagen-før-markeder og intradagmarkeder.

3. Nettariffer eller tariffer på detaljnivå kan støtte dynamisk prissetting for sluttkundens tiltak for etterspørselsfleksibilitet, for eksempel
 - a) tidsdifferensierte tariffer,
 - b) pris i kritiske perioder med toppbelastning,
 - c) sanntidsprising og
 - d) rabatter i perioder med toppbelastning.

Vedlegg XII

Energieffektivitetskrav til operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett

Operatører av transmisjonsnett og operatører av distribusjonsnett skal

- a) utarbeide og offentliggjøre sine standardregler for hvordan kostnadene for teknisk tilpasning skal bæres og fordeles, for eksempel nettilkoplinger og nettførsterkninger, forbedret drift av nettet og regler for hvordan nettkodene skal gjennomføres uten forskjellsbehandling, noe som er nødvendig for å kunne integrere nye produsenter som leverer elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme til samkjøringsnettet,
- b) gi alle nye produsenter av elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme som ønsker å bli tilkopledd nettet, fullstendige og nødvendige opplysninger, blant annet
 - i) et omfattende og detaljert overslag over kostnadene i forbindelse med tilkoplingen,
 - ii) en rimelig og presis tidsplan for mottak og behandling av søknader om nettilkopling,
 - iii) en rimelig, veiledende tidsplan for alle foreslåtte nettilkoplinger. Hele prosessen for å bli koplet til nettet bør ikke ta mer enn 24 måneder, idet det tas hensyn til hva som er

praktisk mulig og ikke medfører forskjellsbehandling,

- c) stille til rådighet standardiserte og forenklede framgangsmåter for å forenkle nettilkoplingen for desentraliserte produsenter av høyeffektiv kraftvarme.

Standardreglene nevnt i bokstav a) skal bygge på objektive og oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling, idet det særlig er tatt hensyn til alle kostnader og fordeler knyttet til disse produsentenes nettilkopling. De kan gi mulighet for forskjellige typer tilkoplinger.

Vedlegg XIII

Kontrakter om energiytelse med offentlig sektor eller i tilhørende anbudsgrunnlag skal inneholde minst følgende:

- En klar og oversiktlig liste over de effektivitetstiltakene som skal gjennomføres, eller de effektivitetsresultatene som skal oppnås.
- Garantert sparing som kan oppnås ved gjennomføring av tiltakene i kontrakten.
- Kontraktens varighet og delmål, vilkår og oppsigelsesfrist.
- En klar og oversiktlig liste over forpliktelsene til hver avtalepart.
- Referansedato(er) for å fastsette oppnådd sparing.
- En klar og oversiktlig liste over hvilke skritt som skal tas for å gjennomføre et tiltak eller en tiltakspakke og dersom det er relevant, tilhørende kostnader.
- Forpliktelsen til å gjennomføre samtlige tiltak i kontrakten og dokumentasjon på alle endringer som er gjort i løpet av prosjektet.
- Regler for innføring av tilsvarende krav i underleverandøravtaler med tredjemann.
- En klar og oversiktlig angivelse av økonomiske virkninger av prosjektet og fordelingen av begge partenes andel i de oppnådde økonomiske besparelsene (det vil si godtgjøring til tjenesteyteren).
- Klare og oversiktlige bestemmelser om måling og verifisering av de realiserte garanterte besparelsene, kvalitetskontroller og garantier.
- Bestemmelser som klargjør håndteringen av endrede rammevilkår som påvirker innholdet i og resultatet av kontrakten (det vil si endrede energipriser, intensiteten i bruken av et anlegg).
- Nærmere opplysninger om forpliktelser for hver av avtalepartene og om sanksjoner ved overtredelse.

Vedlegg XIV

Generelle rammer for rapportering

Del 1

Generell ramme for årsrapporter

De årsrapportene som er nevnt i artikkel 24 nr. 1, utgjør et grunnlag for overvåking av de framskrittene som er gjort med hensyn til de nasjonale målene for 2020. Medlemsstatene skal sikre at rapportene inneholder minst følgende opplysninger:

- a) Et overslag over følgende indikatorer i året før siste år (år $X^{38} - 2$):
 - i) Forbruk av primærenergi.
 - ii) Samlet endelig sluttforbruk av energi.
 - iii) Endelig sluttforbruk av energi etter sektor.
 - Industri.
 - Transport (inndeling i passasjer- og godstransport, dersom disse opplysningene er tilgjengelige).
 - Husholdninger.
 - Tjenester.
 - iv) Bruttoprodukt per sektor.
 - Industri.
 - Tjenester.
 - v) Disponibel inntekt i husholdninger.
 - vi) Bruttonasjonalprodukt (BNP).
 - vii) Produksjon av elektrisitet fra termisk kraftproduksjon.
 - viii) Produksjon av elektrisitet fra kraftvarme.
 - ix) Varme produsert ved termisk kraftproduksjon.
 - x) Varmeproduksjon fra kraftvarmeverk, herunder industrispillvarme.
 - xi) Forbruk av brensel til termisk kraftproduksjon.
 - xii) Passasjerkilometer (pkm), dersom disse opplysningene er tilgjengelige.
 - xiii) Tonnkilometer (tkm), dersom disse opplysningene er tilgjengelige.
 - xiv) Kombinert transportkilometer (pkm + tkm), dersom xii) og xiii) ikke foreligger.
 - xv) Befolkning.

I sektorer der energiforbruket er stabilt eller økende, skal medlemsstatene analysere årsakene til dette og vedlegge sin vurdering sammen med overslagene.

Den andre rapporten og etterfølgende rapporter skal også omfatte bokstav b)-e) nedenfor.

- b) Ajourførte opplysninger om større lovgivningsmessige og ikke-lovgivningsmessige tiltak gjennomført i det foregående året som

³⁸ X = innværende år.

bidrar til de overordnede nasjonale målene for energieffektivitet for 2020.

- c) Det samlede gulvarealet i bygninger med et samlet bruksareal på mer enn 500 m², og på mer enn 250 m² fra og med 9. juli 2015, som eies og benyttes av sentralforvaltningen i medlemsstatene, og som 1. januar i det året rapporten skal sendes inn, ikke oppfyller kravene til energiytelse nevnt i artikkel 5 nr. 1.
- d) Det samlede gulvarealet i oppvarmede og/eller avkjølte bygninger som eies og benyttes av sentralforvaltningen i medlemsstatene, og som ble renoverert det foregående året som nevnt i artikkel 5 nr. 1, eller den mengden energisparing i slike bygninger som eies og benyttes av sentralforvaltningen i henhold til artikkel 5 nr. 6.
- e) Energisparing som er oppnådd gjennom de nasjonale ordningene for energieffektivitetsforpliktelser nevnt i artikkel 7 nr. 1, eller de alternative tiltakene som er vedtatt i henhold til artikkel 7 nr. 9.

Den første rapporten skal også inneholde det nasjonale målet nevnt i artikkel 3 nr. 1.

I de årsrapportene som er nevnt i artikkel 24 nr. 1, kan medlemsstatene også tilføye ytterligere nasjonale mål. De kan særlig være knyttet til de statistiske indikatorene som er beskrevet i denne del bokstav a), eller kombinasjoner av disse, som primær eller endelig energiintensitet eller sektorvis energiintensitet.

Del 2

Generell ramme for nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet

Nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet nevnt i artikkel 24 nr. 2 danner rammen for utviklingen av nasjonale energieffektivitetsstrategier.

De nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet skal omfatte betydelige tiltak for energieffektivisering og forventet/oppnådd energisparing, herunder innen forsyning, overføring og distribusjon av energi samt sluttbruk av energi. Medlemsstatene skal sikre at nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet inneholder minst følgende opplysninger:

- 1. Mål og strategier
 - Det veiledende nasjonale målet for energieffektivitet for 2020 i henhold til artikkel 3 nr. 1.
 - Det nasjonale veiledende målet for energisparing i henhold til artikkel 4 nr. 1 i direktiv 2006/32/EF.

- Andre eksisterende mål for energieffektivitet som omfatter hele økonomien eller bestemte sektorer.

2. Tiltak og energisparing

De nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet skal inneholde opplysninger om tiltak som er vedtatt eller forventes vedtatt med tanke på gjennomføring av de viktigste elementene i dette direktiv og deres tilhørende sparing.

a) Primærenergisparing

De nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet skal inneholde en liste over betydelige tiltak og handlinger for å oppnå primærenergisparing i alle sektorer av økonomien. For hvert tiltak eller hver pakke med tiltak/handlinger skal det legges fram overslag over forventet sparing for 2020 og sparing som er oppnådd ved tidspunktet for rapportering.

Dersom det er mulig, skal det legges fram opplysninger om andre virkninger/fordeler ved disse tiltakene (reduksjon av klimagassutslippene, bedre luftkvalitet, nye arbeidsplasser osv.) og budsjettet for gjennomføringen.

b) Endelig energisparing

Første og annen nasjonale handlingsplan for energieffektivitet skal omfatte resultatene for oppfyllelse av målet for endelig energisparing fastsatt i artikkel 4 nr. 1 og 2 i direktiv 2006/32/EF. Dersom beregningen/vurderingen av sparingen per tiltak ikke er tilgjengelig, skal energisparing på sektornivå angis som følge av (en kombinasjon av) tiltak.

Første og annen nasjonale handlingsplan for energieffektivitet skal også omfatte den målingen og/eller beregningsmetoden som benyttes for å beregne energisparing. Dersom «anbefalt metode»³⁹ benyttes, bør den nasjonale handlingsplanen for energieffektivitet inneholde henvisninger til denne.

3. Særskilte opplysninger i tilknytning til dette direktiv

3.1. Offentlige organer (artikkel 5)

Nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet skal omfatte en liste over offentlige organer som har utviklet en energi-

³⁹ Anbefalinger om målings- og verifiseringsmetoder innenfor rammen av direktiv 2006/32/EF om effektiv sluttbruk av energi og energitjenester.

effektivitetsplan i samsvar med artikkel 5 nr. 7.

3.2. Energieffektivitetsforpliktelser (artikkel 7)

Nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet skal inneholde de nasjonale koeffisientene som er valgt i samsvar med vedlegg IV.

Den første nasjonale handlingsplanen for energieffektivitet skal inneholde en kort beskrivelse av den nasjonale ordningen nevnt i artikkel 7 nr. 1 eller de alternative tiltakene som er vedtatt i henhold til artikkel 7 nr. 9.

3.3. Energirevisjon og energistyringssystemer (artikkel 8)

Nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet skal omfatte

- antall energirevisjoner utført i den foregående perioden,
- antall energirevisjoner utført i store foretak i den foregående perioden,
- antall store foretak på deres territorium, med angivelse av det antallet som er omfattet av artikkel 8 nr. 5.

3.4. Fremming av effektiv oppvarming og kjøling (artikkel 14)

Nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet skal inneholde en vurdering av de framskrittene som er gjort når det gjelder å gjennomføre den omfattende vurderingen nevnt i artikkel 14 nr. 1.

3.5. Overføring og distribusjon av energi (artikkel 15)

Den første nasjonale handlingsplanen for energieffektivitet og de etterfølgende

rapportene som deretter skal sendes inn hvert tiende år, skal omfatte den vurderingen som er foretatt, de tiltakene og investeringer som er bestemt for å utnytte potensialet for energieffektivitet innenfor gass- og elektrisitetsinfrastruktur som nevnt i artikkel 15 nr. 2.

3.6. Medlemsstatene skal som en del av sine nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet rapportere om de tiltakene som er truffet for å gjøre det mulig å utvikle laststyring i henhold til artikkel 15.

3.7. Tilgjengelige ordninger for kvalifisering, akkreditering og sertifisering (artikkel 16)

Nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet skal inneholde opplysninger om tilgjengelige kvalifiserings-, akkrediterings- og sertifiseringsordninger eller tilsvarende kvalifiseringsordninger for leverandører av energitjenester, energirevisjoner og tiltak for energieffektivisering.

3.8. Energitjenester (artikkel 18)

Nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet skal omfatte en lenke til et nettsted der listen over eller grensesnittet med leverandører av energitjenester som nevnt i artikkel 18 nr. 1 bokstav c), finnes.

3.9. Andre tiltak for å fremme energieffektivitet (artikkel 19)

Den første nasjonale handlingsplanen for energieffektivitet skal inneholde en liste over de tiltakene som er nevnt i artikkel 19 nr. 1.

Vedlegg XV

Sammenligningstabell

Direktiv 2004/8/EF	Dette direktiv
Artikkel 1	Artikkel 1 nr. 1
Artikkel 2	Artikkel 1 nr. 1
Artikkel 3 bokstav a)	Artikkel 2 nr. 30
Artikkel 3 bokstav b)	Artikkel 2 nr. 32
Artikkel 3 bokstav c)	Artikkel 2 nr. 31
Artikkel 3 bokstav d)	Artikkel 2 nr. 33
Artikkel 3 bokstav e) og f)	–
Artikkel 3 bokstav g)	Artikkel 2 nr. 35
Artikkel 3 bokstav h)	–

Direktiv 2004/8/EF	Dette direktiv
Artikkel 3 bokstav i)	Artikkel 2 nr. 34
Artikkel 3 bokstav j)	–
Artikkel 3 bokstav k)	Artikkel 2 nr. 36
Artikkel 3 bokstav l)	Artikkel 2 nr. 37
Artikkel 3 bokstav m)	Artikkel 2 nr. 39
Artikkel 3 bokstav n)	Artikkel 2 nr. 38
Artikkel 3 bokstav o)	–
–	Artikkel 2 nr. 40–44
Artikkel 4 nr. 1	Vedlegg II bokstav f) første underpunkt
Artikkel 4 nr. 2	Artikkel 14 nr. 10 annet ledd
Artikkel 4 nr. 3	–
Artikkel 5	Artikkel 14 nr. 10 første ledd og vedlegg X
Artikkel 6	Artikkel 14 nr. 1 og 3, vedlegg VIII og IX
Artikkel 7 nr. 1	Artikkel 14 nr. 11
Artikkel 7 nr. 2 og 3	–
Artikkel 8	Artikkel 15 nr. 5
–	Artikkel 15 nr. 6–9
Artikkel 9	–
Artikkel 10 nr. 1 og 2	Artikkel 14 nr. 1, artikkel 24 nr. 2, vedlegg XIV del 2
Artikkel 10 nr. 3	Artikkel 24 nr. 6
Artikkel 11	Artikkel 24 nr. 3
–	Artikkel 24 nr. 5
Artikkel 12 nr. 1 og 3	–
Artikkel 12 nr. 2	Vedlegg II bokstav c)
Artikkel 13	Artikkel 22 nr. 2
Artikkel 14	–
Artikkel 15	Artikkel 28
Artikkel 16	–
Artikkel 17	Artikkel 29
Artikkel 18	Artikkel 30
Vedlegg I	Vedlegg I del II
Vedlegg II	Vedlegg I del I og del II siste ledd
Vedlegg III	Vedlegg II
Vedlegg IV	Vedlegg VIII
–	Vedlegg IX

Direktiv 2006/32/EF	Dette direktiv
Artikkel 1	Artikkel 1 nr. 1
Artikkel 2	Artikkel 1 nr. 1
Artikkel 3 bokstav a)	Artikkel 2 nr. 1
Artikkel 3 bokstav b)	Artikkel 2 nr. 4
Artikkel 3 bokstav c)	Artikkel 2 nr. 6
Artikkel 3 bokstav d)	Artikkel 2 nr. 5
–	Artikkel 2 nr. 2 og 3
Artikkel 3 bokstav e)	Artikkel 2 nr. 7
Artikkel 3 bokstav f)–i)	–
–	Artikkel 2 nr. 8–19
Artikkel 3 bokstav j)	Artikkel 2 nr. 27
–	Artikkel 2 nr. 28
Artikkel 3 bokstav k)	–
Artikkel 3 bokstav l)	Artikkel 2 nr. 25
–	Artikkel 2 nr. 26
Artikkel 3 bokstav m)	–
Artikkel 3 bokstav n)	Artikkel 2 nr. 23
Artikkel 3 bokstav o)	Artikkel 2 nr. 20
Artikkel 3 bokstav p)	Artikkel 2 nr. 21
Artikkel 3 bokstav q)	Artikkel 2 nr. 22
Artikkel 3 bokstav r) og (s)	–
–	Artikkel 2 nr. 24, 29, 44 og 45
–	Artikkel 3
–	Artikkel 4
Artikkel 4	–
Artikkel 5	Artikkel 5 og 6
Artikkel 6 nr. 1 bokstav a)	Artikkel 7 nr. 8 bokstav a) og b)
Artikkel 6 nr. 1 bokstav b)	Artikkel 18 nr. 3
Artikkel 6 nr. 2	Artikkel 7 nr. 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11 og 12
–	Artikkel 7 nr. 2 og 3
Artikkel 6 nr. 3	Artikkel 18 nr. 2 bokstav b) og c)
Artikkel 6 nr. 5	–
Artikkel 7	Artikkel 17
Artikkel 8	Artikkel 16 nr. 1
–	Artikkel 16 nr. 2 og 3

Direktiv 2006/32/EF	Dette direktiv
Artikkel 9 nr. 1	Artikkel 19
Artikkel 9 nr. 2	Artikkel 18 nr. 1 bokstav d) i)
–	Artikkel 18 nr. 1 bokstav a), b), c), d) ii) og bokstav e)
Artikkel 10 nr. 1	Artikkel 15 nr. 4
Artikkel 10 nr. 2	Artikkel 15 nr. 3
–	Artikkel 15 nr. 7–9
Artikkel 11	Artikkel 20
Artikkel 12 nr. 1	Artikkel 8 nr. 1
Artikkel 12 nr. 2	–
–	Artikkel 8 nr. 2–7
Artikkel 12 nr. 3	–
Artikkel 13 nr. 1	Artikkel 9
Artikkel 13 nr. 2	Artikkel 10 og vedlegg VII nr. 1.1
Artikkel 13 nr. 3	Vedlegg VII nr. 1.2 og 1.3
–	Artikkel 11
–	Artikkel 12
–	Artikkel 13
–	Artikkel 15 nr. 1 og 2
–	Artikkel 18 nr. 2 bokstav a) og d)
–	Artikkel 21
Artikkel 14 nr. 1 og 2	Artikkel 24 nr. 1 og 2
Artikkel 14 nr. 3	–
Artikkel 14 nr. 4 og 5	Artikkel 24 nr. 3
–	Artikkel 24 nr. 4 og 7–11
–	Artikkel 22 nr. 1
Artikkel 15 nr. 1	Artikkel 22 nr. 2
Artikkel 15 nr. 2–4	–
–	Artikkel 23
–	Artikkel 25
Artikkel 16	Artikkel 26
Artikkel 17	Artikkel 27
Artikkel 18	Artikkel 28
Artikkel 19	Artikkel 29
Artikkel 20	Artikkel 30
Vedlegg I	–

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU
og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet

Direktiv 2006/32/EF	Dette direktiv
Vedlegg II	Vedlegg IV
Vedlegg III	–
Vedlegg IV	–
Vedlegg V	–
Vedlegg VI	Vedlegg III
–	Vedlegg V
–	Vedlegg VI
–	Vedlegg VII
–	Vedlegg XI
–	Vedlegg XII
–	Vedlegg XIII
–	Vedlegg XIV
–	Vedlegg XV

Vedlegg 3

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2002 av 11. desember 2018 om endring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 194 nr. 2, under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité¹,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen²,

etter den ordinære regelverksprosedyren³ og ut fra følgende betraktninger:

1) Måtehold i energibehovet er en av de fem dimensjonene i energiunionsstrategien som ble fastsatt i kommisjonsmeldingen av 25. februar 2015 med tittelen «A Framework Strategy for a Resilient Energy Union with a Forward-Looking Climate Change Policy». Forbedring av energieffektiviteten i hele energikjeden, inkludert produksjon, overføring, distribusjon og sluttbruk av energi, vil være gunstig for miljøet, forbedre luftkvaliteten og folkehelsen, redusere klimagassutslippene, forbedre energisikkerheten ved å redusere avhengigheten av energiimport fra land utenfor Unionen, redusere energikostnadene for husholdninger og foretak, bidra til å avhjelpe energifattigdom og føre til økt konkurranseevne, flere arbeidsplasser og økt økonomisk aktivitet i hele økonomien, og dermed forbedre livskvaliteten for borgerne. Dette er i tråd med Unionens forpliktelser innenfor rammen av energiunionen og den globale klimadagsordenen opprettet i Parisavtalen av 2015 om klimaendring etter den 21. partskonferan-

sen under De forente nasjoners ramme-konvensjon om klimaendring⁴ (heretter kalt «Parisavtalen»), der partene forpliktet seg til å holde økningen i den globale gjennomsnittstemperaturen på godt under 2 °C sammenlignet med førindustrielt nivå og tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 °C sammenlignet med førindustrielt nivå.

2) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU⁵ er et steg i retningen mot energiunionen, der energieffektivitet skal behandles som en energikilde i seg selv. Det bør tas hensyn til prinsippet om «energieffektivitet først» når nye regler for forsyningssiden og andre politikkområder fastsettes. Kommisjonen bør sikre at energieffektivitet og etterspørselsfleksibilitet kan konkurrere på like vilkår med produksjonskapasiteten. Energieffektivitet må tas i betraktning når det treffes beslutninger om planlegging av energisystemet eller om finansiering. Energieffektivisering må gjennomføres når det er mer kostnadseffektivt enn tilsvarende løsninger på forsyningssiden. Dette bør bidra til muligheten til å utnytte de mange fordelene ved energieffektivitet for Unionen, særlig for borgere og foretak.

3) Energieffektivitet bør anerkjennes som en avgjørende faktor og prioriteres ved framtidige beslutninger om investeringer i Unionens energiinfrastruktur.

4) For å oppnå et ambisiøst energieffektivitetsmål er det nødvendig å rydde hindringer av veien for å gjøre det lettere å investere i energieffektivitetstiltak. Et steg i den retningen er Eurostats presisering av 19. september 2017 om hvordan kontrakter om energiytelse skal bokføres i nasjonalregnskaper, noe som

¹ EUT C 246 av 28.7.2017, s. 42.

² EUT C 342 av 12.10.2017, s. 119.

³ Europaparlamentets holdning av 13. november 2018 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 4. desember 2018.

⁴ EUT L 282 av 19.10.2016, s. 4.

⁵ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og om oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1).

fjerner usikkerhet og letter bruken av slike kontrakter.

- 5) Det europeiske råd støttet 23. og 24. oktober 2014 et energieffektivitetsmål på 27 % for 2030 på unionsplan, som skal gjennomgås på nytt innen 2020 med sikte på et mål på 30 % på unionsplan. I sin resolusjon av 15. desember 2015 med tittelen «Towards a European Energy Union» oppfordret Europaparlamentet Kommisjonen dessuten til å vurdere om et energieffektivitetsmål på 40 % er gjennomførbart innenfor den samme fristen. Direktiv 2012/27/EU bør derfor endres for å tilpasse det til 2030-perspektivet.
- 6) Unionens behov for å nå sine energieffektivitetsmål på unionsplan, uttrykt i forbruket av primærenergi og/eller sluttforbruket av energi, bør angis tydelig i form av et mål på minst 32,5 % for 2030. Prognoser fra 2007 viste et forbruk av primærenergi i 2030 på 1 887 millioner tonn oljeekvivalenter (Mtoe) og et sluttforbruk av energi på 1 416 Mtoe. En reduksjon på 32,5 % gir henholdsvis 1 273 Mtoe og 956 Mtoe i 2030. Dette målet, som er av samme art som Unionens mål for 2020, bør vurderes av Kommisjonen med henblikk på å oppjustere det senest i 2023 ved betydelige kostnadsreduksjoner eller, dersom det er nødvendig, for å oppfylle Unionens internasjonale forpliktelser i forbindelse med avkarbonisering. Det finnes ingen bindende mål på medlemsstatsplan i 2020- og 2030-perspektivene, og medlemsstatenes frihet til å fastsette sine nasjonale bidrag basert enten på primærenergiforbruket eller sluttforbruket av energi, primærenergisparing eller endelig energisparing, eller energiintensitet, bør fortsatt ikke begrenses. Medlemsstatene bør fastsette sine veiledende nasjonale energieffektivitetsbidrag og ta hensyn til at Unionens energiforbruk for 2030 skal være høyst 1 273 Mtoe primærenergi og/eller høyst 956 Mtoe sluttenergi. Dette betyr at forbruket av primærenergi i Unionen bør reduseres med 26 %, og sluttforbruket av energi bør reduseres med 20 % sammenlignet med nivåene i 2005. En regelmessig vurdering av framdriften i retning mot å nå Unionens mål for 2030 er nødvendig, og er fastsatt i europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1999⁶.
- 7) Energisystemenes driftseffektivitet blir til enhver tid påvirket av om det er mulig å mate energi inn i nettet fra forskjellige kilder, med forskjellige grader av tregghet og oppstartstider, på en uhindret og fleksibel måte. En forbedring av denne effektiviteten vil gjøre det mulig å utnytte fornybar energi bedre.

- 8) Forbedring av energieffektiviteten kan bidra til økt økonomisk vekst. Medlemsstatene og Unionen bør ha som mål å redusere energiforbruket uansett nivået av økonomisk vekst.
- 9) Medlemsstatenes forpliktelse til å opprette langsiktige strategier for å mobilisere investeringer i og lette renovering av den nasjonale bygningsmassen og underrette Kommisjonen om disse strategiene, fjernes fra direktiv 2012/27/EU og legges til europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/31/EU⁷ dersom denne forpliktelsen passer inn i de langsiktige planene for nesten nullenergibygninger (NZEB – nearly zero-energy building) og avkarbonisering av bygninger.
- 10) I lys av klima- og energirammen for 2030 bør energisparingsforpliktelsen fastsatt i direktiv 2012/27/EU forlenges ut over 2020. Denne forlengelsen vil skape økt stabilitet for investorer og dermed oppmuntre til langsiktige investeringer og langsiktige energieffektivitetstiltak, for eksempel totalrenovering av bygninger med det langsiktige målet å lette en kostnadseffektiv ombygging av eksisterende bygninger til nesten nullenergibygninger. Energisparingsforpliktelsen spiller en viktig rolle når det gjelder å skape lokal vekst og lokale arbeidsplasser, og bør opprettholdes for å sikre at Unionen kan nå sine energi- og klimamål ved å skape ytterligere muligheter, og for å bryte forbindelsen mellom energiforbruk og vekst. Samarbeid med privat sektor er viktig for å vurdere på hvilke vilkår det kan åpnes opp for private investeringer i energieffektivitetsprosjekter, og for å utvikle nye inntektsmodeller for innovasjon på energieffektivitetsområdet.
- 11) Energieffektivitetstiltak har også en positiv virkning på luftkvaliteten, ettersom mer energieffektive bygninger bidrar til å redusere etterspørselen etter brensel til oppvarming, inkludert fast brensel til oppvarming. Energi-

⁶ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1999 av 11. desember 2018 om styringen av energiunionen og klimatiltakene, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, rådsdirektiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652, og om oppheving av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 av 21.12.2018, s. 1).

⁷ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/31/EU av 19. mai 2010 om bygningers energiytelse (EUT L 153 av 18.6.2010, s. 13).

effektivitetstiltak bidrar derfor til å forbedre luftkvaliteten innendørs og utendørs og bidrar på en kostnadseffektiv måte til oppnåelse av målene for Unionens luftkvalitetspolitikk, som fastsatt særlig i europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/2284⁸.

- 12) Medlemsstatene er forpliktet til å oppnå kumulativ energisparing ved sluttbruk for hele forpliktelsesperioden 2021–2030, tilsvarende ny årlig sparing på minst 0,8 % av sluttforbruket av energi. Dette kravet kan oppfylles gjennom nye politiske tiltak som treffes i den nye forpliktelsesperioden fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030, eller gjennom nye enkelttiltak som følge av politiske tiltak truffet i eller før forrige periode, forutsatt at enkelttiltakene som fører til energisparing, innføres i den nye perioden. For dette formålet bør medlemsstatene kunne benytte en ordning for energieffektivitetsforpliktelser, alternative politiske tiltak eller begge deler. Dessuten bør det tilbys ulike alternativer, blant annet at energi som brukes i transport, helt eller delvis skal tas med i beregningsgrunnlaget, for å gi medlemsstatene fleksibilitet med hensyn til hvordan de beregner mengden av sin energisparing, samtidig som det sikres at påkrevd kumulativ energisparing ved sluttbruk tilsvarende ny årlig sparing på minst 0,8 % oppnås.
- 13) Det vil imidlertid være urimelig å pålegge Kypros og Malta et slikt krav. Energimarkedet i disse små øymedlemsstatene har særlige kjennetegn som i vesentlig grad begrenser omfanget av tiltak som er tilgjengelige for å oppfylle energisparingsforpliktelsen, for eksempel forekomsten av en enkelt leverandør av elektrisk kraft, mangel på naturgassnett og fjernvarme- og fjernkjølingsanlegg, samt den begrensede størrelsen på oljedistribusjonsselskaper. Disse særlige kjennetegnene forsterkes av energimarkedenes begrensede størrelse i disse medlemsstatene. Kypros og Malta bør derfor bare være forpliktet til å oppnå kumulativ energisparing ved sluttbruk tilsvarende ny sparing på 0,24 % av sluttforbruket av energi i perioden 2021–2030.
- 14) Når medlemsstatene bruker en forpliktelsesordning, bør de utpeke pliktige parter blant energidistributører, foretak som selger energi på detaljstnivå og distributører eller forhand-

lere av drivstoff for transport på grunnlag av objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Utpekingen eller unntaket fra utpeking av visse kategorier av slike distributører eller detaljister bør ikke anses som uforenlig med prinsippet om ikke-diskriminering. Medlemsstatene kan derfor velge om slike distributører eller detaljister eller bare visse kategorier av disse skal utpekes til pliktige parter.

- 15) Medlemsstatenes tiltak for energieffektivisering i transportsektoren kan medregnes for å oppfylle deres energisparingsforpliktelse ved sluttbruk. Slike tiltak omfatter strategier som blant annet er beregnet på å fremme mer effektive kjøretøyer, en overgang til andre transportformer som sykling, gange og kollektivtransport, eller mobilitet og byplanlegging som reduserer behovet for transport. I tillegg kan ordninger som framskynder innføringen av nye, mer effektive kjøretøyer, eller strategier som fremmer en overgang til mer effektivt drivstoff som reduserer energiforbruket per kilometer, også medregnes, forutsatt at de oppfyller reglene om vesentlighet og addisjonalitet fastsatt i vedlegg V til direktiv 2012/27/EU, som endret ved dette direktivet. Slike tiltak bør, dersom det er relevant, være i samsvar med medlemsstatenes nasjonale politiske rammer som er opprettet i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/94/EU⁹.
- 16) Tiltak som medlemsstatene treffer i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/842¹⁰, og som fører til energieffektivisering som kan verifiseres, måles eller beregnes, kan anses som en kostnadseffektiv måte for medlemsstatene å oppfylle sin energisparingsforpliktelse på i henhold til direktiv 2012/27/EU, som endret ved dette direktivet.
- 17) Som et alternativ til å kreve at de pliktige partene oppnår den mengden kumulativ energisparing ved sluttbruk som kreves i henhold til artikkel 7 nr. 1 i direktiv 2012/27/EU, som endret ved dette direktivet, bør det være mulig for medlemsstatene i deres forpliktelsesordninger å tillate eller kreve at de pliktige

⁸ Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2016/2284 av 14. desember 2016 om reduksjon av nasjonale utslipp av visse luftforurensende stoffer, om endring av direktiv 2003/35/EF og om oppheving av direktiv 2001/81/EF (EUT L 344 av 17.12.2016, s. 1).

⁹ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/94/EU av 22. oktober 2014 om utbygging av en infrastruktur for alternativt drivstoff (EUT L 307 av 28.10.2014, s. 1).

¹⁰ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/842 av 30. mai 2018 om medlemsstatenes bindende årlige reduksjoner av klimagassutslipp i tidsrommet 2021–2030 som bidrag til klimatiltak for å oppfylle forpliktelsene i henhold til Paris-avtalen, og om endring av forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 156 av 19.6.2018, s. 26).

partene bidrar til et nasjonalt energieffektivitetsfond.

- 18) Uten at det berører artikkel 7 nr. 4 og 5 som endret ved dette direktivet, bør medlemsstatene og de pliktige partene benytte alle tilgjengelige midler og teknologier for å oppnå den kumulative energisparingen ved sluttbruk som kreves, blant annet ved å fremme bærekraftige teknologier i effektive fjernvarme- og fjernkjølingsanlegg, effektiv infrastruktur for varme og kjøling og energirevisjoner eller tilsvarende energistyringssystemer, forutsatt at den angitte energisparingen oppfyller kravene fastsatt i artikkel 7 i vedlegg V til direktiv 2012/27/EU, som endret ved dette direktivet. Medlemsstatene bør etterstrebe en høy grad av fleksibilitet i forbindelse med utformingen og gjennomføringen av alternative politiske tiltak.
- 19) Langsiktige energieffektivitetstiltak vil fortsette å føre til energisparing etter 2020, men for å bidra til Unionens energieffektivitetsmål for 2030 bør disse tiltakene føre til ny sparing etter 2020. På den andre siden bør energisparing som er oppnådd etter 31. desember 2020, ikke medregnes i kumulativ energisparing ved sluttbruk som kreves for perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2020.
- 20) Ny sparing bør komme i tillegg til vanlige tiltak («business as usual»), slik at sparing som ville ha skjedd under alle omstendigheter, ikke skal medregnes i oppnåelsen av kravene til energisparing. For å beregne virkningen av de innførte tiltakene bør bare nettosparing, målt som endringen i energiforbruket som kan henføres direkte til det aktuelle energieffektivitetstiltaket, medregnes. For å beregne nettosparingen bør medlemsstatene fastsette et referansescenario for hvordan situasjonen vil utvikle seg uten det aktuelle tiltaket. Det aktuelle politiske tiltaket bør vurderes mot dette referansescenariot. Medlemsstatene bør ta hensyn til at det i samme tidsrom kan bli gjennomført andre politiske tiltak, som også kan påvirke mengden energisparing, slik at ikke alle endringer som er observert siden innføringen av et bestemt politisk tiltak som skal vurderes, kan tilskrives utelukkende det politiske tiltaket. For å sikre at kravet til vesentlighet oppfylles, bør den pliktige, deltakende eller bemyndigede partens tiltak faktisk bidra til at den angitte energisparingen oppnås.
- 21) Det er, når det er relevant, viktig å vurdere alle ledd i energikjeden i beregningen av energi-

sparing, for å øke potensialet for energisparing ved overføring og distribusjon av elektrisk kraft.

- 22) Effektiv vannforvaltning kan bidra i vesentlig grad til energisparing. Vann- og avløpssektoren står for 3,5 % av elektrisitetsforbruket i Unionen, og denne andelen forventes å øke. Samtidig står vannlekkasjer for 24 % av det totale vannforbruket i Unionen, og energisektoren er den største forbrukeren av vann med 44 % av forbruket. Potensialet for energisparing gjennom bruk av smarte teknologier og prosesser bør undersøkes grundig.
- 23) I samsvar med artikkel 9 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte bør Unionens energieffektivitetspolitikk være inkluderende og bør derfor sikre at forbrukere som er rammet av energifattigdom, har tilgang til energieffektivitetstiltak. Forbedringer av bygningers energieffektivitet bør særlig komme sårbare husholdninger til gode, inkludert husholdninger som er rammet av energifattigdom, og eventuelt personer som bor i sosialboliger. Medlemsstatene kan allerede kreve at de pliktige partene inkluderer sosiale mål i energisparingstiltak i forbindelse med energifattigdom, og denne muligheten bør utvides til også å omfatte alternative politiske tiltak og nasjonale energieffektivitetsfond, og bør endres til en forpliktelse, samtidig som medlemsstatene får beholde full fleksibilitet med hensyn til deres størrelse, virkeområde og innhold. Deres en ordning for energieffektivitetsforpliktelser ikke tillater tiltak knyttet til individuelle energiforbrukere, kan medlemsstaten treffe tiltak for å avhjelpe energifattigdom utelukkende ved hjelp av alternative politiske tiltak.
- 24) Rundt 50 millioner husholdninger i Unionen er rammet av energifattigdom. Energieffektivitetstiltak må derfor stå sentralt i enhver kostnadseffektivitetsstrategi for å bekjempe energifattigdom og forbrukernes sårbarhet, og de må være et supplement til trygdepolitikken på medlemsstatsplan. For å sikre at energieffektivitetstiltak reduserer energifattigdommen for leietakere på en bærekraftig måte, bør slike tiltaks kostnadseffektivitet samt at de er overkommelige for eiere og leietakere tas i betraktning, og tilstrekkelig økonomisk støtte til slike tiltak bør garanteres på medlemsstatsplan. Bygningsmassen i Unionen bør på lang sikt konverteres til nesten nullenergibygninger i samsvar med målene i Parisavtalen. Framdriften i renovering av bygninger er for tiden utilstrekkelig, og bygninger

som bebos av borgere med lav inntekt som er rammet av energifattigdom, er de som er vanskeligst å nå. Tiltakene fastsatt i dette direktivet med hensyn til energisparingsforpliktelser, ordninger for energieffektivitetsforpliktelser og alternative politiske tiltak er derfor av særlig betydning.

- 25) Lavere energikostnader for forbrukere bør oppnås ved å hjelpe forbrukerne å redusere sitt energiforbruk gjennom å senke bygningers energibehov og forbedre apparaters effektivitet, i kombinasjon med at lavenergi-transport gjøres tilgjengelig og integreres med offentlig transport og sykling.
- 26) Det er svært viktig å øke alle unionsborgeres bevissthet om fordelene ved økt energieffektivitet og å gi dem nøyaktig informasjon om hvordan dette kan oppnås. Økt energieffektivitet har også stor betydning for Unionens energiforsyningssikkerhet ved at det reduserer dens avhengighet av import av brensel fra tredjeland.
- 27) Kostnadene og fordelene ved alle energieffektivitetstiltak som treffes, inkludert tilbakebetalingsperioder, bør gjøres helt gjennomsliktige for forbrukerne.
- 28) Når medlemsstatene gjennomfører direktiv 2012/27/EU, som endret ved dette direktivet, og treffer andre tiltak på energieffektivitetsområdet, bør de være særlig oppmerksomme på synergier mellom energieffektivitetstiltak og effektiv bruk av naturressurser i tråd med prinsippene for den sirkulære økonomien.
- 29) Når medlemsstatene benytter seg av nye forretningsmodeller og ny teknologi, bør de bestrebe seg på å fremme og lette innføringen av energieffektivitetstiltak, blant annet gjennom innovative energitjenester for store og små kunder.
- 30) Som en del av tiltakene fastsatt i kommisjonsmeldingen av 15. juli 2015 med tittelen «Delivering a New Deal for Energy Consumers», innenfor rammen av energiunionen og strategien for oppvarming og kjøling, er det behov for å styrke forbrukernes minsterettigheter til nøyaktig, pålitelig, klar og rettidig informasjon om sitt energiforbruk. Artikkel 9–11 i vedlegg VII til direktiv 2012/27/EU bør endres for å gi hyppige og bedre tilbakemeldinger om energiforbruk når det er teknisk mulig og kostnadseffektivt i lys av det eksisterende måleutstyret. Dette direktivet presiserer at spørsmålet om hvorvidt delmåling er kostnadseffektiv eller ikke, avhenger av om de tilknyttede kostnadene står i for-

hold til den mulige energi-sparingen. Ved vurderingen av om delmåling er kostnadseffektiv kan det tas hensyn til virkningen av andre konkrete, planlagte tiltak i en bestemt bygning, for eksempel en eventuell kommende renovering.

- 31) Dette direktivet presiserer også at rettigheter knyttet til fakturering og informasjon om fakturering eller forbruk bør gjelde for forbrukere av varme, kjøling eller varmtvann til husholdningsbruk som leveres fra en sentral kilde, også når de ikke har noe direkte, individuell avtale med en energileverandør. Definisjonen av begrepet «sluttkunde» kan forstås slik at det bare viser til fysiske eller juridiske personer som kjøper energi på grunnlag av en direkte, individuell avtale med en energileverandør. I forbindelse med de relevante bestemmelsene bør begrepet «sluttbruker» derfor innføres for å vise til en mer omfattende gruppe av forbrukere, og bør, i tillegg til sluttkunder som kjøper varme, kjøling eller varmtvann til husholdningsbruk til eget sluttbruk, også omfatte beboere i enkeltbygninger eller i enkeltenheter i bygninger med flere leiligheter eller flere bruksområder, der slike enheter forsynes fra en sentral kilde, og der beboerne ikke har noen direkte eller individuell avtale med energileverandøren. Begrepet «delmåling» bør vise til måling av forbruk i enkeltenheter i slike bygninger.
- 32) For å oppnå gjennomsliktighet ved beregning av individuelt forbruk av termisk energi og dermed lette gjennomføringen av delmåling, bør medlemsstatene sikre at de har innført gjennomsliktige, offentlig tilgjengelige nasjonale regler for fordeling av kostnadene til varme, kjøling og forbruk av varmtvann til husholdningsbruk i bygninger med flere leiligheter og flere bruksområder. I tillegg til å sikre gjennomsliktighet kan medlemsstatene vurdere å treffe tiltak for å styrke konkurransen ved levering av delmålingstjenester og dermed bidra til å sikre at eventuelle kostnader for sluttbrukerne er rimelige.
- 33) Innen 25. oktober 2020 skal nyinstallerte varmemålere og varmfordelingsmålere kunne fjernavleses for å sikre kostnadseffektiv og hyppig levering av forbruksopplysninger. Hensikten er at endringene i direktiv 2012/27/EU som innføres ved dette direktivet angående måling av varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk, delmåling og kostnadsfordeling for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk, krav til fjernavlesning, faktura-

og forbruksopplysninger for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk, kostnadene for tilgang til måler-, faktura- og forbruksopplysninger for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk, og minstekravene til faktura- og forbruksopplysninger for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk, bare skal gjelde for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk som leveres fra en sentral kilde. Medlemsstatene står fritt til å beslutte om walk-by- eller drive-by-teknologi skal anses å kunne fjernavleses eller ikke. Enheter som kan fjernavleses, krever ikke tilgang til enkelt-leiligheter eller -enheter for å kunne avleses.

- 34) Medlemsstatene bør ta i betraktning at en vellykket gjennomføring av ny teknologi for måling av energiforbruket krever økte investeringer i utdanning og kompetanse for både brukere og energileverandører.
- 35) Fakturaopplysninger og årsregnskap er en viktig måte å informere kundene om deres energiforbruk på. Data om forbruk og kostnader kan også inneholde annen informasjon som hjelper forbrukerne å sammenligne sin nåværende avtale med andre tilbud og å benytte seg av klagebehandling og alternative tvisteløsningsordninger. Med tanke på at tvister i forbindelse med fakturaer er en vanlig kilde til forbrukerklager og en faktor som bidrar til vedvarende lav tilfredshet og lavt engasjement fra forbrukerne overfor deres energileverandører, er det imidlertid nødvendig å gjøre fakturaer enklere, tydeligere og lettere å forstå, samtidig som det sikres at andre instrumenter, som fakturaopplysninger, informasjonsverktøy og årsregnskap, inneholder all nødvendig informasjon slik at forbrukerne kan regulere sitt energiforbruk, sammenligne tilbud og bytte leverandør.
- 36) Medlemsstatenes tiltak bør støttes av godt utformede og effektive finansielle EU-instrumenter, som de europeiske struktur- og investeringsfondene, Det europeiske fondet for strategiske investeringer, og av finansiering fra Den europeiske investeringsbank (EIB) og Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD), som bør støtte investeringer i energieffektivitet i alle ledd i energikjeden og bruke en omfattende nytte- og kostnadsanalyse med en modell for differensierte diskonteringsrenter. Den økonomiske støtten bør fokusere på kostnadseffektive metoder for å øke energieffektiviteten, noe som vil føre til redusert energiforbruk. EIB og EBRD bør sammen med nasjonale

støttebanker utforme, opprette og finansiere programmer og prosjekter som er skreddersydd for effektivitetssektoren, også for husholdninger som er rammet av energifattigdom.

- 37) For å gjøre det mulig å oppdatere vedleggene til direktiv 2012/27/EU og de harmoniserte referanseverdiene for virkningsgrad, er det nødvendig å forlenge den myndigheten som er delegert til Kommisjonen. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, også på ekspertnivå, og at slike samråd gjennomføres i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming¹¹. For å sikre lik deltakelse i forberedelsen av delegerte rettsakter er det også viktig at Europaparlamentet og Rådet mottar alle dokumenter samtidig som medlemsstatenes eksperter, og at deres eksperter gis systematisk adgang til møter i Kommisjonens ekspertgrupper som omhandler forberedelsen av delegerte rettsakter.
- 38) For å kunne vurdere effektiviteten av direktiv 2012/27/EU, som endret ved dette direktivet, bør det innføres et krav om å foreta en generell gjennomgåelse av nevnte direktiv og framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet innen 28. februar 2024. Denne gjennomgåelsen bør finne sted etter den globale gjennomgangen under De forente nasjoners rammekonvensjon om klimaendring i 2023, for å gjøre det mulig å innføre nødvendige tilpasninger til denne prosessen, idet det også tas hensyn til utviklingen i økonomien og på innovasjonsområdet.
- 39) Lokale og regionale myndigheter bør få en ledende rolle i utviklingen og utformingen, gjennomføringen og vurderingen av tiltakene fastsatt i direktiv 2012/27/EU, slik at de er i stand til å ta tilstrekkelig hensyn til sine egne klimatiske, kulturelle og samfunnsmessige særtrekk.
- 40) For å gjenspeile den teknologiske utviklingen og den økende andelen fornybare energikilder i kraftproduksjonssektoren, bør standardkoeffisienten for sparing i kWh elektrisk kraft gjennomgås for å gjenspeile endringer i primærenergifaktoren (PEF) for elektrisk kraft. Beregninger som gjenspeiler energimiksen for PEF for elektrisk kraft er basert på årlige gjennomsnittsverdier. Metoden for å beregne «fysisk energiinnhold» brukes for kjernekraft-

¹¹ EUT L 123 av 12.5.2016, s. 1.

og varmeproduksjon, og metoden for «teknisk virkningsgrad for konvertering» brukes for produksjon av elektrisk kraft og varme fra fossile brenslers og biomasse. For ikke-brennbar fornybar energi brukes direkte ekvivalens basert på «samlet primærenergi» som metode. For beregning av primærenergiandelen for elektrisk kraft i kraftvarmeverk benyttes metoden i vedlegg II til direktiv 2012/27. Det brukes heller en gjennomsnittlig markedsstilling enn en marginal. Virkningsgraden for konvertering antas å være 100 % for ikke-brennbar fornybar energi, 10 % for geotermiske kraftverk og 33 % for kjernekraftverk. Samlet virkningsgrad for kraftvarme beregnes på grunnlag av de nyeste dataene fra Eurostat. Når det gjelder systemgrenser, er PEF 1 for alle energikilder. PEF-verdien viser til 2018 og er basert på data interpolert fra den nyeste versjonen av PRIMES referansescenario for 2015 og 2020 og justert med data fra Eurostat fram til 2016. Analysen omfatter medlemsstatene og Norge. Datasettet for Norge er basert på data fra det europeiske nettverket av operatører av transmisjonsnett for elektrisk kraft.

- 41) Energisparing som følge av gjennomføringen av unionsretten bør ikke medregnes med mindre den er et resultat av et tiltak som går lenger enn minstekravene i den aktuelle unionsrettsakten, enten ved å fastsette mer ambisiøse energieffektivitetskrav på medlemsstatsplan eller ved å styrke tiltakets utbredelse. Bygninger utgjør et betydelig potensial for ytterligere økning av energieffektiviteten, og renovering av bygninger er et viktig og langsiktig element med stordriftsfordeler for økt energisparing. Det er derfor nødvendig å presisere at det er mulig å angi all energisparing som følge av tiltak for å fremme renovering av eksisterende bygninger, forutsatt at de overstiger den sparingen som ville ha skjedd uten det politiske tiltaket, og forutsatt at medlemsstaten godtgjør at den pliktige, deltagende eller bemyndigede parten faktisk har bidratt til oppnåelsen av den angitte energisparing.
- 42) I samsvar med strategien for energiunionen og prinsippene om bedre regelverksutforming bør det legges større vekt på reglene for overvåking og verifisering for gjennomføring av ordninger for energieffektivitetsforpliktelser og alternative politiske tiltak, inkludert kravet om å kontrollere et statistisk representativt utvalg av tiltak. I direktiv 2012/27/EU, som

endret ved dette direktivet, bør en statistisk signifikant andel og et representativt utvalg av energieffektivitetstiltakene forstås som et krav om opprettelse av en delmengde av en statistisk populasjon av de aktuelle energisparings-tiltakene på en slik måte at den nøyaktig gjenspeiler hele populasjonen av alle energisparingstiltak, og dermed gjør det mulig å trekke rimelig pålitelige konklusjoner om tilfellen til samtlige tiltak.

- 43) Energi som produseres på eller i bygninger ved hjelp av fornybar energiteknologi, reduserer mengden energi fra fossile brenslers. Redusert energiforbruk og bruk av energi fra fornybare kilder i byggesektoren er viktige tiltak for å redusere Unionens energiavhengighet og utslipp av klimagasser, særlig på bakgrunn av de ambisiøse klima- og energimålene fastsatt for 2030, samt den globale forpliktelsen som er inngått innenfor rammen av Paris-avtalen. Med henblikk på deres kumulative energisparingsforpliktelse kan medlemsstatene, når det er relevant, ta hensyn til energisparing fra fornybar energi som er produsert på eller i bygninger til eget bruk for å oppfylle kravene til energisparing.
- 44) I samsvar med den felles politiske erklæringen fra medlemsstatene og Kommisjonen av 28. september 2011 om forklarende dokumenter¹² har medlemsstatene forpliktet seg til at underretningen om innarbeidingstiltakene i berettede tilfeller skal følges av ett eller flere dokumenter som forklarer sammenhengen mellom et direktivs bestanddeler og de tilsvarende delene av de nasjonale innarbeidingsdokumentene. Med hensyn til dette direktivet anser regelgiveren at det er berettiget å oversende slike dokumenter.
- 45) Ettersom målene for dette direktivet, som er å nå Unionens mål for energieffektivitet på 20 % innen 2020 og på minst 32,5 % innen 2030 og bane vei for ytterligere energieffektivisering etter disse tidspunktene, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av tiltakenes omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktivet ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 46) Direktiv 2012/27/EU bør derfor endres.

¹² EUT C 369 av 17.12.2011, s. 14.

VEDTATT DETTE DIREKTIVET:

Artikkel 1

I direktiv 2012/27/EU gjøres følgende endringer:

1) I artikkel 1 skal nr. 1 lyde:

«1. I dette direktivet fastsettes en felles ramme av tiltak for å fremme energieffektivitet innenfor Unionen for å sikre at Unionens overordnede mål for energieffektivitet på 20 % innen 2020 og dens overordnede mål for energieffektivitet på minst 32,5 % innen 2030 nås, og for å bane vei for ytterligere energieffektivisering etter disse datoene.

Dette direktivet fastsetter bestemmelser beregnet på å fjerne hindringer på energimarkedet og overvinne markeds- svikt som hindrer effektiv forsyning og bruk av energi, og krever at det fastsettes veiledende nasjonale energieffektivitetsmål og energieffektivitetsbidrag for 2020 og 2030.

Dette direktivet bidrar til gjennomføringen av prinsippet om energieffektivitet først.»

2) I artikkel 3 skal nye ledd lyde:

«4. Innen 31. oktober 2022 skal Kommisjonen vurdere om Unionen har nådd sine overordnede energieffektivitetsmål for 2020.

5. Hver medlemsstat skal fastsette veiledende nasjonale energieffektivitetsbidrag til Unionens mål for 2030 fastsatt i artikkel 1 nr. 1 i dette direktivet, i samsvar med artikkel 4 og 6 i forordning (EU) 2018/1999(*). Medlemsstatene skal, når de fastsetter disse bidragene, ta hensyn til at Unionens energiforbruk for 2030 skal være høyst 1 273 Mtoe primærenergi og/eller høyst 956 Mtoe sluttenergi. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om disse bidragene som del av de integrerte nasjonale energi- og klimaplanene som nevnt i og i samsvar med artikkel 3 og artikkel 7–12 i forordning (EU) 2018/1999.

6. Kommisjonen skal vurdere Unionens overordnede energieffektivitetsmål for 2030 som fastsatt i artikkel 1 nr. 1, med henblikk på å framlegge et forslag til regelverk innen 2023 som oppjusterer disse målene i tilfelle betydelige kostnadsreduksjoner som følge av økonomisk eller teknologisk utvikling, eller dersom det er nødvendig for å oppfylle Unionens internasjonale forpliktelser i forbindelse med avkarbonisering.

(*) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1999 av 11. desember 2018 om styringen av energiunionen og klimatiltakene, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, rådsdirektiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652, og om oppheving av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 av 21.12.2018, s. 1).»

3) Artikkel 7 skal lyde:

«Artikkel 7

Energisparingsforpliktelser

1. Medlemsstatene skal oppnå kumulativ energisparing ved sluttbruk som minst tilsvarende følgende:

a) Ny årlig sparing fra 1. januar 2014 til 31. desember 2020 på 1,5 % av det årlige salget av energi til sluttbrukere målt i volum, som et gjennomsnitt for den seneste treårsperioden før 1. januar 2013. Salget av energi, målt i volum, som brukes til transport, kan helt eller delvis unntas fra denne beregningen.

b) Ny årlig sparing fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030 på 0,8 % av det årlige sluttforbruket av energi, som et gjennomsnitt for den seneste treårsperioden før 1. januar 2019. Som unntak fra dette kravet skal Kypros og Malta oppnå ny sparing hvert år fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030 som tilsvarende 0,24 % av det årlige sluttforbruket av energi, som et gjennomsnitt for den seneste treårsperioden før 1. januar 2019.

Medlemsstatene kan medregne energisparing som følge av politiske tiltak, uansett om de er innført før 31. desember 2020 eller etter denne datoen, forutsatt at disse tiltakene fører til nye enkelttiltak som gjennomføres etter 31. desember 2020.

Medlemsstatene skal fortsette å oppnå ny årlig sparing i samsvar med første ledd bokstav b) for tiårsperioder etter 2030, med mindre det i Kommisjonens gjennomganger senest i 2027 og deretter hvert tiende år konkluderes med at dette ikke er nødvendig for å nå Unionens langsiktige energi- og klimamål for 2050.

Medlemsstatene skal bestemme hvordan den beregnede mengden av slik ny sparing over hver periode nevnt i første ledd bokstav a) og b) skal fordeles, forutsatt at påkrevd samlet kumulativ energisparing ved sluttbruk er oppnådd ved utgangen av hver forpliktellesperiode.

2. Forutsatt at medlemsstatene minst oppfyller sin kumulative energisparingsforpliktelse ved sluttbruk som nevnt i nr. 1 første ledd bokstav b), kan de beregne den mengden energisparing som kreves, på én eller flere av følgende måter:
 - a) Benytte en årlig spareprosent på energisalg til sluttkunder eller på det årlige sluttforbruket av energi, som et gjennomsnitt for den seneste treårsperioden før 1. januar 2019.
 - b) Helt eller delvis utelukke energi som brukes til transport, fra beregningsgrunnlaget.
 - c) Ta i bruk noen av alternativene i nr. 4.
 3. Dersom medlemsstatene utnytter de mulighetene som er nevnt i nr. 2 bokstav a), b) eller c), skal de fastsette
 - a) sin egen årlige spareprosent som vil bli benyttet ved beregningen av medlemsstatens kumulative energisparing ved sluttbruk, som skal sikre at deres endelige netto energisparing ikke er lavere enn det som kreves i henhold til nr. 1 første ledd bokstav b), og
 - b) sitt eget beregningsgrunnlag, som helt eller delvis kan utelukke energi som brukes til transport.
 4. Hver medlemsstat kan med forbehold om nr. 5 gjøre som følger:
 - a) Utføre den beregningen som kreves i nr. 1 første ledd bokstav a) ved hjelp av verdier på 1 % i 2014 og 2015, verdier på 1,25 % i 2016 og 2017 og verdier på 1,5 % i 2018, 2019 og 2020.
 - b) Utelukke fra beregningen hele eller en del av salget av energi, målt i volum, for forpliktelsesperioden nevnt i nr. 1 første ledd bokstav a), eller endelig energiforbruk, for forpliktelsesperioden nevnt i nr. 1 første ledd bokstav b), som brukes i industrivirksomhet oppført i vedlegg I til direktiv 2003/87/EF.
 - c) I den mengden energisparing som kreves, medregne energisparingen som oppnås i sektorene for omdanning, distribusjon og overføring av energi, inkludert infrastruktur for effektiv fjernvarme og fjernkjøling, som følge av gjennomføringen av kravene fastsatt i artikkel 14 nr. 4, artikkel 14 nr. 5 bokstav b) og artikkel 15 nr. 1–6 og nr. 9. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om sine planlagte politiske tiltak i henhold til dette punktet i perioden fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030 som del av deres integrerte nasjonale energi- og klimaplaner. Virkningen av disse tiltakene skal beregnes i samsvar med vedlegg V og inkluderes i disse planene.
 - d) I den mengden energisparing som kreves, medregne energisparing som følge av enkelttiltak som nylig er gjennomført siden 31. desember 2008, som fortsetter å få innvirkning i 2020 for forpliktelsesperioden nevnt i nr. 1 første ledd bokstav a), og etter 2020 med hensyn til perioden nevnt i nr. 1 første ledd bokstav b), og som kan måles og verifiseres.
 - e) I den mengden energisparing som kreves, medregne energisparing som følge av politiske tiltak, forutsatt at det kan dokumenteres at disse tiltakene fører til enkelttiltak gjennomført fra 1. januar 2018 til 31. desember 2020 som gir energisparing etter 31. desember 2020.
 - f) I beregningen av mengden energisparing som kreves, utelukke 30 % av den verifiserbare mengden energi som produseres på eller i bygninger til eget bruk, som følge av politiske tiltak for å fremme nye installasjoner av teknologi for fornybar energi.
 - g) I den mengden energisparing som kreves, medregne energisparing som overstiger energisparingen som kreves for forpliktelsesperioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2020, forutsatt at denne sparingen er en følge av enkelttiltak som er gjennomført i henhold til politiske tiltak nevnt i artikkel 7a og 7b, som medlemsstatene har meldt i sine nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet og rapportert i sine framdriftsrapporter i samsvar med artikkel 24.
5. Medlemsstatene skal benytte og beregne virkningen av de alternativene som er valgt i henhold til nr. 4 for de periodene som er nevnt i nr. 1 første ledd bokstav a) og b) separat:
 - a) For beregningen av mengden energisparing som kreves for forpliktelsesperioden nevnt i nr. 1 første ledd bokstav a), kan medlemsstatene benytte nr. 4 bokstav a)–d. Alle alternativene som er valgt i henhold til nr. 4, skal ikke

sammen utgjøre mer enn 25 % av den mengden energisparing som er nevnt i nr. 1 første ledd bokstav a).

- b) For beregningen av mengden energisparing som kreves for forpliktelsesperioden nevnt i nr. 1 første ledd bokstav b), kan medlemsstatene benytte nr. 4 bokstav b)–g), forutsatt at enkelttiltakene nevnt i nr. 4 bokstav d) fortsatt har en kontrollerbar og målbar virkning etter 31. desember 2020. Alle alternativene som er valgt i henhold til nr. 4, skal ikke sammen føre til en reduksjon på mer enn 35 % av den mengden energisparing som er beregnet i samsvar med nr. 2 og 3.

Uansett om medlemsstatene helt eller delvis utelukker energi som brukes til transport, fra beregningsgrunnlaget eller benytter noen av alternativene oppført i nr. 4, skal de sikre at den beregnede nettomengden av ny sparing som skal oppnås i sluttforbruk av energi i forpliktelsesperioden fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030, ikke er lavere enn den mengden som oppnås ved bruk av den årlige spareprosenten nevnt i nr. 1 første ledd bokstav b).

6. Medlemsstatene skal i sine integrerte nasjonale energi- og klimaplaner i samsvar med vedlegg III til forordning (EU) 2018/1999 beskrive beregningen av mengden energisparing som skal oppnås i perioden fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030 som nevnt i nr. 1 første ledd bokstav b) i denne artikkelen, og skal, dersom det er relevant, forklare hvordan den årlige spareprosenten og beregningsgrunnlaget ble fastsatt, og hvordan og i hvilken grad alternativene nevnt i nr. 4 i denne artikkelen ble benyttet.
7. Energisparing som er oppnådd etter 31. desember 2020, skal ikke medregnes i mengden energisparing som kreves for perioden fra 1. januar 2014 til 31. desember 2020.
8. Som unntak fra nr. 1 i denne artikkelen kan medlemsstater som tillater pliktige parter å benytte alternativene nevnt i artikkel 7a nr. 6 bokstav b), med henblikk på nr. 1 første ledd bokstav a) i denne artikkelen, medregne energisparing oppnådd i et gitt år etter 2010 og før forpliktelsesperioden nevnt i nr. 1 første ledd bokstav a) i denne artikkelen som om denne energisparingen i stedet var oppnådd etter 31. desember

2013 og før 1. januar 2021, forutsatt at alle følgende omstendigheter foreligger:

- a) Ordningen for energieffektivitetsforpliktelser trådte i kraft på et tidspunkt mellom 31. desember 2009 og 31. desember 2014 og inngikk i medlemsstatens første nasjonale handlingsplan for energieffektivitet innlevert i henhold til artikkel 24 nr. 2.
 - b) Sparingen ble oppnådd innenfor rammen av forpliktelsesordningen.
 - c) Sparingen beregnes i samsvar med vedlegg V.
 - d) De årene da sparingen regnes som oppnådd, er rapportert i de nasjonale handlingsplanene for energieffektivitet i samsvar med artikkel 24 nr. 2.
9. Medlemsstatene skal sikre at sparing som følge av politiske tiltak nevnt i artikkel 7a og 7b og artikkel 20 nr. 6, beregnes i samsvar med vedlegg V.
 10. Medlemsstatene skal oppnå den mengden energisparing som kreves i henhold til nr. 1 i denne artikkelen, enten ved å opprette en ordning for energieffektivitetsforpliktelser som nevnt i artikkel 7a eller ved å vedta alternative politiske tiltak som nevnt i artikkel 7b. Medlemsstatene kan kombinere en ordning for energieffektivitetsforpliktelser med alternative politiske tiltak.
 11. Ved utformingen av politiske tiltak for å oppfylle sine forpliktelser til å oppnå energisparing, skal medlemsstatene ta hensyn til behovet for å avhjelpe energifattigdom i samsvar med kriteriene fastsatt av dem, idet de tar hensyn til deres tilgjengelige praksis på området, ved å kreve, i den grad det er hensiktsmessig, at en del av energieffektivitetstiltakene i henhold til deres nasjonale ordninger for energieffektivitetsforpliktelser, alternative politiske tiltak eller programmer eller tiltak som finansieres gjennom et nasjonalt energieffektivitetsfond, i første rekke gjennomføres for sårbare husholdninger, inkludert dem som er rammet av energifattigdom, og dersom det er relevant, i sosialboliger.

Medlemsstatene skal ta med informasjon om resultatet av tiltak for å avhjelpe energifattigdom i forbindelse med dette direktivet i framdriftsrapportene for den integrerte nasjonale klima- og energipolitikken i samsvar med forordning (EU) 2018/1999.

12. Medlemsstatene skal dokumentere at energisparing ikke medregnes to ganger, når virkningen av politiske tiltak eller enkelttiltak overlapper hverandre.»

4) Nye artikler skal lyde:

«Artikkel 7a

Ordninger for energieffektivitetsforpliktelser

1. Dersom medlemsstatene beslutter å oppfylle sine forpliktelser til å oppnå den mengden sparing som kreves i henhold til artikkel 7 nr. 1, ved hjelp av en ordning for energieffektivitetsforpliktelser, skal de sikre at de pliktige partene som nevnt i nr. 2 i denne artikkelen og som opererer på hver medlemsstats territorium, oppnår sine kumulative krav til energisparing ved sluttbruket som fastsatt i artikkel 7 nr. 1, uten at det berører artikkel 7 nr. 4 og 5.

Dersom det er relevant, kan medlemsstatene beslutte at pliktige parter oppfyller denne sparingen helt eller delvis i form av et bidrag til det nasjonale energieffektivitetsfondet i samsvar med artikkel 20 nr. 6.

2. Medlemsstatene skal på grunnlag av objektive og ikke-diskriminerende kriterier utpeke pliktige parter blant energidistributører, foretak som selger energi på detaljstnivå, og distributører eller forhandlere av drivstoff for transport som opererer på deres territorium. Den mengden energisparing som kreves for å oppfylle forpliktelsen, skal de pliktige partene oppnå hos slutt kunder som medlemsstaten har utpekt, uavhengig av beregningen utført i henhold til artikkel 7 nr. 1 eller, dersom medlemsstatene beslutter det, ved hjelp av sertifisert sparing fra andre parter som beskrevet i nr. 6 bokstav a) i denne artikkelen.
3. Dersom foretak som selger energi på detaljstnivå er utpekt som pliktige parter i henhold til nr. 2, skal medlemsstatene sikre at foretak som selger energi på detaljstnivå, når de oppfyller sin forpliktelse, ikke skaper noen hindringer for forbrukernes mulighet til å bytte leverandør.
4. Medlemsstatene skal uttrykke den mengden energisparing som kreves for hver pliktig part med hensyn til enten sluttforbruk av energi eller forbruk av primærenergi. Den valgte metoden for å uttrykke den mengden energisparing som kreves, skal også brukes til å beregne den sparingen som de pliktige partene hevder å ha opp-

nådd. Omregningsfaktorene fastsatt i vedlegg IV skal gjelde.

5. Medlemsstatene skal innføre systemer for måling, kontroll og verifisering som innebærer at dokumentert verifisering utføres på minst en statistisk signifikant andel og et representativt utvalg av de tiltakene for energieffektivisering som er iverksatt av de pliktige partene. Målingen, kontrollen og verifiseringen skal utføres uavhengig av de pliktige partene.
6. Innenfor rammen av ordningen for energieffektivitetsforpliktelser kan medlemsstatene gjøre ett eller begge av følgende:
- a) Tillate pliktige parter å medregne sertifisert energisparing som er oppnådd av leverandører av energitjenester eller andre tredjeparter, også i de tilfellene der pliktige parter gjennom andre statlig godkjente organer eller gjennom offentlige myndigheter fremmer tiltak som kan innebære formelle partnerskap, og som kan være i kombinasjon med andre finansieringskilder. Dersom medlemsstatene tillater dette, skal de sikre at sertifiseringen av energisparing følger en godkjenningsprosess som er innført i medlemsstatene, som er tydelig, gjennomsigtig og åpen for alle markedsdeltakere, og som sikter mot å redusere kostnadene ved sertifisering.
- b) Tillate pliktige parter å medregne sparing som er oppnådd i et gitt år, som om de i stedet var oppnådd i et av de fire foregående eller tre etterfølgende årene, så lenge dette ikke er etter utgangen av forpliktelsesperiodene fastsatt i artikkel 7 nr. 1.
- Medlemsstatene skal vurdere og, dersom det er hensiktsmessig, treffe tiltak for å minimere virkningen av de direkte og indirekte kostnadene for ordninger for energieffektivitetsforpliktelser på konkurranseevnen til energiintensive industrier som er utsatt for internasjonal konkurranse.
7. Medlemsstatene skal én gang i året offentliggjøre den energisparing som er oppnådd av hver pliktig part, eller av hver underkategori av pliktige parter, og samlet sett innenfor rammen av ordningen.

Artikkel 7b

Alternative politiske tiltak

1. Dersom medlemsstatene beslutter å oppfylle sine forpliktelser til å oppnå den spa-

ringen som kreves i henhold til artikkel 7 nr. 1, ved hjelp av alternative politiske tiltak, skal de uten at det berører artikkel 7 nr. 4 og 5, sikre at den energisparingen som kreves i henhold til artikkel 7 nr. 1, oppnås hos sluttkundene.

2. For alle andre tiltak enn dem som gjelder beskatning, skal medlemsstatene innføre systemer for måling, kontroll og verifisering som innebærer at dokumentert verifisering utføres på minst en statistisk signifikant andel og et representativt utvalg av de tiltakene for energieffektivisering som er iverksatt av de deltakende eller bemyndigede partene. Målingen, kontrollen og verifiseringen skal utføres uavhengig av de deltakende eller bemyndigede partene.»
- 5) I artikkel 9 gjøres følgende endringer:
 - a) Tittelen skal lyde:
«Måling for gass og elektrisk kraft»
 - b) I nr. 1 skal første ledd lyde:
 «1. Medlemsstatene skal sikre at slutt-kunder av elektrisk kraft og naturgass, så sant det er teknisk mulig, økonomisk forsvarlig og står i et rimelig forhold til mulig energisparing, utrustes med individuelle målere til en konkurransedyktig pris, som nøyaktig gjenspeiler deres faktiske energiforbruk og gir informasjon om faktisk brukstid.»
 - c) Nr. 3 utgår.
- 6) Nye artikler skal lyde:

«Artikkel 9a

Måling av varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk

1. Medlemsstatene skal sikre at slutt-kunder av fjernvarme, fjernkjøling og varmtvann til husholdningsbruk utrustes med målere til en konkurransedyktig pris, som nøyaktig gjenspeiler deres faktiske energiforbruk.
2. Dersom varme, kjøling eller varmtvann leveres til en bygning fra en sentral kilde som betjener flere bygninger, eller fra et fjernvarme- eller fjernkjølingsanlegg, skal det monteres en måler ved varmeveksleren eller på leveringsstedet.

Artikkel 9b

Delmåling og kostnadsfordeling for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk

1. I bygninger med flere leiligheter og flere bruksområder som har en sentral kilde for varme og kjøling, eller forsyning fra et fjernvarme- eller fjernkjølingsanlegg, skal

det monteres individuelle målere som måler forbruket av varme, kjøling eller varmtvann i hver bygningsenhet, når det er teknisk mulig og kostnadseffektivt og står i et rimelig forhold til mulig energisparing.

Dersom bruk av individuelle målere ikke er teknisk mulig eller dersom det ikke er kostnadseffektivt å måle varmemeforbruket i hver bygningsenhet, skal det brukes individuelle varmemefordelingsmålere til å måle varmemeforbruket i hver radiator, med mindre den berørte medlemsstaten godtgjør at det ikke vil være kostnadseffektivt å montere slike varmemefordelingsmålere. I disse tilfellene kan alternative kostnadseffektive metoder for måling av varmemeforbruk tas i betraktning. De generelle kriteriene, metodene og/eller framgangsmåtene for å fastslå at det ikke er teknisk gjennomførbart og kostnadseffektivt, skal angis klart og offentliggjøres av hver medlemsstat.

2. I nye bygninger med flere leiligheter og i boligdelar av nye bygninger med flere bruksområder, som er utstyrt med en sentral varmekilde for varmtvann til husholdningsbruk eller forsynes fra fjernvarmeanlegg, skal det uansett nr. 1 første ledd monteres individuelle målere for varmtvann til husholdningsbruk.
3. Dersom bygninger med flere leiligheter eller med flere bruksområder forsynes med fjernvarme eller fjernkjøling, eller når egne felles varme- eller kjøleanlegg for slike bygninger er utbredt, skal medlemsstatene sikre at det er innført gjennomsiktige, offentlig tilgjengelige nasjonale regler for fordeling av kostnadene til varme, kjøling og forbruk av varmtvann til husholdningsbruk i disse bygningene for å sikre åpenhet og korrekt beregning av individuelt forbruk. Når det er hensiktsmessig, skal nevnte regler omfatte retningslinjer for fordeling av kostnadene til forbruk av energi for følgende:
 - a) Varmtvann til husholdningsbruk.
 - b) Varme fra bygningens installasjon og med henblikk på oppvarming av fellesområder, dersom trapper og korridorer er utstyrt med radiatorer.
 - c) Oppvarming eller kjøling av leiligheter.

Artikkel 9c

Krav til fjernavlesning

1. Med hensyn til artikkel 9a og 9b skal målere og varmemefordelingsmålere som er

montert etter 25. oktober 2020, være enheter som kan fjernavleses. Vilåårene om teknisk gjennomfårbårhået og kostnadseffektivitet fastsatt i artikkel 9b nr. 1 skal fortsatt gjelde.

2. Målere og varmfordelingsmålere som ikke kan fjernavleses, men som allerede er montert, skal gjåres fjernavlesbare eller erstattes med enheter som kan fjernavleses innen 1. januar 2027, med mindre den beråte medlemsstaten viser at dette ikke er kostnadseffektivt.»
- 7) I artikkel 10 gjåres fålgende endringer:
 - a) Tittelen skal lyde:
«**Fakturaopplysninger for gass og elektrisk kraft**»
 - b) I nr. 1 skal fårste ledd lyde:
«1. Dersom sluttbruker ikke har smartmålere som nevnt i direktiv 2009/72/EF og 2009/73/EF, skal medlemsstatene innen 31. desember 2014 sikre at fakturaopplysningene er nøyaktige og basert på faktisk forbruk i samsvar med vedlegg VII nr. 1.1, for elektrisk kraft og gass, når dette er teknisk mulig og økonomisk forsvarlig.»

- 8) Ny artikkel skal lyde:

«*Artikkel 10a*

Faktura- og forbruksopplysninger for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk

1. Når målere eller varmfordelingsmålere er montert, skal medlemsstatene sikre at faktura- og forbruksopplysninger er pålitelige, nøyaktige og basert på faktisk forbruk eller avlesninger av varmfordelingsmålere, i samsvar med vedlegg VIIa nr. 1 og 2, for alle sluttbrukere, det vil si for fysiske eller juridiske personer som kjøper varme, kjøling eller varmtvann til husholdningsbruk til eget sluttbruk, eller fysiske eller juridiske personer som benytter en enkelt bygning eller en enhet i en bygning med flere leiligheter eller flere bruksformål som forsynes med varme, kjøling eller varmtvann til husholdningsbruk. fra en sentral kilde som ikke har noen direkte eller individuell avtale med energileverandåren.

Denne forpliktelsen kan, dersom en medlemsstat fastsetter det, med unntak av forbruk som måles med delmålere basert på varmfordelingsmålere i henhold til artikkel 9b, oppfylles ved hjelp av et system der sluttkunden eller sluttbrukeren selv regelmessig foretar avlesning og under-

retter om avlesninger fra sin måler. Bare i de tilfellene der sluttkunden eller sluttbrukeren ikke har informert om en måleravlesning for en gitt faktureringsperiode, skal fakturering baseres på beregnet forbruk eller en fast sats.

2. Medlemsstatene skal
 - a) kreve at dersom opplysningene på sluttbrukerens energifaktura og historisk forbruk eller avlesninger av varmfordelingsmålere er tilgjengelige, skal de stilles til rådighet på anmodning fra sluttbrukeren for en leverandå av energitjenester som er utpekt av sluttbrukeren,
 - b) sikre at sluttbruker får muligheten til å velge mellom elektroniske fakturaopplysninger og e-fakturaer,
 - c) sikre at det i fakturaen gis klar og forståelig informasjon til alle sluttbrukere i samsvar med vedlegg VIIa nr. 3, og
 - d) fremme cybersikkerhet og sikre personvern og vern av personopplysninger for sluttbrukere i samsvar med gjeldende unionsrett.

Medlemsstatene kan fastsette at levering av fakturaopplysninger, på anmodning fra sluttkunden, ikke skal anses for å utgjåre et betalingskrav. I slike tilfeller skal medlemsstatene sikre at det tilbys fleksible ordninger for faktiske betalinger.

3. Medlemsstatene skal beslutte hvem som skal være ansvarlig for å gi opplysningene nevnt i nr. 1 og 2 til sluttbrukerne uten en direkte eller individuell avtale med en energileverandå.

- 9) Artikkel 11 skal lyde:

«*Artikkel 11*

Kostnader for tilgang til måler- og fakturaopplysninger for elektrisk kraft og gass

Medlemsstatene skal sikre at sluttbruker mottar alle sine fakturaer og fakturaopplysninger om energiforbruk kostnadsfritt, og at sluttbruker har tilgang til opplysninger om eget forbruk på en hensiktsmessig og kostnadsfri måte.»

- 10) Ny artikkel skal lyde:

«*Artikkel 11a*

Kostnader for tilgang til måler-, faktura- og forbruksopplysninger for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk

1. Medlemsstatene skal sikre at sluttbrukere mottar alle sine fakturaer og fakturaopplysninger om energiforbruk kostnadsfritt, og

- at sluttbrukere har tilgang til opplysninger om eget forbruk på en hensiktsmessig og kostnadsfri måte.
2. Uten hensyn til nr. 1 skal fordelingen av kostnader for fakturaopplysninger for individuelt forbruk av varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk i bygninger med flere leiligheter og flere bruksområder i samsvar med artikkel 9b utføres på et ideelt grunnlag. Kostnader som følge av overdragelse av den oppgaven til en tredjepart, for eksempel en tjenesteyter eller den lokale energileverandøren, som omfatter måling, fordeling og beregning av faktisk individuelt varmekonsum i slike bygninger, kan overføres til sluttbrukerne i den grad disse kostnadene er rimelige.
 3. For å sikre rimelige kostnader for delmålingstjenester som nevnt i nr. 2, kan medlemsstatene stimulere konkurransen i denne tjenestesektoren ved å treffe egnede tiltak, for eksempel å anbefale eller på annen måte fremme bruk av anbud og/eller bruk av samvirkende utstyr og systemer som gjør det lettere å bytte tjenesteleverandør.»
- 11) I artikkel 15 skal nytt nummer lyde:
- «2a. Senest 31. desember 2020 skal Kommisjonen, etter samråd med berørte parter, utarbeide en felles metode for å oppmuntre nettoperatørene til å redusere tapene, gjennomføre et kostnadseffektivt og energieffektivt investeringsprogram for infrastruktur og ta behørig hensyn til nettets energieffektivitet og fleksibilitet.»
- 12) I artikkel 20 skal nye numre lyde:
- «3a. For å mobilisere privat finansiering av energieffektivitetstiltak og energirenovering, i samsvar med direktiv 2010/31/EU, skal Kommisjonen føre en dialog med både offentlige og private finansinstitusjoner for å kartlegge mulige tiltak den kan treffe.
- 3b. Tiltakene nevnt i nr. 3a skal omfatte følgende:
- a) Mobilisering av kapitalinvesteringer i energieffektivitet idet det tas hensyn de mer vidtrekkende virkningene av energisparing for finansiell risikostyring.
 - b) Sikring av bedre data om energiytelse og finansiell ytelse ved å:
 - i) Undersøke ytterligere hvordan energieffektivitetsinvesteringer øker verdien av underliggende eiendeler.
 - ii) Støtte undersøkelser som skal vurdere monetariseringen av ikke-energi relaterte fordeler ved investeringer i energieffektivitet.
- 3c. For å mobilisere privat finansiering av energieffektivitetstiltak og energirenovering skal medlemsstatene når de gjennomfører dette direktivet
- a) vurdere hvordan de energirevisjonene som er nevnt i artikkel 8, kan brukes på en bedre måte for å påvirke beslutningsprosesser,
 - b) optimalisere bruken av de mulighetene og verktøyene som er foreslått i initiativet for smart finans for smarte bygninger.
- 3d. Kommisjonen skal senest 1. januar 2020 gi medlemsstatene veiledning om hvordan de kan åpne opp for private investeringer.»
- 13) I artikkel 22 skal nr. 2 lyde:
- «2. Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 23 for å endre dette direktivet ved å tilpasse verdiene, beregningsmetodene, standardkoeffisienten for primærenergi og kravene i vedlegg I–V, VII–X og XII til den tekniske utviklingen.»
- 14) I artikkel 23 gjøres følgende endringer:
- a) Nr. 2 skal lyde:
 - «2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 22 skal gis Kommisjonen for en periode på fem år fra 24. desember 2018. Kommisjonen skal utarbeide en rapport om den delegerte myndigheten senest ni måneder før utgangen av femårsperioden. Den delegerte myndigheten skal stilltiende forlenges med perioder av samme varighet, med mindre Europaparlamentet eller Rådet motsetter seg slik forlengelse senest tre måneder før utgangen av hver periode.»
 - b) Nytt nummer skal lyde:
 - «3a. Før Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den rådføre seg med eksperter utpekt av hver medlemsstat i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming(*)).
- (*) EUT L 123 av 12.5.2016, s. 1.»
- 15) I artikkel 24 gjøres følgende endringer:
- a) Nytt nummer skal lyde:
 - «4a. I forbindelse med rapporten om status for energiunionen skal Kommisjonen

rapportere om karbonmarkedets virkemåte i samsvar med artikkel 35 nr. 1 og artikkel 35 nr. 2 bokstav c) i forordning (EU) 2018/1999, samtidig som det tas hensyn til virkningene av gjennomføringen av dette direktivet.»

b) Nye numre skal lyde:

«12. Innen 31. desember 2019 skal Kommisjonen vurdere hvor effektiv gjennomføringen av definisjonen av små og mellomstore bedrifter er for anvendelsen av artikkel 8 nr. 4, og skal framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet. Så snart som mulig etter at denne rapporten er framlagt, skal Kommisjonen vedta forslag til regelverk, dersom det er relevant.

13. Innen 1. januar 2021 skal Kommisjonen gjennomføre en vurdering av potensialet for energieffektivitet ved omforming, omdanning, overføring, transport og lagring av energi, og skal framlegge en rapport om dette for Europaparlamentet og Rådet. Denne rapporten skal eventuelt følges av forslag til regelverk.

14. Innen 31. desember 2021 skal Kommisjonen, med mindre det i mellomtiden er foreslått endringer i bestemmelsene om sluttbrukermarkedet i direktiv 2009/73/EF om felles regler for det indre markedet for gass, gjennomføre en vurdering og framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om bestemmelsene knyttet til måling, fakturering og forbrukerinformasjon for naturgass, med sikte på, dersom det er hensiktsmessig, å tilpasse dem til de relevante bestemmelsene om elektrisk kraft i direktiv 2009/72/EF, for å styrke forbrukervernet og gjøre det mulig for sluttkundene hyppigere å motta tydelig og oppdatert informasjon om sitt naturgassforbruk og for å regulere sin energibruk. Så snart som mulig etter at denne rapporten er framlagt, skal Kommisjonen vedta forslag til regelverk, dersom det er relevant.

15. Innen 28. februar 2024 og deretter hvert femte år skal Kommisjonen vurdere dette direktivet og framlegge en rapport om dette for Europaparlamentet og Rådet.

Vurderingen skal omfatte følgende:

- a) En undersøkelse av om de kravene og den alternative framgangsmåten som er fastsatt i artikkel 5, skal tilpasses etter 2030.
- b) En vurdering av dette direktivets generelle effektivitet og behovet for ytterligere tilpasning av Unionens energieffektivitetspolitikk i samsvar med målene i Parisavtalen av 2015 om klimaendring etter den 21. partskonferansen for De forente nasjoners rammekonvensjon om klimaendring(*) og i lys av utviklingen i økonomien og på innovasjonsområdet.

Rapporten skal eventuelt ledsages av forslag til ytterligere tiltak.

(*) EUT L 282 av 19.10.2016, s. 4.»

16) Vedleggene endres i samsvar med vedleggene til dette direktivet.

Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet, innen 25. juni 2020.

Medlemsstatene skal imidlertid sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme artikkel 1 nr. 5–10, og nr. 3 og 4 i vedlegget, innen 25. oktober 2020.

De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktivet omfatter.

Artikkel 3

Dette direktivet trer i kraft den tredje dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 4

Dette direktivet er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 11. desember 2018.

For Europaparlamentet

A. Tajani
President

For Rådet

J. Bogner-Strauss
Formann

Vedlegg

I vedleggene til direktiv 2012/27/EF gjøres følgende endringer:

1) I vedlegg IV skal fotnote 3 lyde:

«⁽³⁾Gjelder når energisparingen er beregnet i primærenergi ved hjelp av en nedenfra-og-opp-strategi basert på sluttforbruket av energi. For sparing i kWh elektrisk kraft skal medlemsstatene benytte en koeffisient som fastsettes ved hjelp av en gjennom-siktig metode på grunnlag av nasjonale omstendigheter som påvirker forbruket av primærenergi, for å sikre en nøyaktig beregning av faktisk sparing. Disse omstendighetene skal være begrunnede, verifiserbare og skal bygge på objektive og ikke-diskriminerende kriterier. For sparing i kWh elektrisk kraft kan medlemsstatene benytte en standardkoeffisient på 2,1 eller bruke skjønn for å fastsette en annen koeffisient dersom de kan begrunne det. Når medlemsstatene gjør det, skal de ta hensyn til energimiksen i sine integrerte nasjonale energi- og klimaplaner som skal meldes til Kommisjonen i samsvar med forordning (EU) 2018/1999. Kommisjonen skal innen 25. desember 2022 og deretter hvert fjerde år revidere standardkoeffisienten på grunnlag av observerte data. Ved revisjonen skal det tas hensyn til dens virkninger på annen unionsrett, som direktiv 2009/125/EF og europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1369 av 4. juli 2017 om fastsetjing av ei ramme for energimerking og om oppheving av direktiv 2010/30/EU (EUT L 198 av 28.7.2017, s 1).»

2) Vedlegg V skal lyde:

«*VEDLEGG V*

Felles metoder og prinsipper for å beregne virkningen av ordninger for energieffektivitetsforpliktelser eller andre politiske tiltak i henhold til artikkel 7, 7a og 7b og artikkel 20 nr. 6

1. Metoder for å beregne annen energisparing enn den som følger av avgiftstiltak

med henblikk på artikkel 7, 7a og 7b og artikkel 20 nr. 6.

Pliktige, deltakende eller bemyndigede parter eller offentlige gjennomføringsmyndigheter kan benytte følgende metoder for å beregne energisparing:

- a) Anslått sparing, med henvisning til resultatene av tidligere energiforbedringer som er kontrollert på en uavhengig måte i lignende anlegg. Den generiske metoden kalles forhåndsvurdering «*ex-ante*».
 - b) Målt sparing, der sparingen i forbindelse med iverksetting av et tiltak, eller en tiltakspakke, bestemmes ved å registrere den faktiske reduksjonen i energibruk, idet det tas behørig hensyn til faktorer som for eksempel addisjonalitet, beboelse, produksjonsnivåer og værforhold som kan påvirke forbruket. Den generiske metoden kalles etterhåndsvurdering «*ex-post*».
 - c) Skalert sparing, der det benyttes tekniske vurderinger av sparing. Denne metoden kan bare benyttes dersom det er vanskelig eller uforholdsmessig dyrt å oppnå solide måledata for et bestemt anlegg, for eksempel i forbindelse med utskifting av en kompressor eller en elektrisk motor med en annen kWh-ytelse enn den som uavhengige opplysninger om sparing er blitt målt på, eller dersom disse vurderingene er basert på metoder og standardverdier fastsatt i medlemsstatene av kvalifiserte eller akkrediterte eksperter, som er uavhengige av de pliktige, deltakende eller bemyndigede partene.
 - d) Undersøkt sparing, der forbrukernes reaksjoner på rådgivning, opplysningskampanjer, merkings- eller sertifiseringsordninger eller smartmålere fastslås. Denne metoden kan bare brukes til sparing som skyldes endringer i forbrukernes atferd. Den skal ikke brukes til sparing som skyldes iverksetting av fysiske tiltak.
2. Ved fastsettelse av energisparing for et energieffektivitetstiltak i henhold til artikkel 7, 7a og 7b og artikkel 20 nr. 6 skal følgende prinsipper gjelde:
- a) Det skal kunne vises at sparingen kommer i tillegg til den sparingen som ville ha skjedd under alle omstendigheter uten de pliktige, deltakende eller

- bemyndigede partenes eller gjennomføringsmyndighetenes aktiviteter. For å fastslå den sparingen som kan anses å komme i tillegg, skal medlemsstatene ta hensyn til hvordan energibruk og energietterspørsel ville ha utviklet seg uten det aktuelle politiske tiltaket ved å ta hensyn til minst følgende faktorer: tendenser innen energiforbruk, endringer i forbrukeratferd, teknologiske framskritt og endringer forårsaket av andre tiltak gjennomført på unionsplan og nasjonalt plan.
- b) Sparing som følge av gjennomføringen av ufravikelig unionsrett skal anses som sparing som ville ha skjedd under alle omstendigheter, og skal derfor ikke anses som energisparing i henhold til artikkel 7 nr. 1. Som unntak fra dette kravet kan sparing knyttet til renovering av eksisterende bygninger anses som energisparing i henhold til artikkel 7 nr. 1, forutsatt at kriteriet om vesentlighet nevnt i nr. 3 bokstav h) i dette vedlegget er overholdt. Sparing som følge av gjennomføringen av nasjonale minstekrav som er fastsatt for nye bygninger før innarbeidingen av direktiv 2010/31/EU, kan anses som energisparing i henhold til artikkel 7 nr. 1 bokstav a), forutsatt at kriteriet om vesentlighet nevnt i nr. 3 bokstav h) i dette vedlegget er overholdt, og at medlemsstatene har meldt om denne sparingen i sine nasjonale handlingsplaner for energieffektivitet i samsvar med artikkel 24 nr. 2.
- c) Det kan bare tas hensyn til sparing som overstiger følgende nivåer:
- i) Unionens utslippsstandarter for nye personbiler og nye lette nyttekjøretøyer etter gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 443/2009(*) og (EU) nr. 510/2011(**).
 - ii) Unionens krav som gjelder fjerning av visse energirelaterte produkter fra markedet etter gjennomføringen av gjennomføringstiltak i henhold til direktiv 2009/125/EF.
- d) Politikk som har som formål å oppmuntre til høyere nivåer av energieffektivitet i produkter, utstyr, transport-systemer, kjøretøyer og brensel, bygninger og bygningselementer, prosesser eller markeder, skal være tillatt.
- e) Tiltak som fremmer installasjon av småskalateknologi for fornybar energi på eller i bygninger, kan tas i betraktning for å oppfylle kravene til energisparing i henhold til artikkel 7 nr. 1, forutsatt at de fører til energisparing som kan verifiseres og måles eller beregnes. Beregningen av energisparing skal oppfylle kravene i dette vedlegget.
- f) For politikk som framskynder innføringen av mer effektive produkter og kjøretøyer, er det mulig med full medregning, forutsatt at det kan vises at slik innføring finner sted før utgangen av produktets eller kjøretøyets gjennomsnittlige forventede levetid, eller før produktet eller kjøretøyet normalt vil bli skiftet ut, og sparingen angis bare for perioden fram til utgangen av den gjennomsnittlige forventede levetiden for produktet eller kjøretøyet som skal skiftes ut.
- g) Ved fremming av innføring av energieffektivitetstiltak skal medlemsstatene, dersom det er relevant, sikre at kvalitetsstandardene for produkter, tjenester og iverksetting av tiltak opprettholdes dersom slike standarder ikke finnes.
- h) For å ta hensyn til klimavariasjoner mellom regioner kan medlemsstatene velge å justere sparingen til en standardverdi eller tillate ulik energisparing i samsvar med temperaturvariasjoner mellom regionene.
- i) Beregningen av energisparing skal ta hensyn til tiltakenes levetid og hvor raskt sparingen avtar over tid. Ved denne beregningen skal man ta med den sparingen som hvert enkelttiltak vil oppnå i perioden fra gjennomføringsdatoen til 31. desember 2020 eller 31. desember 2030, alt etter hva som er relevant. Alternativt kan medlemsstatene vedta en annen metode som antas å oppnå minst den samme samlede mengden sparing. Når det benyttes andre metoder, skal medlemsstatene sikre at den samlede mengden energisparing beregnet med den metoden ikke overstiger den mengden energisparing som ville ha vært resultatet av beregningen dersom man tar med den sparingen som hvert enkelttiltak kommer til å oppnå i perioden fra gjennomføringsdatoen til 31. desember 2020

- eller 31. desember 2030, alt etter hva som er relevant. Medlemsstatene skal i sine integrerte nasjonale energi- og klimaplaner i henhold til forordning (EU) 2018/1999 i detalj beskrive den andre metoden og bestemmelsene som er fastsatt for å sikre at dette bindende kravet om beregning er oppfylt.
3. Medlemsstatene skal sikre at følgende krav til politiske tiltak som treffes i henhold til artikkel 7b og artikkel 20 nr. 6, er oppfylt:
 - a) Politiske tiltak og enkelttiltak gir verifiserbar energisparing ved sluttbruk.
 - b) Ansvar for hver deltakende part, bemyndigede part eller offentlig gjennomføringsmyndighet, alt etter hva som er relevant, er klart definert.
 - c) Den energisparingen som er oppnådd eller skal oppnås, skal fastsettes på en gjennomiktig måte.
 - d) Den mengden energisparing som kreves, eller som skal oppnås med det politiske tiltaket, skal uttrykkes enten som sluttforbruk av energi eller forbruk av primærenergi, ved hjelp av omregningsfaktorene angitt i vedlegg IV.
 - e) En årsrapport om den energisparingen som oppnås av bemyndigede parter, deltakende parter og offentlige gjennomføringsmyndigheter, skal framlegges og gjøres offentlig tilgjengelig, samt data om den årlige utviklingen i energisparing.
 - f) Resultatene overvåkes og hensiktsmessige tiltak treffes dersom det ikke gjøres tilfredsstillende framskritt.
 - g) Bare én part kan hevde å ha oppnådd energisparing som følge av et enkelttiltak.
 - h) Det må kunne påvises at aktivitetene til den deltakende parten, den bemyndigede parten eller den offentlige gjennomføringsmyndigheten er vesentlige for at den angitte energisparingen skal oppnås.
 4. Ved fastsettelse av energisparing som følge av avgiftsrelaterte politiske tiltak som er innført i henhold til artikkel 7b, skal følgende prinsipper gjelde:
 - a) Det skal bare tas hensyn til energisparing som følge av avgiftstiltak som overstiger de minste avgiftssatsene som gjelder for brensel, som fastsatt i rådsdirektiv 2003/96/EF(***) eller 2006/112/EF(****).
 - b) Priselastisitet for beregning av virkningen av avgiftstiltak (for energi) skal representere energietterspørselens følsomhet for prisendringer, og skal beregnes på grunnlag av nyere og representative offisielle datakilder,
 - c) Den energisparingen som følger av utfyllende skattepolitiske virkemidler, inkludert skattemessige oppmuntringer eller innbetalinger til et fond, skal føres separat.
 5. Melding om metode

Medlemsstatene skal i samsvar med forordning (EU) 2018/1999 melde til Kommisjonen om den detaljerte metoden som de foreslår for bruken av ordninger for energieffektivitetsforpliktelser og alternative tiltak nevnt i artikkel 7a og 7b og artikkel 20 nr. 6. Med mindre det handler om skatter og avgifter, skal denne meldingen inneholde opplysninger om

 - a) nivået på energisparing som kreves i henhold til artikkel 7 nr. 1 første ledd bokstav b), eller den sparingen som forventes oppnådd i hele perioden fra 1. januar 2021 til 31. desember 2030,
 - b) de pliktige, deltakende eller bemyndigede partene eller de offentlige gjennomføringsmyndighetene,
 - c) målsektorer,
 - d) politiske tiltak og enkelttiltak, inkludert forventet samlet kumulativ energisparing for hvert tiltak,
 - e) varigheten av forpliktelsesperioden for ordningen for energieffektivitetsforpliktelser,
 - f) de tiltakene som inngår i det politiske tiltaket,
 - g) beregningsmetoden, inkludert hvordan addisjonalitet og vesentlighet er blitt fastsatt, og hvilke metoder og referanseverdier som brukes til antatt og skalert sparing,
 - h) tiltakenes levetid og hvordan de beregnes, eller hva de bygger på,
 - i) metoden som er valgt for å ta hensyn til klimavariasjoner i medlemsstaten,
 - j) overvåkings- og kontrollsystemer for tiltak nevnt i artikkel 7a og 7b og hvordan deres uavhengighet av pliktige, deltakende eller bemyndigede parter er sikret,
 - k) Når det gjelder skatter og avgifter,
 - i) målsektorene og skattebetalersegmentet,

Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2012/27/EU og direktiv (EU) 2018/2002 om energieffektivitet

- ii) den offentlige gjennomføringsmyndigheten,
- iii) den sparingen som forventes oppnådd,
- iv) varigheten av avgiftstiltak og
- v) beregningsmetoden, inkludert hvilken priselastisitet som brukes, og hvordan den er fastsatt.

- (*) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 443/2009 av 23. april 2009 om fastsettelse av utslippsstandarder for nye personbiler som del av Fellesskapets integrerte metode for å redusere CO₂-utslipp fra lette kjøretøyer (EUT L 140 av 5.6.2009, s. 1).
- (**) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 510/2011 av 11. mai 2011 om fastsettelse av utslippsstandarder for nye lette nyttekjøretøyer som del av Unionens integrerte metode for å redusere CO₂-utslipp fra lette kjøretøyer (EUT L 145 av 31.5.2011, s. 1).
- (***) Rådskonklusjon 2003/96/EF av 27. oktober 2003 om en omstrukturering av fellesskapsrammen for avgifter på energiprodukter og elektrisitet (EUT L 283 av 31.10.2003, s. 51).
- (****) Rådskonklusjon 2006/112/EF av 28. november 2006 om det felles merverdiavgiftssystem (EUT L 347 av 11.12.2006, s. 1).

3) I vedlegg VII skal ny tittel lyde:

«Minstekrav til fakturering og fakturaopplysninger basert på faktisk forbruk av elektrisk kraft og gass»

4) Nytt vedlegg skal lyde:

«VEDLEGG VIIa

Minstekrav for faktura- og forbruksopplysninger for varme, kjøling og varmtvann til husholdningsbruk

1. Fakturering basert på faktisk forbruk eller avlesninger av varmemfordelingsmålere

For å gi sluttbrukere mulighet til å regulere sitt eget energiforbruk skal fakturering skje på grunnlag av faktisk forbruk eller avlesninger av varmemfordelingsmålere minst én gang i året.

2. Minstehyppighet for faktura- eller forbruksopplysninger

Fra 25. oktober 2020 skal det, dersom det er montert målere eller varmemfordelingsmålere som kan fjernavleses, leveres faktura- eller forbruksopplysninger basert på faktisk forbruk eller avlesninger av varmemfordelingsmålere til sluttbrukere minst hvert kvartal på anmodning eller dersom sluttkundene har valgt å motta e-faktura, ellers to ganger i året.

Fra 1. januar 2022 skal det, dersom det er montert målere eller varmemfordelingsmålere som kan fjernavleses, leveres faktura- eller forbruksopplysninger basert på

faktisk forbruk eller avlesninger av varmemfordelingsmålere til sluttbrukere minst hver måned. De kan også gjøres tilgjengelige via internett og oppdateres så ofte som de benyttede måleinnretningene og -systemene tillater. Varme og kjøling kan unntas fra dette kravet utenfor sesongene for oppvarming/kjøling.

3. Minstekrav til opplysninger i fakturaen

Medlemsstatene sikre at følgende opplysninger gjøres tilgjengelige for sluttbrukere på en klar og forståelig måte i eller sammen med deres fakturaer, når disse er basert på faktisk forbruk eller avlesninger av varmemfordelingsmålere:

- a) Faktiske aktuelle priser og faktisk energiforbruk eller samlede varmekostnader og avlesninger av varmemfordelingsmålere.
- b) Opplysninger om brenselblandingen som brukes og de tilknyttede årlige klimagassutslippene, også for sluttbrukere som forsynes med fjernvarme eller fjernkjøling, og en beskrivelse av de forskjellige skattene, avgiftene og takstene som får anvendelse. Medlemsstatene kan begrense kravet om å framlegge opplysninger om klimagassutslipp slik at det bare omfatter forsyning fra fjernvarmesystemer med en samlet nominell termisk effekt på over 20 MW.
- c) Sammenligning av sluttbrukerens faktiske energiforbruk med forbruket i samme periode året før, i grafisk form, klimakorrigert for varme og kjøling.
- d) Kontaktopplysninger om sluttkundeorganisasjoner, energibyråer eller tilsvarende organer, inkludert adresser til nettsteder der det kan innhentes opplysninger om tilgjengelige tiltak for energieffektivisering, sammenlignende sluttbrukerprofiler og objektive tekniske spesifikasjoner for utstyr som bruker energi.
- e) Opplysninger om tilknyttede klageprosedyrer, ombudstjenester eller alternative tvisteløsningsordninger som gjelder i medlemsstatene.
- f) Sammenligning med en gjennomsnittlig normalisert sluttbruker eller referanse-sluttbruker i samme brukerkategori. For e-fakturaer kan slike sammenligninger i stedet gjøres tilgjengelige på internett med henvisning i fakturaene.

Fakturaer som ikke er basert på faktisk forbruk eller avlesninger av varmemålingsmålere, skal inneholde en klar og forståelig forklaring på hvordan beløpet i fakturaen ble beregnet, og minst opplysningene nevnt i bokstav d) og e).»

5) I vedlegg IX del 1 fjerde ledd skal bokstav g) lyde:

«g) Økonomisk analyse: Fortegnelse over virkninger

De økonomiske analysene skal ta hensyn til alle relevante økonomiske virkninger.

Medlemsstatene kan i beslutningsprosessen vurdere og ta hensyn til kostnader og energisparing som følge av økt fleksibilitet i energiforsyningen og av en mer optimal drift av elektrisitetsnettene, inkludert kostnadsbesparelser og besparelser som følge av reduserte infrastrukturinvesteringer, i de analyserte scenarioene.

Kostnadene og fordelene nevnt i første nummer skal minst omfatte følgende:

i) Fordeler

- Produksjonsverdien for forbrukeren (varme og elektrisk kraft).
- Eksterne fordeler som for eksempel fordeler med hensyn til miljø, klima-

gassutslipp, helse og sikkerhet, i den grad det er mulig.

- Innvirkning på arbeidsmarkedet, energisikkerhet og konkurransevne, i den grad det er mulig.

ii) Kostnader

- Kapitalkostnader for anlegg og utstyr.
- Kapitalkostnader for tilknyttede energinett.
- Variable og faste driftskostnader.
- Energikostnader.
- Kostnader for miljø, helse og sikkerhet, i den grad det er mulig.
- Innvirkning på arbeidsmarkedet, energisikkerhet og konkurransevne, i den grad det er mulig.»

6) I vedlegg XII første ledd skal bokstav a) lyde:

«a) utarbeide og offentliggjøre sine standardregler for hvordan kostnadene for teknisk tilpasning skal bæres og fordeles, for eksempel nettilkoplinger, nettførsterkninger og etablering av nye nett, forbedret drift av nettet og regler for hvordan nettkodene skal gjennomføres uten forskjellsbehandling, noe som er nødvendig for å kunne integrere nye produsenter som leverer elektrisitet produsert fra høyeffektiv kraftvarme til samkjøringsnettet.»

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
publikasjoner.dep.no
Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på
www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon – 04/2025

